Τό σπίτι τοῦ παιδιοῦ

78

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1953
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 78 (6)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Ὁ Ἰωάννης Ἀγναντόπουλος μὲ ἐρωτᾷ: Ἂν ὑπάρχη πράγματι μαρμαρωμένος Βασιλιᾶς στὴν Κωνσταντινούπολη;

Ἀπάντηση: Ὄχι. Αὐτὰ εἶναι μόνο θρύλοι ποὺ συμβολίζουν τὰ ἐθνικὰ ὄνειρα τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Ἀντώνιος Χατζῆς μὲ ἐρωτᾷ: Γιατὶ ὁ Ἰησοῦς ὠνομάσθηκε Χριστός;

Ἀπάντηση: Οἱ Βασιλεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἐχρίοντο, ἐγένοντο δηλαδὴ χριστοί. Ἔτσι λέμε καὶ τὴ φράση ἐχρίσθη βασιλεύς. Ὁ Ἰησοῦς Βασιλεὺς ὄχι τῶν Ἰουδαίων ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος κόσμου εἶχε χρισθῆ Βασιλεὺς ἀπὸ τὸ «Θεὸ πατέρα» καὶ ἦταν. . . Χριστός.

Ὁ Νίκος Γιαννούλης μὲ ἐρωτᾷ: Τί εἶναι ἡ διάσπαση τοῦ ἀτόμου, τί ἠλεκτρόνια, οὐδετερόνια καὶ πρωτόνια;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἄτομον, καθὼς ξέρετε, ὅλοι, εἶναι τὸ ἀπειροελάχιστο τμῆμα τῆς ὕλης τὸ ὁποῖον «δὲν δύναται περαιτέρω νὰ διαιρεθῇ». Τὴν γνώμην ὅτι ἡ ὕλη «δὲν εἶναι ἐπ' ἄπειρον διαιρετὴ» ὑποστήριξε στὴν ἀρχαιότητα ὁ Δημόκριτος. Εἶπε δηλαδὴ ὅτι ἡ ὕλη ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα μικρὰ σώματα ποὺ εἶναι ξεχωρισμένα τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ αὐτὰ δὲν διαιροῦνται σὲ μικρότερα τεμάχια. Ἡ ἐπιστήμη ἀπέδειξε πὼς τὸ ἄτομο εἶναι ἕνας πλανητικὸς κόσμος. Δηλαδὴ εἶναι ὁ πυρὴν ποὺ θὰ μπορούσαμε νὰ τὸν παρομοιάσουμε μὲ τὸν ἥλιο καὶ ἔχει κάτι ἄλλα σωματίδια ποὺ κινοῦνται γύρω ἀπὸ αὐτὸν ὅπως οἱ πλανῆτες γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Τὰ σωματίδια αὐτὰ τὰ εἶπαν ἠλεκτρόνια. Ὁ πυρῆνας εἶναι θετικὰ ἠλεκτρισμένος καὶ ἡ φόρτιση αὐτὴ λέγεται πρωτόνια ἢ ποζιτόνια. Καὶ τὰ ἠλεκτρόνια εἶναι ἀρνητικὰ ἠλεκτρισμένα. Κοντὰ σ' αὐτὰ ὑπάρχουν καὶ ἠλεκτρόνια ποὺ δὲν εἶναι ἠλεκτρισμένα καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔχουν οὔτε θετικὸ οὔτε ἀρνητικὸ ἠλεκτρισμὸ κι' αὐτὰ εἶναι τὰ οὐδετερόνια ἢ νετρόνια. Τὸ ἄτομο αὐτὸ κατάφερε ἡ ἐπιστήμη νὰ τὸ διασπάση βομβαρδίζοντάς το μὲ νετρόνια. Καὶ ἀποδείχτηκε πὼς μὲ τὴ διάσπαση ἢ τὸ «σχασμὸ» τοῦ πυρῆνα παράγεται ἐνέργεια. Δηλαδή: Ἡ ὕλη διασπᾶται καὶ χάνεται μεταβαλλομένη σὲ ἐνέργεια. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς λέμε πὼς ἡ ὕλη εἶναι συμπύκνωση ἐνεργείας. Οἱ ἐπιστήμονες λένε πὼς ἂν μπορέσουμε νὰ διασπάσουμε ἕνα γραμμάριο ὕλης, φυσικὰ ὅλα μαζὶ τὰ ἄτομα, θὰ ἐπιτύχουμε ἐνέργεια ἴση μὲ ἐκείνη ποὺ μᾶς δίνει μιὰ μηχανὴ 330.000 ἵππων σὲ συνεχῆ ἐργασία 100 ὡρῶν.

Ὁ Νίκος Γιαννούλης μὲ ἐρωτᾷ: Ἀπὸ πότε ἡ Κύπρος μας εἶναι σκλαβωμένη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εἶναι πολὺ παλαιὰ ἡ ἱστορία τῶν δεινῶν τῆς Κύπρου. Πάντως δίνω μερικὲς χαρακτηριστικὲς ἡμερομηνίες: 1489 καταλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς Βενετούς. 1570 περιέρχεται στοὺς Τούρκους. 1878 μὲ μυστικὴ συνθήκη ἡ Κύπρος παραχωρεῖται στὴν Ἀγγλία, παραμένει ὅμως ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν κυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου. 1914 καταργεῖται ἡ κυριαρχία τοῦ Σουλτάνου καὶ ἡ Τουρκία χάνει ὁριστικὰ τὰ ἐπὶ τῆς Κύπρου δικαιώματά της. 1925 ἡ Κύπρος γίνεται ἀγγλικὴ ἀποικία.

Ὁ Γιῶργος Ἰακωβίδης μὲ ἐρωτᾷ: Ποιὸς ἦτο ὁ πατὴρ τοῦ Ἀβραάμ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁ Ἀβραὰμ κατὰ τὴ Βίβλο (Γένεσις) εἶναι γιὸς τοῦ Θάρρα, ἀπογόνου τοῦ Νῶε, ἀπὸ τὴ γενεαλογικὴ γραμμὴ τοῦ Σὴμ τοῦ γενάρχου τῶν Σημιτῶν.

Ὁ Γιῶργος Ἰακωβίδης μὲ ἐρωτᾷ: Ποιὸς ἦτο ὁ Βενιαμὶν Φραγκλῖνος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁ Βενιαμὶν Φραγκλῖνος εἶναι ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες μορφὲς τῆς ἱστορίας. Γεννήθηκε στὸ Μὶλκ Σαὶν Μπόστον τῆς Μασσαχουσέτης στὶς 17 Ἰανουαρίου τοῦ 1706. Καὶ γιὰ νὰ τὸ κάνουμε λιανὰ ἡ πόλη αὐτὴ εἶναι, αὐτὴ ποὺ ξέρουμε μὲ τὸ ὄνομα Βοστώνη. Οἱ γονεῖς του ἦταν πολὺ φτωχοὶ καὶ γνώρισε ἀπὸ παιδὶ ἀκόμα τὴ βιοπάλη. Ἀπὸ 13 χρονῶν ἄρχισε νὰ ἐργάζεται στὸ τυπογραφεῖο τοῦ ἀδελφοῦ του ποὺ τοῦ φερνόταν πολὺ ἄσχημα. Στὰ 1723 σὲ ἡλικία δηλαδὴ 17 χρόνων περίπου, ἔφυγε ἀπὸ τὴ γενέτειρα καὶ πῆγε στὴ Φιλαδέλφεια, ὅπου ἔπιασε δουλειὰ σὲ τυπογραφεῖο. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἀρχίζει ἡ δράση του. Φεύγει γιὰ τὸ Λονδῖνο γιὰ νὰ ἀγοράση τυπογραφικὰ σύνεργα, μὰ ἐκεῖ κάθεται δυὸ ὁλόκληρα χρόνια καὶ γυρίζει στὴ Φιλαδέλφεια ὅπου ἱδρύει δικό του τυπογραφεῖο. Ἄρχισε ἀμέσως νὰ δημοσιογραφῇ. Αὐτοδίδακτος ἔμαθε μόνος του ξένες γλῶσσες καὶ ἐπινοητικώτατο μυαλό, καθὼς ἦταν, εὕρισκε κάθε τόσο καὶ τρόπους νὰ τελειοποιῇ τὸ τυπογραφεῖο του ἢ νὰ φτιάνη μερικὲς περίεργες, γιὰ τὴν ἐποχή του, μηχανές. Ἐπιδόθηκε καὶ σὲ ἐπιστημονικὲς μελέτες. Καὶ ἐνῶ ἐδούλευε π.χ. στὸ τυπογραφεῖο του καὶ ἔβγαζε τὴν ἐφημερίδα του, τὸν ἴδιο καιρὸ ὠργάνωνε τὴν ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία τῆς Φιλαδελφείας καὶ ταυτόχρονα ἀνακάλυπτε τὸν θετικὸ καὶ τὸν ἀρνητικὸ ἠλεκτρισμὸ καὶ ἔφτιαχνε τὸ ἀλεξικέραυνο. Μὰ καὶ στὴν πολιτικὴ τῆς Ἀμερικῆς ὁ Βενιαμὶν Φραγκλῖνος ἔπαιξε ἕνα σπουδαῖο πραγματικὰ ρόλο. Στὰ 1751 βγῆκε βουλευτὴς στὴ Βουλὴ τῆς Πενσυλβανίας, ἀργότερα δὲ — στὰ 1757 — πῆγε στὸ Λονδῖνο σὰν ἐπίσημος ἀπεσταλμένος τῆς πατρίδας του γιὰ νὰ διαπραγματευθῇ μὲ τὴν Κυβέρνηση τῆς Ἀγγλίας διάφορα ζητήματα. Στὴν Ἀγγλία ἔμεινε πέντε ὁλόκληρα χρόνια. Καὶ οἱ πολιτικοὶ μὰ καὶ οἱ ἐπιστημονικοὶ κύκλοι τῆς Ἀγγλικῆς πρωτευούσας τὸν ἐκτιμήσανε τόσο πολὺ ποὺ στὰ 1762 τὸν ἐξέλεξαν διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὀξφόρδης. Πῆρε μέρος κατόπι στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἀμερικανικὴ ἀνεξαρτησία καὶ βρέθηκε στὴν πρωτοπορεία κατὰ τὴν ἐπανάσταση τῶν Ἀμερικανῶν ἀποίκων κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς κυριαρχίας καὶ ἦταν κι' αὐτὸς ἕνας ἀπὸ τὰ πέντε μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ποὺ συνέταξε στὰ 1776 τὴν περίφημη Διακήρυξη τῆς Ἀνεξαρτησίας. Σὰν ἀπεσταλμένος τῆς πατρίδας του στὸ Παρίσι ὑπόγραψε τὴ συνθήκη συμμαχίας καὶ πολὺ ἀργότερα — στὶς 3 Σεπτεμβρίου τοῦ 1783 — ἔπειτα ἀπὸ μακρὲς διαπραγματεύσεις, ὑπόγραψε τὴν ὁριστικὴ συνθήκη εἰρήνης ποὺ ἀναγνωρίστηκε ἀπὸ τὴν Ἀγγλία ὁριστικὰ ἡ Ἀμερικανικὴ ἀνεξαρτησία. Ὁ Φραγκλῖνος ἐξελέγη στὰ 1785 πρόεδρος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας τῆς Πενσυλβανίας καὶ στὰ 1787 μέλος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ποὺ ψήφισε τὸ Σύνταγμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Στὰ 1790 πέθανε ὁ Φραγκλῖνος σὲ ἡλικία 84 περίπου χρόνων. Ἄφησε πολλὰ συγγράμματα. Μὰ θὰ μένη πάντα στὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὸ μεγάλο του κατόρθωμα: Νὰ βρῇ στὰ 1753 τὸ ἀλεξικέραυνο.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΝΗΣΙΩΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΣ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΣ ΤΕΜΠΕΛΗΣ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

Ο ΤΑΡΖΑΝ
(Σκίτσο Πάνθηρα)

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
(Σκίτσο Πάνθηρα)

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ

Ὅλοι ἑτοιμαζόμαστε νὰ γιορτάσουμε σὲ λίγες μέρες τὴν μεγάλη γιορτὴ τοῦ Ἔθνους μας: Τὴν 25η Μαρτίου. Κάθε χρόνο θ' ἀκούσουμε λόγια πατριωτικὰ καὶ θὰ αἰσθανθοῦμε ὅλοι περηφάνεια γιατὶ οἱ πρόγονοί μας — αὐτὴ ἡ μικρὴ φοῦχτα τῶν ραγιάδων, — σήκωσαν τὸ κεφάλι στὸν τρομερὸ κατακτητὴ διὰ νὰ πολεμήσουν — ἕνα ἀγώνα ζωῆς καὶ θανάτου — γιὰ τὸ πιὸ πολύτιμο ἀγαθό: Τὴν Ἐθνικὴ Ἐλευθερία...

Κάθε λαός, κάθε ἔθνος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζῇ ἐλεύθερος. Καμμιὰ φυλή, δὲν ἀντλεῖ ἀπὸ πουθενὰ τὸ δικαίωμα νὰ ὑποδουλώνῃ καὶ νὰ κατατυραννεῖ τὴν ἄλλη. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀνήκουν στὸ ἴδιο ἔθνος, ἔχουν κοινὰ ἰδανικά, κοινὴ γλῶσσα, κοινὲς θρησκευτικὲς πεποιθήσεις, κοινὴ καταγωγή, πρέπει νὰ μποροῦν μόνοι τους νὰ διοικοῦν τὸν τόπο τους καὶ νὰ προστατεύουν τὰ κοινά τους συμφέροντα. Κανένας δὲν πρέπει νὰ μπορῇ νὰ τοὺς διοικήσῃ παρὰ τὴ θέλησή τους. Μὰ καὶ κάτι πάρα πάνω: Κανένα ἔθνος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ αὐτοϋποδουλωθῇ σὲ κάποιο ἄλλο! Μὲ ποιὸ δικαίωμα, ἂς ποῦμε, ἡ σημερινὴ γενεὰ τῶν Ἑλλήνων θὰ ὑποδούλωνε τὴν πατρίδα της, ἂς ποῦμε, στοὺς Βουλγάρους; Θὰ μοῦ πῆτε: ἂν ὅλοι θέλουν νὰ ὑποδουλωθοῦν, γιατί νὰ μὴ κάμουν αὐτὸ ποὺ θέλουν. Γιατί νὰ μὴν ἀσκήσουν αὐτὸ ποὺ λέμε «τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως»; Ὄχι. Δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα. Ἡ ἐθνικὴ ἐλευθερία δὲν εἶναι μόνο γιὰ τὴν σημερινὴ γενεά! Ἐμεῖς τὴν κληρονομήσαμε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας ποὺ ἔχυσαν γι' αὐτὴ τὸ αἷμα τους. Κι' ἔχουμε ὑποχρέωση νὰ τὴν κληροδοτήσουμε σὲ κείνους ποὺ ἔρχονται! Στοὺς ἀπογόνους μας. Μὲ ποιὸ δικαίωμα μιὰ γενεὰ θὰ περιφρονήσῃ μιὰ τέτοια κληρονομία; Καὶ μὲ ποιὸ δικαίωμα θὰ τὴν στερήσῃ ἀπὸ τὶς γενεὲς ποὺ θὰ μᾶς διαδεχτοῦν στὴν ἔνδοξη αὐτὴ γῆ τῆς πατρίδας μας;

Σὲ κανέναν, λοιπόν, σὲ κανέναν ἀπολύτως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χάνῃ μὲ τὴ θέλησή του τὴν ἐθνική του ἐλευθερία, καὶ ὅταν αὐτὴ κινδυνεύει ἐμεῖς ὅλοι ἔχουμε τὴν ὑποχρέωση νὰ τὴν ὑπερασπιστοῦμε δίνοντας, ἂν χρειαστῇ καὶ αὐτὴ τὴ ζωή μας! Μένουμε λοιπὸν σύμφωνοι πὼς ἡ ἐθνικὴ ἐλευθερία εἶναι ἕνα πολύτιμο ἀγαθό! Καὶ θὰ μὲ ρωτήσετε: Καὶ εἶναι τόσο πολύτιμη ὥστε νὰ ἀξίζῃ νὰ χύνῃ κανεὶς τὸ αἷμα του γι' αὐτή;

— Ὄχι φίλοι μου! Δὲν εἶναι ἡ Ἐθνικὴ Ἐλευθερία ἕνα πολύτιμο μόνο ἀγαθό! Εἶναι καὶ κάτι πάρα πάνω. Κάτι ποὺ ἀξίζει περισσότερο κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωή! Ἡ Ἐθνικὴ Ἐλευθερία δὲν εἶναι ἕνα πολύτιμο ἀγαθό. Εἶναι μιὰ ζωτικὴ ἀνάγκη γιὰ ἕνα ἔθνος!

Ἂς ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὴν ἱστορία μας! Ἕνας λαός, ποὺ ἡ φύση τὸν εἶχε προικήσει μὲ γερὸ μυαλό, μὲ δραστηριότητα, μὲ ἱκανότητες τεράστιες, ἦταν καταδικασμένος σὲ ἀποκτήνωση. Νὰ μορφωθῇ δὲν εἶχε δικαίωμα! Τὰ γράμματα τοῦ ἦταν ἀπαγορευμένα. Ἡ οἰκογένειά του ἦταν στὸ ἔλεος τοῦ πρώτου ἀγᾶ τῆς περιφερείας! Γεννοῦσαν κορίτσια καὶ τὰ ἔκλειναν μέσα στὰ πιὸ ἀπόμερα τοῦ σπιτιοῦ τους γιὰ νὰ μὴν τὰ δῇ Τούρκου μάτι. Γιατὶ τὰ χαρέμια τῶν Τουρκαλάδων εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ ρωμιοτοποῦλες! Τὰ παιδιὰ τὰ ἅρπαζαν ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας τους γιὰ νὰ τὰ κουβαλήσουν στὴν Ἀνατολὴ καὶ νὰ τὰ κάμουν ἄγριους διῶκτες τῆς Χριστιανοσύνης! Κανένας δὲν ἦταν σίγουρος οὔτε στὰ χωριὰ οὔτε στὶς πολιτεῖες. Ζοῦσαν ὅλοι μὲ μιὰ διαρκῆ θανάσιμη ἀγωνία! Ἡ ζωὴ κάθε Ἕλληνα ἦταν στὴ διάθεση τοῦ πρώτου Τουρκαλᾶ, ποὺ μποροῦσε νὰ τὸν σκοτώσῃ ἔτσι γιὰ γοῦστο, χωρὶς νὰ δώσῃ λόγο σὲ κανένανε! Ἕνας λαός, ἕνα ἔθνος ποὺ δὲν εἶναι ἐλεύθερο ζῇ μιὰ ζωὴ χειρότερη κι' ἀπὸ ἐκείνη τῶν κτηνῶν. Γιατὶ στὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς, τὸ ζωντανό του ὁ Τοῦρκος θὰ τὸ περιποιηθῇ κάπως. Θὰ τὸ φροντίσῃ. Δὲν θὰ τὸ ἀτιμάσῃ, δὲν θὰ τὸ σκοτώσῃ ἔτσι γιὰ γοῦστο, δὲν θὰ τὸ βασανίσῃ μὲ σκληρότητα καὶ ἀπανθρωπιά.

Καὶ ὅμως οἱ ραγιάδες ἦταν χειρότεροι κι' ἀπὸ κτήνη! Κι' εἶχαν δίκιο ὅσοι ἔλεγαν πὼς μιὰ τέτοια ζωὴ εἶναι χειρότερη κι' ἀπὸ τὸ θάνατο! Γιὰ τοῦτο εἴδαμε τὶς Σουλιωτοποῦλες νὰ γκρεμίζωνται τραγουδῶντας ἀπὸ τὸ βράχο τοῦ Ζαλόγγου. Προτιμοῦσαν τὸν θάνατο ἀπὸ τὴν ἀτίμωση τῆς σκλαβιᾶς.

Κι' εἶναι χιλιάδες τὰ παραδείγματα τῶν Ἑλλήνων ποὺ βρίσκουν τέτοιο ἡρωϊκὸ θάνατο!

Πρέπει κανεὶς νὰ χάσῃ τὴν Ἐθνική του Ἐλευθερία γιὰ νὰ νοιώσῃ τὴν μεγάλη ἀξία της. Οἱ Ἕλληνες τὴ χάσαμε δυὸ φορές. Μὲ τὴν πτώση τῆς Βασιλεύουσας στὰ 1453 καὶ στὴν μαύρη περίοδο τῆς Κατοχῆς. Δοκιμάσαμε καὶ τότε ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς καὶ τελευταία ἀπὸ τοὺς τρεῖς κατακτητὲς — οἱ φίλοι μου τῆς Βόρειας Ἑλλάδας δὲν λησμονᾶνε ἀσφαλῶς τὴν βαρβαρότητα τῶν Βουλγάρων στὰ 1940 — 1944 ποὺ σὰν ὄργανα τῶν δυὸ ἐπιδρομέων κατατυράννησαν τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς — τὶς τρομερὲς συνέπειες τῆς σκλαβιᾶς· καὶ νοιώσαμε ἀπόλυτα τὴν ἀξία τῆς ἐλευθερίας καὶ αἰσθανθήκαμε τὴν ἀνάγκην της. Σ' ὅλους τοὺς Ἕλληνες μᾶς ἔχει γίνει πιὰ πίστη πὼς γιὰ τὴν διατήρηση τῆς Ἐθνικῆς Ἐλευθερίας καμμιὰ θυσία δὲν εἶναι μεγάλη. Πῶς ἀξίζει νὰ δίνῃ κανεὶς τὴ ζωή του γιὰ νὰ διατηρῇ τὸ ἔθνος του ἐλεύθερο!...

Καὶ ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες σ' ὅλους τοὺς χρόνους δείξαμε πὼς ξέρουμε νὰ πεθαίνουμε γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἐλευθερία· καὶ πὼς εἴμαστε στὸν κόσμο ἕνας μεγάλος λαὸς ποὺ ξέρει νὰ προσφέρῃ θυσίες αἵματος καὶ ὁλοκαυτώματα στὸ βωμὸ τῆς πατρίδας.

Πραγματικὰ παιδιά μου: Καμμιὰ θυσία δὲν εἶναι μεγάλη ὅταν γίνεται γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδας μας.

Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς μεγάλης αὐτῆς ἡμέρας. Καὶ γι' αὐτὸ ὁ Πανελλήνιος ὁλόψυχος ἑορτασμός.

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν Ὕμνο τῆς Ἐλευθερίας τοῦ Διονυσ. Σολωμοῦ

Τῆς Κορίνθου ἰδοὺ οἱ κάμποι,
δὲν λάμπ' ἥλιος μοναχά,
εἰς τοὺς πλάτανους δὲν λάμπει
εἰς τ' ἀμπέλια, εἰς τὰ νερὰ
εἰς τὸν ἥσυχον αἰθέρα
τώρα ἀθῶα δὲν ἀντηχεῖ
τὰ λαλήματα ἡ φλογέρα
τὰ βελάσματα τὸ ἀρνὶ
τρέχουν ἅρματα χιλιάδες
σὰν τὸ κῦμα εἰς τὸ γιαλό.

Ἀλλ' οἱ ἀντρεῖοι παλληκαράδες
δὲν ψηφοῦν τὸν ἀριθμό.
Ὢ τρακόσιοι! σηκωθῆτε
καὶ ξανάλθετε σ' ἐμᾶς·
τὰ παιδιά σας θὲν' ἰδῆτε
πόσο μοιάζανε μὲ σᾶς.

Ὅλοι ἐκεῖνοι τὰ φοβοῦνται,
καὶ μὲ πάτημα τυφλὸ
εἰς τὴν Κόρινθο ἀποκλειοῦνται
κι' ὅλοι χάνονται ἀπ' ἐδῶ.

Στέλνει ὁ Ἄγγελος τοῦ ὀλέθρου
πεῖναν καὶ θανατικό,
ποὺ μὲ σχῆμα ἑνὸς σκελέθρου
περπατοῦν ἀντάμα οἱ δυό.

Καὶ πεσμένα εἰς τὰ χορτάρια
ἐπεθαίνανε παντοῦ
τὰ θλιμμένα ἀπομεινάρια
τῆς φυγῆς καὶ τοῦ χαμοῦ.

Κι' ἐσὺ ἀθάνατη, ἐσὺ θεία
ποὺ ὅ,τι θέλεις ἠμπορεῖς,
εἰς τὸν κάμπο ἐλευθερία
ματωμένη περπατεῖς.

Στὴν σκιὰ χειροπιασμέναις
στὴ σκιὰ βλέπω κι' ἐγὼ
κρινοδάχτυλαις παρθέναις
ὁποῦ κάνουνε χορό·
στὸν χορὸ γλυκογυρίζουν
ὡραῖα μάτια ἐρωτικά,
καὶ εἰς τὴν αὔρα κυματίζουν
μαῦρα ὁλόχρυσα μαλλιά.

Κι' ἡ ψυχή μου ἀναγαλλιάζει
πὼς ὁ κόρφος κάθε μιᾶς
γλυκοβύζαστο ἑτοιμάζει
γάλα ἀνδρείας καὶ ἐλευθεριᾶς.

Μέσ' στὰ χόρτα στὰ λουλούδια
τὸ ποτῆρι δὲν βαστῶ·
φιλελεύθερα τραγούδια
σὰν τὸν Πίνδαρο ἐκφωνῶ.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά,
καὶ σὰν πρῶτα ἀντρειωμένη
χαῖρε ὢ χαῖρε ἐλευθεριά!

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ

Μιὰ μονόπρακτη κωμωδία τοῦ Γρηγορίου Ξενοπούλου

ἡ Δεσποινὶς ΤΡΟΜΑΡΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΕΥΑΝΘΙΑ (σὰ νὰ συνέρχεται): Ἡ καρέκλα ἔπεσε ; Πῶς τρόμαξα! Μὰ τὶ γελᾶτε ἀναίσθητοι! Νὰ σᾶς δῶ αὔριο τὶ θὰ κάνετε! Νὰ δῶ πῶς θὰ μπορεῖτε νὰ χαχανίζετε!

ΣΟΦΙΑ: Οὔφ καϋμένη Εὐανθία. Αὔριο καὶ αὔριο! Πές μας τέλος πάντων τὶ θὰ γίνη αὔριο!

ΕΥΑΝΘΙΑ: Θὰ σᾶς πῶ. Θὰ σᾶς πῶ:

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ἐπὶ τέλους! Ἄς ἀκούσουμε:

ΕΥΑΝΘΙΑ (μόνη):

Κάτι μοὔπαν πῶς θὰ γίνη,
πoὺ φριχτὲς συνέπειες θἄχη
Τί; Δὲν ξέρω. Ἴσως μάχη
Ἴσως καὶ βομβαρδισμός!
Μὲ μᾶς τάχει τώρα ὁ κόσμος.
Ἦλθαν, λέει, κακὲς εἰδήσεις

Θυμωμένη εἶν' ὅλη ἡ Δύσις
Κι' ὅλη ἡ Ἐγγὺς Ἀνατολή.
Τί δὲν ξέρω μὰ φοβᾶμαι
Καὶ στὸ φύσημα τ' ἀνέμου...
Φύλαξέ μας, Σὺ Χριστέ μου
Ἀπὸ νέο βομβαρδισμό.

ΓΙΩΡΓΟΣ: Πάω λοιπὸν νὰ μάθω! Παίξετε σεῖς στὸ μεταξὺ κανένα παιγνίδι κι' ἐγὼ θὰ γυρίσω σὲ λίγο νὰ σᾶς πῶ.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Παιγνίδι εἶπες; Ναὶ ὄρεξη γιὰ παιγνίδι ἔχουμε!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Καλά! Μὴν παίζετε! Σταμάτα ἔλα μαζί μου κάτι νὰ σοῦ πῶ. Γειά σας. Σὲ λίγο!

ΣΟΦΙΑ: Μὴν ἀργήσης. Θέλουμε νὰ μάθουμε κι' ἐμεῖς τὶ συμβαίνει:

(Ὁ Γιῶργος φεύγει. Τὸν ἀκολουθεῖ ἡ Σταμάτα).

ΕΥΑΝΘΙΑ (πηγαίνει καὶ κάθεται σὲ μιὰν ἄκρη φοβισμένη. Εἶναι πολὺ φοβισμένη ἀπὸ μέσα της): Ἄχ πῶς φοβᾶμαι. Ἄχ! Τώρα πάει κι' ὁ Γιῶργος. Ποιὸς ξέρει τὶ θὰ μάθη. Ἄχ Θεέ μου. Ἄς μὴν εἶναι τίποτε κακό!

ΚΑΚΙΑ (στὴ Σοφία ἰδιαιτέρως): Κάτι πάει νὰ σκαρώση ὁ Γιῶργος. Γι' αὐτὸ πῆρε καὶ τὴ Σταμάτα μαζί του!

ΣΟΦΙΑ: Μὰ δὲν χωράει ἀμφιβολία.

(Τὰ κορίτσια σιγομουρμουρίζουν μεταξύ τους):

ΕΥΑΝΘΙΑ: Τί λέτε σᾶς παρακαλῶ κρυφὰ ἐκεῖ πέρα;

ΚΑΚΙΑ: Τίποτα. Νὰ γιὰ τὴν κατάσταση λέμε.

ΕΥΑΝΘΙΑ (μὲ ἀγωνία): Μὴν ξέρετε τίποτα σεῖς αὐτοῦ καὶ μοῦ τὸ κρύβετε;

— Γελᾶτε;

ΚΑΚΙΑ: Τί νὰ ξέρουμε; Δὲν ξέρουμε τίποτα.

ΣΟΦΙΑ: Μὰ καὶ τὰ κρυφομιλήματα σὲ τρομάζουν ἐσένα; Νὰ λέγαμε πῶς ἡ Συνταγματαρχίνα προβλέπει ὅλο συμφορές! Μόνο ποὺ δὲν ἀληθεύουν!

ΕΥΑΝΘΙΑ: Αὐτὴ τὴ φορὰ μοῦ εἶπε πῶς δὲν εἶναι ἀστεῖα!

ΚΑΚΙΑ: Πᾶμε μέσα νὰ παίξουμε. Εὐανθία ἄσε τοὺς φόβους πιὲς ἕνα τσάϊ κι' ἔλα καὶ σὺ μέσα!

ΕΥΑΝΘΙΑ (μὲ τρόμο ἀκούει): Ἄ. Σταθῆτε. (Τρομαγμένη). Τί εἶναι; Ἀκούω φωνές! Πολὺ ἄγριες φωνές! Σάν...

ΣΟΦΙΑ (προσέχει ν' ἀκούση καὶ βάζει τὰ γέλια): Χὰ-χὰ - χά. Ἐφημερίδες πουλᾶνε. Φωνάζουν τὶς ἀπογευματινὲς οἱ ἐφημεριδοπῶλες.

ΕΥΑΝΘΙΑ (σὰν νὰ συνέρχεται): Ἄχ Θεέ μου, πῶς τρόμαξα. Νόμισα...

ΚΑΚΙΑ: Πῶς ἄρχισε κι' ὅλας ὁ βομβαρδισμὸς καὶ πῶς οἱ βόμβες ἔπιασαν κουβέντα μεταξύ τους στὸ δρόμο. (Τὰ κορίτσια γελοῦν). Οὔφ, καϋμένη Εὐανθία! Τὸ παράκαμες. Ντροπή σου. Μιὰ Ἑλληνίδα ἐσὺ καὶ νὰ φοβᾶσαι ἔτσι. Οἱ Ἑλληνίδες δὲν ξέρουν τὸ φόβο!

ΕΥΑΝΘΙΑ: Πολὺ καλά. Νὰ σᾶς δῶ αὔριο τὶ Ἑλληνοποῦλες θὰ εἴσαστε σεῖς. Κι' ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι πὼς ἐγὼ φοβᾶμαι μόνο... ἀπὸ σήμερα!

ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ: Βαρέθηκα μὲ τοὺς φόβους τῆς Εὐανθίας. Ἄς ἀφήσουμε τὴ δεσποινίδα Τρομάρα νὰ ξετρομάξη μόνη της.

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ (ἐκτὸς τῆς Σοφίας): Πᾶμε. (Βγαίνουν ὅλες ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Σοφία καὶ τὴ Εὐανθία:

ΣΟΦΙΑ:

Κάμε ἀδελφή μου δύναμη
Κι' ἄσε τοὺς φόβους πιὰ
Ἑλληνοπούλας γνώρισμα
Τὸ θάρρος κι' ἡ ἀφοβία.

Δειλὸς καὶ πανικόβλητος
Μ' ὁλότρεμη καρδιὰ
Στὶς συμφορὲς τὶς ἄλλες μας
Προσθέτει ἀκόμα μιά!

ΕΥΑΝΘΙΑ:

Ἄχ! ποῦ νὰ βρῶ τὴ δύναμη
νὰ μὴ φοβᾶμαι πιά;
Τὸ μόνο δὰ ποὺ μοῦ ἔλλειψε
τὸ θάρρος κι' ἡ ἀφοβία.

Τὸ βλέπω μὰ εἶναι ἀδύνατο
αὐτὴ ἡ δειλὴ καρδιὰ
στὶς συμφορὲς τὶς ἄλλες μας
προσθέτει ἀκόμη μιά!

(Καθὼς τελειώνει τὸ τραγοῦδι μπαίνουν μέσα στὴν τραπεζαρία ὅλα τὰ κορίτσια (ἐκτὸς τῆς Σταμάτας κι' ὁ Γιῶργος).

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ὁ Γιῶργος. Γύρισε ὁ Γιῶργος!

ΚΑΚΙΑ: Εὐανθία, ἔλα ν' ἀκούσης.

(Ὁ Γιῶργος προχωρεῖ μὲ ὕφος κατσούφικο κι' ἀπελπισμένο).

ΣΟΦΙΑ: Κάτι κακὸ ἔμαθες ἐσύ! Πές μας τὶ συμβαίνει !

ΓΙΩΡΓΟΣ: Πολὺ ἄσχημα. Πολὺ ἄσχημα. Ἡ Εὐανθία εἶχε δίκιο! Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ Κα Συνταγματάρχου μᾶς εἶπε τὴν ἀλήθεια!

ΕΥΑΝΘΙΑ (τρομαγμένη): Μὰ τί, ποιό, ποῦ, πότε, γιατί; Πές μας νὰ χαρῇς τὶ ἔμαθες.

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ἄσχημα, πολὺ ἄσχημα. Τώρα εἶναι ἐναντίον μας καὶ ἡ Κίνα.

ΣΟΦΙΑ (ποὺ κρυφοκοιτάζει κι' αὐτὴ καὶ τὰ ἄλλα κορίτσια τὴν Εὐανθία ποὺ κάνει γκριμάτσες τρόμου καὶ ἀπογνώσεως): Λοιπόν; Λοιπόν;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ὁ κινέζικος στόλος, 1500 καράβια μικρὰ καὶ μεγάλα κατέπλευσαν κι' ὅλας στὸν φαληρικὸ ὅρμο!

ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ: Ψέμματα!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ἀνέβα στὴν ταράτσα νὰ τὸν δῆς, 1500 κομμάτια σοῦ λέω! Ἐγὼ τὸν εἶδα! Καὶ ὁ ἀρχιναύαρχος Λέου, Φουλέου Χὸγκ, Τσὲν - Πὸ - πλὶν - Σὶν μᾶς ἔστειλε κι' ὅλας τελεσίγραφο!

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Τελεσίγραφο;

ΕΥΑΝΘΙΑ: Παναγία μου!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Μάλιστα. Τελεσίγραφο μὲ προθεσμία τριῶν ὡρῶν καὶ ἑνὸς τετάρτου τριῶν λεπτῶν καὶ 19 δευτερολέπτων! Τώρα βγῆκε παράρτημα!

ΕΥΑΝΘΙΑ: Ἄχ. Νάτα. Τὸ παράρτημα φώναζαν πρωτύτερα. Δὲν σᾶς τὄλεγα ἐγώ;

ΣΟΦΙΑ: Καὶ τὶ λέει στὸ τελεσίγραφο!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Οἱ ὅροι τοῦ τελεσιγράφου εἶναι βαρύτατοι! Μέσα σὲ τρεῖς ὧρες, καὶ ἕνα τέταρτο, καὶ τρία λεπτὰ καὶ 19 δευτερόλεπτα ὅλοι οἱ ἄντρες πρέπει νὰ ξυρίσουν τὰ κεφάλια τους καὶ ν' ἀφήσουν μόνο στὴν κορφὴ μιὰ κοτσίδα. Δεύτερο ὅλες οἱ γυναῖκες κι' ὅλα τὰ κορίτσια νὰ φορέσουν στενὰ σιδερένια παπούτσια γιὰ νὰ κάμουν μικρὰ κινέζικα ποδαράκια καὶ νὰ ἐφαρμοστῇ ἀμέσως ἡ μόδα τοῦ κιμονό.

ΕΥΑΝΘΙΑ (μὲ τρόμο): Ἐγὼ ἔχω ἕνα κιμονό. Θὰ πάω ἀμέσως νὰ τὸ φορέσω!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Περίμενε. Δὲν ξέρουμε τί θὰ κάμη ἡ Κυβέρνηση. Καὶ πρέπει νὰ πειθαρχήσουμε ὅλοι σ' ὅτι θὰ πῆ ἡ Κυβέρνηση κι' ὁ Βασιλιάς. (Ἐξακολουθεῖ): Τρίτον. Νὰ μάθουν ὅλοι οἱ νέοι καὶ ἰδιαίτερα τὰ κορίτσια κινέζικα.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Μέσα σὲ τρεῖς ὧρες, σὲ ἕνα τέταρτο σὲ τρία λεπτὰ καὶ 19 δευτερόλεπτα;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ὄχι προθεσμία 3 μηνῶν... ὅποιος δὲν μάθει κινέζικα θὰ κρεμιέται στὰ κατάρτια τῶν κινέζικων καραβιῶν.

ΚΑΚΙΑ: Ἀλλοίμονο. Δὲν μᾶς ἔφθαναν τόσα μαθήματα, θάχωμε τώρα καὶ τὰ κινέζικα!

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ἄχ δυστυχία μας!

ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ: Καὶ ποῦ θὰ βροῦνε τόσους καθηγητές;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Θὰ ἀποβιβασθοῦν στὴν Ἀθήνα διάφοροι Μανταρίνιοι ποὺ θὰ διοριστοῦν στὰ σχολεῖα μας, ἂν φυσικὰ ἡ Κυβέρνηση δεχτῆ τοὺς ὅρους τοῦ τελεσιγράφου. Λοιπὸν Τέταρτον.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Μὰ ἔχει καὶ ἄλλα;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Δυστυχῶς. Τέταρτον: Νὰ μὴν κόβουμε νὰ μὴν ξεφλουδίζουμε καὶ νὰ μὴν τρῶμε ποτὲ μανταρίνια. Καὶ πέμπτον νὰ κάμουμε δήμαρχο Ἀθηναίων τὸν Τσιτσόν.

ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ: Αὐτὸν τὸν τρελλούλιακα ποὺ γυρίζει στοὺς δρόμους καὶ τὸν κοροϊδεύουν τὰ χαμίνια;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Αὐτόν!

ΕΥΑΝΘΙΑ: Ἄλλο τίποτα;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Καὶ εἶναι λίγα αὐτά; Σωστὴ ἀποκινέζωση.

ΣΟΦΙΑ: Καὶ θὰ τὰ δεχτῆ αὐτὰ ἡ Κυβέρνηση;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Δὲν τὸ πιστεύω! Ποτέ. Ξέρω κι' ἐγὼ πάλι;

ΕΥΑΝΘΙΑ: Καὶ ἂν δὲν τὰ δεχτῆ;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Τότε ὁ ναύαρχος Λέου - Φουλέου, Χὸγκ - Τσὶν - πο - πλὶν - σίν, θὰ κάνη στάχτη τὴν Ἀθήνα σὲ μισὴ ὥρα.

ΕΥΑΝΘΙΑ (κατατρομαγμένη): Θὰ τὴν βομβαρδίση δηλαδή;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ἄμ' τί; θὰ τὴν καμαρώση;

ΕΥΑΝΘΙΑ: Ὤχ (πέφτει ἀπελπισμένη σὲ μιὰ καρέκλα). Ἄχ Θεέ μου. Ἄχ Παναγία μου. Φώτισέ τους νὰ τὰ δεχτοῦν!

ΓΙΩΡΓΟΣ:

Αὐτὰ εἶναι τὰ μαντάτα μας
καινούργιες συμφορὲς
καινούργιες περιπτώσεις
καινούργιες προστριβές.
Τῆς Κίνας ἀρχιναύαρχος
Λέον - Φονέου - Τσὶν - Λὶν
θ' ἀρχίση ἀπὸ τὸ Φάληρο
τ' ἄγρια μπὰμ - μπούμ, μπὰμ - (μπούμ.

Μπὰμ - μπούμ! μπὰμ - μπὶμ
Μπὰμ - μπούμ! μπὰμ - μπίμ.

(Τὰ κορίτσια τραγουδοῦν τὸ τελευταῖο «μπὰμ - μπὶμ» καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνουν ἡρωϊκὰ πλησιάζοντας τὴν Εὐανθία ποὺ ἔχει ζαρώσει σὲ μιὰ ἄκρη περίτρομη).

ΕΥΑΝΘΙΑ: Δηλαδὴ ἐσεῖς δὲν φοβόσαστε; Καρφὶ δὲν σᾶς καίγεται;

ΚΑΚΙΑ: Δηλαδὴ φοβόμαστε καὶ πολὺ — αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια — μὰ τί νὰ κάμωμε; Ἂν καθήσουμε τώρα ζαρωμένες σὲ μιὰν ἄκρη, σὰν καὶ σένα, θὰ ἐμποδίσουμε τὸν βομβαρδισμό; Ὅτι εἶναι νὰ γίνη θὰ γίνη, ἀφοῦ δὲν εἶναι στὸ χέρι μας νὰ τὸ ἀποτρέψουμε.

ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ: Κι' ἂν δὲν εἶναι... δὲν θὰ γίνη.

(Τὴν πιάνουν τὰ γέλια καὶ προσπαθεῖ νὰ κρυφτῆ).

ΕΥΑΝΘΙΑ: Τί γελᾶς ἐσὺ ἐκεῖ. Μὴν τάπε ψέμματα αὐτὰ ὁ Γιῶργος γιὰ μένα;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Μακάρι νὰ ἦταν ἔτσι, Εὐανθία μου. Μὰ δυστυχῶς ὅ,τι σᾶς εἶπα εἶναι ἀλήθεια. Ἀνέβα λοιπὸν καὶ σὺ στὴν ταράτσα νὰ δῆς καὶ σὺ τὰ κινέζικα θωρηκτά!

(Γνέφει κρυφὰ στὴν Κάκια καὶ στὴν Οὐρανία).

ΕΥΑΝΘΙΑ (ζωηρά): Ἆ μπᾶ. Φοβᾶμαι φοβᾶμαι! Δὲν πάω πουθενά. Γιὰ τὴν ταράτσα εἴμαστε τώρα ἢ γιὰ τὸ ὑπόγειο;

ΚΑΚΙΑ: Πᾶμε νὰ δοῦμε ἐμεῖς!

ΟΥΡΑΝΙΑ: Ναί, ναί. Ἂς πᾶμε νὰ δοῦμε καὶ σᾶς λέμε. (Ἡ Κάκια καὶ ἡ Οὐρανία φεύγουν).

ΕΥΑΝΘΙΑ (στὸ Γιῶργο): Καὶ πότε εἶπες τελειώνει ἡ προθεσμία;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Σὲ τρεῖς ὧρες, ἕνα τέταρτο, τρία λεπτὰ καὶ 19 δευτερόλεπτα. Ἀλλὰ στὸ μεταξὺ ἔχουν περάση οἱ 2½ καὶ τὸ μισὸ τοῦ τετάρτου. Μᾶς μένουν ἡ μισὴ ὥρα τὸ μισὸ τέταρτο, τὰ 3 λεπτὰ καὶ τὰ 19 δευτερόλεπτα.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Καὶ σὲ τόσο μικρὴ προθεσμία μπορεῖ νὰ μεγαλώσουν μαλλιὰ γιὰ κοτσίδα;

ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ: Καὶ νὰ μικρύνουν πόδια ὅσο κι' ἂν εἶναι στενὰ τὰ παπούτσια;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Μὰ γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ λέω πὼς εἶναι πράμματα ἀδύνατα! Καὶ νὰ τὰ παραδεχτοῦμε δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τὰ κάμουμε.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Δὲν μένει δηλαδὴ παρὰ ὁ βομβαρδισμός!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ξέρω κι' ἐγώ; Ὁ Θεὸς νὰ βάλη τὸ χέρι του. Ὁμολογῶ πὼς αὐτὴ τὴ φορὰ φοβοῦμαι κι' ἐγώ!

ΕΥΑΝΘΙΑ (μὲ τρόμο): Ἄχ παιδιά μου ἂς πᾶμε στὸ ὑπόγειο!...

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ὄχι καὶ ἀπὸ τώρα. Ἄσε πρῶτα νὰ δοῦμε τί θὰ γίνη;

ΕΥΑΝΘΙΑ: Μὰ δὲν ἔχουμε καιρό... Νὰ ἡ προθεσμία λήγει...

ΚΑΚΙΑ (ποὺ ἐπιστρέφει καὶ μπαίνει στὴ σκηνὴ μὲ ὁρμή): Τὰ εἴδαμε τὰ εἴδαμε!

ΟΥΡΑΝΙΑ (ποὺ ἔρχεται μὲ τὴν ἴδια ὁρμὴ ξωπίσω ἀπὸ

Ὅλοι οἱ ἄντρες πρέπει νὰ ξυρίσουν τὰ κεφάλια τους καὶ ν' ἀφήσουν μόνο στὴν κορφὴ μιὰ κοτσίδα.

τὴν Κάκια): Καὶ τὰ μετρήσαμε. Χίλια πεντακόσια σωστά!

ΚΑΚΙΑ: Καὶ ὅλα μὲ κίτρινες σημαῖες ποὺ εἶχαν ἀπάνω τους πράσινους δράκοντες!

ΣΟΦΙΑ: Φόβος καὶ τρόμος.

ΚΑΚΙΑ: Ἀνατριχίλα!

(Ἀκούεται ἔξω ἕνας κρότος σὰν κανονιά).

ΕΥΑΝΘΙΑ: Ἄχ τί ἦταν αὐτό;

ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ: Κανόνι;

ΣΤΑΜΑΤΑ (κατατρομαγμένη μπαίνει στὴ σκηνή): Ἀκούσατε; Τί ἦταν; Κανονιά;

ΣΟΦΙΑ: Ἆ ὄχι. Δὲν ἔμοιαζε μὲ κανονιά!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ναί, ναί! Ἦταν κανονιὰ κινέζικη: Ἔτσι εἶναι οἱ κινέζικες κανονιές. Δὲν μοιάζουν μὲ τὶς δικές μας!

ΟΥΡΑΝΙΑ: Πῶς; Σὰν νὰ χτυποῦν ντενεκέδες.

(Ἀκούγωνται ἄλλοι δυὸ κρότοι δυνατώτεροι).

ΓΙΩΡΓΟΣ: Νὰ ἄρχισε ὁ βομβαρδισμός. Ἀφῆστε τ' ἀστεῖα.

ΕΥΑΝΘΙΑ (σηκώνεται ἔξαλλη): Στὸ ὑπόγειο στὸ ὑπόγειο!

(Δὲν προφθαίνει νὰ βγῆ. Πέφτουν δέκα, εἴκοσι, τριάντα, κανονιὲς κινέζικες, τὰ κορίτσια ἔντρομα ἀναπηδοῦν κι' ἄξαφνα ἀκούεται ἕνας ἄλλος κρότος, σὰ νὰ γκρεμίζονται πέτρες καὶ νὰ σπάζουν πιατικά).

ΓΙΩΡΓΟΣ: Βόμβα! Θάπεσε βόμβα στὸ σπίτι!

ΕΥΑΝΘΙΑ: Οὐ μάνα μου! (Χώνεται ἀπὸ κάτω ἀπὸ ἕνα καναπέ. Ὁ Γιῶργος, τὰ κορίτσια, ἡ Σταμάτα, ξεσποῦν σὲ ἀτέλειωτα γέλια).

ΕΥΑΝΘΙΑ (καθὼς βγάζει τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὸν καναπὲ καὶ τοὺς κοιτάζει σαστισμένη): Γελᾶτε;

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΚΙ' Ο ΓΙΩΡΓΟΣ: Κρύψου. Μπὰμ, μπὰμ μπούμ, μπίμ.

ΕΥΑΝΘΙΑ (καθὼς βγάζει μὲ θάρρος τὸ κεφάλι της): Ψέμματα ἦταν;

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 160)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Ἐλαιοχρωματισμὸς

Τὰ παλιὰ τὰ χρόνια, δὲν χρωμάτιζαν τὸ ξύλο. Οὔτε τὰ ξύλινα μέρη τοῦ σπιτιοῦ, οὔτε τὰ ἔπιπλα. Γιατὶ ὅλ' αὐτά, γινόνταν ἀπὸ ξύλο καλὸ— καρυδιά, δρῦ, κλπ., ποὺ ἡ ὀμορφιά του ἦταν νὰ γυαλιστῇ. Ἔτσι οἱ παλιὲς κασέλες, οἱ κομοί, τὰ καθίσματα, ἦταν καὶ εἶναι χάρμα τῶν ματιῶν, ἀληθινὰ ἔργα τέχνης, ποὺ σήμερα οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων τ' ἀκριβοπληρώνουν γιὰ νὰ τάχουν στὸ σπίτι τους.

Στὶς μέρες μας ὅμως, δὲν φτιάνουν γιὰ καθημερινὴ χρήση τόσο ὅμορφα πράγματα. Στὴν ἐπίπλωση ὅπως καὶ στὰ ροῦχα, τὰ πράγματα ψεύτισαν. Τί σύγκριση μπορεῖ νάχουν λ. χ. τὰ παλιὰ μάλλινα σκουτιά, τὸ ὀμορφοκεντημένα, μὲ τὰ φορεματάκια ἀπὸ βαμβακερὸ ὕφασμα ποὺ ζήτημα ἂν ἔχη καὶ λίγο μαλλί, ἐκεῖνα τὰ φαντὰ τοῦ ἀργαλειοῦ, μὲ τὰ ἕτοιμα ἀμερικάνικα τσίτια;

Τὸ ἴδιο καὶ στὰ ἔπιπλα.

Σανιδένια καὶ κόντρα πλακὲ εἶναι τὰ περισσότερα. Ὡστόσο καὶ ἡ σανίδα γίνεται ἄλλο πράγμα ἂν χρωματιστῇ κατάλληλα μὲ λαδομπογιά. Τὸ ἴδιο καὶ οἱ ἐταζέρες, οἱ πρόχειρες βιβλιοθῆκες ποὺ τ' ἀγόρια μποροῦν νὰ τὶς φτιάσουν μόνα τους, τὰ καθίσματα καὶ τὰ σκαμνάκια, τὰ τραπέζια κι' ἀκόμη καὶ τὰ παλιὰ σιδερένια κρεββάτια, ἂν μπογιατιστοῦν μὲ ὁμοιόμορφη λαδομπογιὰ σὲ χρώματα ἀνοιχτὰ (φυστικί, ρόζ, κίτρινο, θαλασσί γκρίζο) δίνουν σ' ἕνα δωμάτιο ἄλλη ὄψη, πιὸ φωτεινή, χαρούμενη, εὐχάριστη, παστρική. Τὰ ἕτοιμα ὅμως χρώματα στοιχίζουν. Τὰ κουτάκια μὲ τὸ λακέ, εἶναι ἀρκετὰ ἀκριβά, καὶ σήμερα ἡ οἰκογένεια ἔχει πολὺ λίγα χρήματα νὰ διαθέση γιὰ τὸ εὐχάριστο: ξοδεύει σχεδὸν ὅλο τὸ μικρό της εἰσόδημα γιὰ τὸ ἀναγκαῖο, καὶ μάλιστα γιὰ τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖο.

Λοιπόν;

Λοιπὸν ἂν φτιάσης μόνη σου τὶς λαδομπογιές σου, θὰ σοῦ στοιχίσουν πολὺ πιὸ φτηνά. Μὲ τὸ μικρό σου χαρτζηλίκι, μπορεῖς νὰ μπογιατίσης ἕνα ὁλόκληρο δωμάτιο, καὶ νὰ τὸ κάνης νὰ φαίνεται σὰν καινούργιο.

Καὶ φτιάνονται τόσο εὔκολα οἱ λαδομπογιές! Πρῶτα-πρῶτα θ' ἀγοράσης ἄφθονο ἄσπρο σὲ σκόνη, ποὺ εἶναι τὸ βασικὸ χρῶμα. Μαζὶ μὲ τὸ ἄσπρο, θ' ἀγοράσης σὲ σκόνη πάλι, τὸ χρῶμα ποὺ θέλεις: φυστικί, ἢ γαλάζιο, ἢ κόκκινο, ἢ κίτρινο. Ὅτι θέλεις. Ἐπίστὴν ποσότητα ποὺ θέλεις).

1) Λευκὸ βερνίκι (στὰ χρωματοπωλεῖα, σὲ μπουκάλι, στὴν ποσότητα ποὺ θέλεις).

2) Λινόλαδο (ἐπίσης χῦμα).

3) Ἀποξηραντικὸ ὑγρὸ (σεκατὶφ) σὲ ποσότητα ἕνα δέκατο ἀπὸ τὸ βερνίκι.

Θὰ πάρης κατόπιν ἕνα κουτὶ μεγάλο ἀπὸ κονσέρβα, ἢ ὅτι δήποτε ἄλλο παλιὸ βάζο. Ἐκεῖ θὰ ρίξης ὅλη τὴν ἄσπρη σκόνη. Κατόπιν θὰ ρίχνης λίγη λίγη τὴν χρωματιστὴ σκοῦρα σκόνη, καὶ θ' ἀνακατεύης ὡς νὰ πάρη ἡ σκόνη τὸ χρῶμα ποὺ θέλεις νάχη ἡ λαδομπογιά σου. Ἔτσι, θ' ἀποκτήσης μιὰ σκόνη φυστικιά, ἢ θαλασσιά, ἢ ρόδινη, ἢ κίτρινη. Ὅτι θέλεις. Τώρα, θὰ ρίξης στὸ βάζο λίγο λινόλαδο, καὶ θὰ δουλέψης καλὰ τὴν σκόνη μ' αὐτὸ μὲ μιὰ ξύλινη σπάτουλα, ὡς νὰ γίνη μιὰ ζύμη ὁμοιόμορφη. Θὰ τὴν ἀραιώσης μὲ λίγο ἀκόμη λινόλαδο, ὡς νὰ γίνη μιὰ ζύμη νερουλή. Δούλεψέ την καλὰ νὰ μὴν ἔχη κουλουμπάρια, νὰ εἶναι ὁμοιόμορφη. Ρίξε ἀπάνω λίγο λινόλαδο. Ἄφησέ την ὅλη νύχτα ἔτσι.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, δούλεψέ την πάλι χύνοντας λινόλαδο ὡς νὰ γίνη σὰν πηχτὴ μαγιονέζα. Τότε ρίχνεις τὸ βερνίκι (ποὺ εἶναι ἕνα παχύρευστο λευκὸ ὑγρὸ) ὡς νὰ γίνη τὸ χρῶμα. Νερουλό, δηλαδή, παχύρευστο, σὰν τὸ ἴδιο τὸ βερνίκι. Προσθέτεις λίγο νέφτι, καὶ τὸ σεκατίφ, (τὸ ἀποξηραντικὸ) σὲ ποσότητα 10 τὰ 100 τοῦ χρώματος.

Ἡ μπογιά σου εἶναι ἕτοιμη καὶ μπορεῖς νὰ μπογιατίσης.

Ἂν ἔχης νὰ μπογιατίσης ξύλο, θὰ τὸ πλύνης καλὰ μὲ χλιαρὴ σαπουνάδα ὅπου ἔριξες καὶ λίγη ποτάσσα. Θὰ τὸ ξεπλύνης μὲ ἄφθονο νερὸ γιὰ νὰ μὴ μείνη διόλου ποτάσσα στὸ ξύλο, θὰ τὸ σκουπίσης, καὶ κατόπιν θὰ τὸ τρίψης μὲ γυαλόχαρτο, νὰ φύγη ὅλο τὸ προηγούμενό του χρῶμα. Τὸ γυαλόχαρτο πρέπει νὰ εἶναι ψιλό. Ὅταν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ξύλου γίνη λεία καὶ ἀπολύτως καθαρή, τότε θ' ἀρχίσης νὰ μπογιατίζης.

Θὰ διαλέξης πινέλο ὄχι στρογγυλό, ἀλλὰ πλακουτσό, σὰν αὐτὸ ποὺ ἔχουν γιὰ τὴν κόλλα οἱ ξυλουργοί.

Θὰ στρώσης χάμω ἐφημερίδες γιὰ νὰ μὴ γεμίσης τὸ πάτωμα μπογιές, καὶ θ' ἀρχίσης τὸ μπογιάτισμα.

Θὰ παίρνης μὲ τὸ πινέλο λίγη μπογιά, στὴν ἄκρη τοῦ πινέλου. (Τὴν παραπάνω μπογιὰ τὴν ἀφήνης στὴν ἄκρη τοῦ βάζου) καὶ μὲ γρήγορες, ἴσιες πινελιές, θὰ μπογιατίζης ἀπὸ πάνω ὡς κάτω κι' ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ ἀπάνω. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ μπογιατίσματος ἐξαρτᾶται πρῶτον ἀπὸ τὸ λίγο χρῶμα ποὺ θὰ παίρνης μὲ τὸ πινέλο καὶ δεύτερο ἀπὸ τὶς ὁμοιόμορφες κινήσεις. Γιὰ νὰ κάνης τὸ δεύτερο χέρι θὰ περιμένης νὰ στεγνώση πρῶτα καλὰ τὸ πρῶτο. Ἂν βιαστῇς, τὸ χρῶμα θὰ γίνη πολὺ ἄσχημο.

Εἶναι λεπτὴ δουλειὰ τὸ μπογιάτισμα, καὶ χρειάζεται κάποια πεῖρα, καὶ προπαντὸς ὑπομονή. Ἀξίζει ὅμως τὸν κόπο, γιατὶ μὲ λίγο ἔξοδο καὶ μὲ λίγη προσπάθεια (ποὺ εἶναι μᾶλλον εὐχάριστη) ἕνα δωμάτιο μπορεῖ ν' ἀλλάξη ὄψη.

Πῶς καθαρίζουν τὰ πινέλα.

Τὸ πιὸ ἀκριβὸ πρᾶγμα στὸ μπογιάτισμα μὲ λαδομπογιά, εἶναι τὸ πινέλο ποὺ πρέπει νὰ εἶναι καλῆς ποιότητας γιὰ νὰ γίνη καλὰ ἡ δουλειά.

Γι' αὐτὸ εἶναι εὐνόητο πὼς πρέπει νὰ προσέξωμε ἰδιαίτερα πῶς θὰ καθαρίσωμε καὶ θὰ διατηρήσωμε τὰ πινέλα.

Πρῶτα - πρῶτα, ἀφοῦ τελειώσωμε τὸ μπογιάτισμα, καθαρίζομε καλὰ τὰ πινέλα μὲ μιὰ ἐφημερίδα σφίγγοντας καλὰ τὶς τρίχες τους, καὶ τραβώντας ὅλη τὴν μπογιά. Ὕστερα, σ' ἄλλη ἐφημερίδα σφίγγομε τὸ πινέλο ὡς νὰ μὴ γίνεται μιὰ λεκές. Τὰ πλένομε κατόπιν μὲ νέφτι, σκουπίζοντάς τα ἀδιάκοπα μὲ ἐφημερίδα. Ἀφοῦ δὲν μείνει πιὰ διόλου μπογιά, τὰ τρίβομε σ' ἕνα κομμάτι σαπούνι, ἀφοῦ τὰ μουσκέψουμε μὲ νερό. Ἀφοῦ αὐτὸ γίνει πολλὲς φορές, τὰ ξεπλένομε μὲ ἄφθονο νερὸ κάτω ἀπὸ τὴν βρύση, τὰ σκουπίζομε καὶ τ' ἀφήνομε νὰ στεγνώσουν.

Ποτὲ δὲν ἀφήνομε τὰ πινέλα στὸ νέφτι. Πρὶν τὰ χρησιμοποιήσωμε ξανά, τὰ πλένομε μὲ λίγο νέφτι, καὶ τ' ἀφήνομε νὰ μουσκέψουν ὡς ἕνα τέταρτο σὲ λινόλαδο.

Ἐννοεῖται πὼς ὅσο τὰ καθαρίζομε, θὰ προσέχουμε νὰ μὴν κακομεταχειριζόμαστε οὔτε νὰ τσακίζωμε τὴν τρίχο τους.

Ἕνα καλὰ φροντισμένο πινέλο, κρατάει χρόνια καὶ χρόνια.

Σφουγγάρισμα.

Σᾶς ἀκούω νὰ λέτε διαβάζοντας τὸν τίτλο «σφουγγάρισμα».

— Νομίζει ἡ θειὰ Μαριάνα πὼς δὲν ξέρομε νὰ σφουγγαρίσωμε; Χέρια γερὰ χρειάζονται, μέση γερή, νερὸ καὶ βοῦρτσα!

Ναί. Ὅλ' αὐτά. Ἀλλὰ καὶ λίγο μυαλό. Καὶ λίγη τέχνη. Ἀκοῦστε τώρα καὶ τὶς συμβουλὲς τῆς θειᾶς Μαριάνας. Μιὰ συμβουλὴ ἀπὸ ἕναν γεροντώτερο ποτὲ δὲν βλάφτει παιδιά μου. Πρῶτα - πρῶτα τὸ δωμάτιο ποὺ θὰ σφουγγαριστῇ πρέπει ν' ἀδειάση ἐντελῶς. Ἀπὸ τὸ κάθε τι. Ἔπειτα, νὰ ξεσκονιστῇ τὸ ταβάνι μὲ τὴν ταβανόσκουπα, νὰ ξεσκονιστοῦν οἱ τοῖχοι, νὰ σκουπιστῇ καλά. (Δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς) κι' ὕστερα νὰ πλυθοῦν τὰ παράθυρα καὶ τὰ τζάμια. Καὶ τότε ἔρχεται ἡ σειρὰ τοῦ σφουγγαρίσματος.

Ἐνόσω κάνομε αὐτὲς τὶς δουλειές, τὸ νερὸ θὰ βράζη στὸ καζάνι τῆς μπουγάδας. Τὸ σφουγγάρισμα μὲ ζεστὸ νερό, εὐκολύνει πολὺ τὴν νοικοκυρά, καὶ καθαρίζει τέλεια τὸ πάτωμα.

Περιττὸ νὰ σᾶς πῶ πὼς ἀπὸ τὴν παραμονὴ φροντίσαμε νὰ βάλωμε πηλὸ στὶς λαδιές, γιὰ νὰ φύγουν. (Πυχτὸ πηλό-

χωμα, μὲ νερό, ποὺ τ' ἀφήνομε στὴν λαδιὰ εἰκοσιτέσσαρες ὧρες).

Καλὸ εἶναι νὰ ρίξωμε πρῶτα λίγη βενζίνα στὴν λαδιά, κι' ὕστερα τὸν πηλό.

Γιὰ τὶς μελανιές, δὲν ξίνομε τὸ πάτωμα μὲ μαχαίρι. Φτιάνομε μιὰ διάλυση μὲ ἀμμωνία (10 τὰ ἑκατὸ) τρίβωμε μ' αὐτὴν τὴν μελανιά, ἀφήνομε κατόπιν νὰ μουσκέψη μὲ τὴν ἴδια διάλυση, καὶ κατόπιν τὴν τρίβωμε μὲ ὀξαλλικὸ ὀξὺ ἢ βαρεκίνα. Ἔτσι φεύγει. Τὸ ἴδιο φεύγουν καὶ οἱ κηλῖδες ἀπὸ αἷμα ἂν εἶναι παλιὲς (οἱ φρέσκιες φεύγουν μὲ κρύο νερό).

Οἱ λεκέδες ἀπὸ λαδομπογιὰ θέλουν ν' ἀλειφτοῦν μὲ μῖγμα ποτάσσας ἄσβυστον ἀσβέστη καὶ νερό. Ἀφήνομε τὸ μῖγμα μιὰ μέρα στὸν λεκὲ πρὶν σφουγγαρίσωμε.

Ἀρχίζομε σφουγγαρίζοντας τὸν πηλὸ ἢ τὸν ἀσβέστη ἀπὸ τοὺς λεκέδες.

Ἔχομε πάντα ἕνα μαστέλο μὲ ζεστὸ νερὸ γιὰ τὸ σφουγγάρισμα, κι' ἕνα μεγάλο δοχεῖο μὲ καθαρὸ κρύο νερὸ γιὰ τὸ πέρασμα.

Ἄλλη φορὰ θὰ σᾶς πῶ περισσότερα γιὰ τὸ σφουγγάρισμα.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ Ν. ΤΣΕΚΟΥΡΑ

ὁ Πάσχος πιάνει μετερίζι

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΔΙΑΜΑΝΤΩ 40 χρονῶν
ΠΑΣΧΟΣ 12 »
ΤΖΗΜΑΣ 40 »

(Στὸ σπίτι τοῦ Πάσχου ποὺ βρίσκεται σὲ κάποιο ὀρεινὸ χωριὸ τῆς Ρούμελης. Φάτσα παράθυρο, ἀριστερὰ ἡ πόρτα τῆς Εἰσόδου. Δεξιὰ στὴ γωνιά, εἰκονίσματα μὲ καντήλι ποὺ καίει. Σὲ δυὸ γωνιὲς δυὸ ντιβάνια. Στὸ ἕνα εἶναι ξαπλωμένη ἡ Διαμάντω καὶ στὸ ἄλλο ὁ Πάσχος. Στὴ μέση τραπεζάκι μὲ δυὸ - τρία σκαμνιά, κάπου ἀλλοῦ ἕνα μικρὸ σεντούκι. Μὲ τὸ ἄνοιγμα τῆς Αὐλαίας, εἶναι περασμένα μεσάνυχτα. Ἐποχὴ Ἐπαναστάσεως).

(Ἡ Διαμάντω, τινάζεται ἀπ' τὸ ντιβάνι της ποὺ κοιμόταν, σὰν κάποιο κακὸ ὄνειρο νὰ τὴν τρόμαξε. Σταυροκοπιέται καὶ σηκώνεται).

ΣΚΗΝΗ 1η
ΔΙΑΜΑΝΤΩ - ΠΑΣΧΟΣ

ΔΙΑΜΑΝΤΩ: Παρθένα μου!... (πάει στὰ εἰκονίσματα, γονατίζει). Τὸ ὄνειρο τὸ κακὸ ποὺ τάραξε τὸν ὕπνο μου, κάντο νἄβγη ψεύτικο Παρθένα μου!... Τὴν Ἀνάσταση τοῦ Γένους θέλω νὰ τὴ γιορτάσω λαμπριάτικα ντυμένη κι' ὄχι πνιγμένη στὸ μαῦρο!... (ἕτοιμη νὰ τὴν πάρουν τὰ κλάμματα). Ὁδήγα τον νικητὴ τὸ Χρόνη στὸ σπιτικό του. Δὲ τὸν λαχταράω μονάχα γώ! Τὸν λαχταράει καὶ τὸ βλαστάρι του! (καθὼς εἶναι γονατισμένη ἀκουμπάει τὸ κεφάλι της ξεσπώντας σὲ κλάμμα).

ΠΑΣΧΟΣ (καθὼς κοιμᾶται στὸ ντιβάνι, στριφογυρίζει δυὸ - τρεῖς φορὲς παραμιλώντας. Βλέπει ὄνειρο): Ἀπάνω τους!... Χάϊντε!... Σᾶς φάγαμε!... Λευτεριά!...

(Ἡ Διαμάντω ποὺ τὸν ἀκούει, σηκώνεται βιαστικὴ καὶ τρέχει ἀνήσυχη κοντά του).

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (τὸν σκεπάζει. Μὲ τρυφερότητα): Κοιμήσου βλαστάρι μου! (Σιγὰ μὲ συγκίνηση). Ναί, θὰ τοὺς νικήσουμε!... Ὁ πατέρας σου μ' ὅλους τοὺς ἕλληνες τοὺς πολεμᾶνε! Ἡ Λευτεριὰ θ' ἀγκαλιάση τὴν πατρίδα μας!... (Τοῦ χαϊδεύει τὰ μαλλιά): Κοιμήσου βλαστάρι μου!... (Ὁ Πάσχος ἡσυχάζει. ΜΙΚΡΗ ΣΙΓΗ. Ἀπ' ἔξω ἀκούγονται βήματα. Ἡ Διαμάντω σηκώνεται ἀπ' τὸ κρεββάτι τοῦ Πάσχου ποὺ ἦταν γερμένη καὶ ἀφουγκράζεται. Φαίνεται ἀνήσυχη): Ποιὸς νἆναι τέτοια ὥρα!... (Πάει πρὸς τὴν πόρτα, ἐνῶ ἀκούγεται ἐκεῖ χτύπημα): Ποιός;

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΤΖΗΜΑ (ἀπ' ἔξω): Ἄνοιξε Διαμάντω!... Ἐγώ 'μαι ὁ Τζήμας!...

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (μὲ ἔκπληξη): Ὁ Τζήμας!... (ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ μπαίνει ὁ Τζήμας. Σταυρωτὰ στὸ στῆθος του ἔχει δυὸ καριοφύλλια).

ΣΚΗΝΗ 2α
ΔΙΑΜΑΝΤΩ - ΠΑΣΧΟΣ - ΤΖΗΜΑΣ

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (τὸν κοιτάει πολὺ ἀνήσυχη. Προαισθάνεται πὼς κάτι κακὸ θὰ τῆς ἀναγγείλη): Πότε ροβόλησες στὸ χωριό;

ΤΖΗΜΑΣ (δὲν τὴν κοιτάει στὰ μάτια. Ἔχει κατεβασμένο τὸ κεφάλι. Φαίνεται θλιμμένος): Μόλις τώρα δά!...

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (μὲ ψεύτικη χαρά. Προσπαθεῖ νὰ δώση κουράγιο στὸν ἑαυτό της): Τοὺς πήραμε φαλάγγι τοὺς ἀρβανιτάδες;

ΤΖΗΜΑΣ (πάντα ἄκεφα. Δὲν τὴν κοιτάει στὰ μάτια): Κάτι καλλίτερο! Τοὺς πετσοκόψαμε ὅλους!... Ὁ τόπος γιόμισε ἀπ' τὰ κόκκινα φέσα τους!

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (μὲ ἀσυγκράτητη χαρά): Νὰ μοῦ ζήσης Τζήμα μου!... Τέτοιο μαντάτο περίμενα ν' ἀκούσω γιὰ ν' ἀναγαλιάση ἡ καρδιά μου! (σὰ νὰ θέλη νὰ μακρύνη τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τῆς πῆ τὴν κακὴ εἴδηση ὁ Τζήμας): Ὅλους τοὺς πετσοκόψατε; Δὲν ἀφήκατε οὔτ' ἕναν, ἔτσι γιὰ Ἀρβανίτικη σπορά; (Ὁ Τζήμας ἔχει γυρίσει ἀλλοῦ τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ μὴ τὴ βλέπη. Εἶναι ἕτοιμος νὰ κλάψη): Μίλα μου Τζήμα!... Πές μου πῶς ἔγινε τὸ

— Γιὰ τήρα με πῶς τὸ κρατάω...

γιουροῦσι!... (μὲ ταραχή): Ὁ Χρόνης μου... Ὁ... Χρόνης μου πόσους πετσόκοψε;

ΤΖΗΜΑΣ (δείχνει τὸ ντιβάνι τοῦ Πάσχου. Σιγά): Κοιμᾶται;

ΔΙΑΜΑΝΤΩ: Καὶ τί ὀνειρεύεται!.... (ζωηρά): Τὴ Λευτεριὰ ὀνειρεύεται Τζήμα!... Πρὶν λίγο παραμίλαγε! Τὴ φώναζε!.. Καὶ μαρτυροῦσε τόση λαχτάρα ἡ φωνή του!... (Τὸν πιάνει ἀπ' τὸ μπράτσο. Ἡ ταραχή της ἔχει φτάσει στὸ κατακόρυφο): Μίλα Τζήμα! Τί βουβάθηκες; Πές μου ὅτι ἔχεις νὰ μοῦ πῆς!... (Ὁ Τζήμας ἀντὶ ν' ἀπαντήση μὲ ἐντυπωσιακὴ κίνηση ξεκρεμάει ἀπ' τὴν πλάτη του τὸ ἕνα καριοφύλλι καὶ τῆς τὸ δίνει).

ΤΖΗΜΑΣ (ἐνῶ ἡ Διαμάντω στέκεται μὲ τὸ χέρι ἁπλωμένο χωρὶς νὰ τολμάη νὰ τὸ πιάση): Ἡ στερνή του πεθυμιὰ ἦταν νὰ σοῦ φέρω τὸ καριοφύλλι του!... Τὄχει τάξει στὸν Πάσχο, μοῦπε!... (Ἡ Διαμάντω τὸν ἀκούει σὰν μαρμαρωμένη, ἐνῶ ἐκεῖνος μὲ προσπάθεια κατορθώνει νὰ συγκρατήση ἕναν λυγμὸ ποὺ εἶναι ἕτοιμος νὰ ξεφύγη ἀπ' τὸ στῆθος του). Πρέπει νἆσαι περήφανη Διαμάντω! Σὰ λιοντάρι πολέμησε! Πάνω ἀπὸ εἴκοσι ἀρβανιτάδες πετσόκοψε μὲ τὸ γιαταγάνι του!... Μπαμπέσικα τοῦ τὴν κάρφωσε ἕνας σκῦλος. Ἦταν λαβωμένος βαρειά, μὰ δὲν εἶχε παραδόσει τὴ βρωμερή του ψυχὴ στὸν τρισκατάρατο! Ἔμπηξε τὸ χατζάρι του στὴν πλάτη τοῦ Χρόνη. (Ὁ Πάσχος ἔχει ἀνασηκωθῆ στὸ ντιβάνι του κι' ἀκούει μὲ προσοχή).

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (ποὺ πνίγει τὰ δάκρυά της): Εἶμαι περήφανη Τζήμα!...

ΤΖΗΜΑΣ: Στὴν ἀγκαλιά μου ξεψύχησε! Τὰ στερνά του λόγια ἦταν τοῦτα: «Τὸ καριοφύλλι μου θέλω νὰ τὸ δώσης στὰ χέρια τοῦ Πάσχου!... Αὐτὸς θὰ σταθῆ στὸ πόδι μου ἀπὸ σήμερις!.... Κι' εἶναι παλληκάρι ὁ Πάσχος!... Θά...» Δὲ μπόρεσε νὰ πῆ ἄλλη κουβέντα!...

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (μὲ μάτια δακρυσμένα): Καὶ βέβαια εἶναι παλληκάρι ὁ Πάσχος μου! Γιὸς δικός του εἶναι!... (παίρνει τὸ καριοφύλλι). Θὰ τοῦ τὸ δώσω Τζήμα σὰ μπορέση νὰ τὸ κρατήση καὶ θὰ τοῦ τὰ πῶ κατὰ πῶς μοῦ τἄκρενες τὰ λόγια τοῦ πατέρα του!...

ΠΑΣΧΟΣ (τινάζεται ἀπ' τὸ κρεββάτι του): Δὲ χρειάζεται, μάνα! Τἄκουσα!...

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (ἀνήσυχη): Ξύπνιος ἤσουνα;

ΠΑΣΧΟΣ (ποὺ ἔχει σηκωθῆ κι' ἔρχεται κοντὰ στοὺς Τζήμα - Διαμάντω): Δόμου τὸ καριοφύλλι μου!...

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (μὲ ταραχή): Δικό σου εἶναι γιόκα μου!... Σὰν θὰ μπορέσης νὰ τὸ κρατᾶς, θὰ τὸ πάρης καὶ θἄβγης καὶ σὺ στὸ μετερίζι!...

ΠΑΣΧΟΣ: Καὶ θαρρεῖς πὼς τώρα δὲ μποράω νὰ τὸ κρατήσω;

ΤΖΗΜΑΣ: Εἶσαι μικρὸς ἀκόμα, Πάσχο!...

ΠΑΣΧΟΣ: Ἔτσι θαρρεῖς τοῦ λόγου σου!... (παίρνει τὸ καριοφύλλι ἀπ' τὰ χέρια τῆς Διαμάντως ποὺ φαίνεται πολὺ στενοχωρημένη): Γιὰ τήρα με πῶς τὸ κρατάω;... (Τὸ κρατάει ψηλὰ μὲ τὸ ἕνα χέρι).

ΤΖΗΜΑΣ: Ἀμ δὲ φτάνει νὰ τὸ κρατᾶς μονάχα! Πρέπει νὰ ξέρης καὶ νὰ τὸ διαφεντέβης!

ΠΑΣΧΟΣ: Καὶ θαρρεῖς πὼς δὲν ξέρω; (ἀκουμπάει τὸν ὑποκόπανο στὸν ὦμο του καὶ σημαδεύει): Τήρα με!... Ἠ μπᾶς καὶ δὲ σημαδεύω κατὰ πῶς πρέπει;

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (παρακλητικά): Ναί, γιόκα μου, ξέρεις, μὰ εἶσαι ἄγουρος ἀκόμα!... Σὲ δυὸ χρόνια θὰ σὲ πάρη ὁ Τζήμας μαζί του γιὰ πρωτοπαλλήκαρο! (στὸ Τζήμα): Ἔ! Τζήμα;

ΤΖΗΜΑΣ: Τὸ ρωτᾶς; Ἔχω δόκει ὑπόσχεση στὸν πατέρα του!

ΠΑΣΧΟΣ (εὔθυμα): Σὲ δυὸ χρόνια!... Ἀμ ὡς τότε δὲ θἄχετε ἀφήκει τοῦ λόγου σας κανέναν ἀρβανίτη!... Θὰ μὲ κάνης πρωτοπαλλήκαρο γιὰ νὰ σκοτώνω... λαγούς; Νὰ μοῦ λείπη!... (Πάει πρὸς τὸ βάθος κι' ἀρχίζει νὰ ντύνεται ξεκρεμώντας τὰ ροῦχα του ποὺ βρίσκονται κάπου ἐκεῖ. Ἡ Διαμάντω ἀλλάζει μιὰν ἀνήσυχη ματιὰ μὲ τὸν Τζήμα καὶ τρέχει κοντά του).

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (πάντα ἀνήσυχη): Γιὰ ποῦ ἑτοιμάζεσαι γιόκα μου; Τὸ σκοτάδι ἀκόμη εἶναι πήχτρα!... Οὔτε ὁ πρῶτος πετεινὸς δὲ λάλησε!...

ΤΖΗΜΑΣ (ποὺ πλησιάζει κι' αὐτός): Σωστὰ μιλάει ἡ μάνα σου!...

ΠΑΣΧΟΣ (ποὺ ντύνεται χωρὶς νὰ τοὺς δίνη σημασία): Ὁ πατέρας μου ἀφῆκε μιὰν ἄδεια θέση στὸ μετερίζι!... (τονισμένα) Γιὰ μένα τὴν ἀφῆκε!... (στὸ Τζήμα): Δὲ στὄπε Τζήμα;

ΤΖΗΜΑΣ (ξεροκαταπίνει): Μοῦ τὄπε! Δικιά σου εἶναι ἡ θέση Πάσχο! Μά... κράτα λίγο!... Εἶσαι μικρὸς ἀκόμα!...

(Συνέχεια στὴ σελίδα 162)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΚΥΠΕΛΛΟ

Τοῦ χρόνου τὸ καλοκαίρι, δηλαδὴ τὸ 1954, ἡ Ἑλβετία θὰ ὀργανώσῃ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Παγκοσμίου Ποδοσφαιρικοῦ κυπέλλου.

Θὰ εἶναι αὐτὴ ἡ τετάρτη διοργάνωση τοῦ κυπέλλου καὶ θὰ πάρουν μέρος ὅπως πάντα οἱ ἐθνικὲς ὁμάδες ὅλων σχεδὸν τῶν κρατῶν τοῦ κόσμου.

Ὁ γκολκήπερ πηδᾶ...

Ἐπειδὴ τὸ θέμα αὐτὸ παρουσιάζει τεράστιο ἐνδιαφέρον γιὰ ὅλους τοὺς φίλους τοῦ ποδοσφαίρου, δίνουμε σήμερα μερικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν καθιέρωση καὶ τὴν ἱστορία τῶν ἀγώνων τοῦ Παγκοσμίου Κυπέλλου.

*

Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὶς διάφορες ὀλυμπιάδες ποὺ γίνονται κατὰ τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ θεσμὸ κάθε τέσσερα χρόνια, διεξάγεται καὶ ποδοσφαιρικὸ τουρνουά. Σ' αὐτὸ ὅμως τὸ τουρνουὰ μετέχουν οἱ ἐρασιτεχνικὲς μόνον ὁμάδες τῶν διαφόρων χωρῶν. Εἶναι φανερὸ ἔτσι πὼς τὸ τουρνουὰ δὲν μπορεῖ νὰ παρουσιάσῃ μεγάλο ἐνδιαφέρον γιατὶ ὅπως ξέρουμε τὰ περισσότερα κράτη στὸν κόσμο ἔχουν ἐπαγγελματικὸ ποδόσφαιρο. Ἔτσι οἱ ἐθνικὲς ὁμάδες τῆς Ἀγγλίας, τῆς Βραζιλίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Οὐραγουάης, τῆς Γαλλίας κλπ. ποὺ διαθέτουν τοὺς καλυτέρους ἄσσους τῆς μπάλλας ὅλου τοῦ κόσμου δὲν παίρνουν μέρος.

Αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἔλλειψη ἑνὸς παγκοσμίου πρωταθλήματος ποὺ θὰ ἔθετε ἀντιμέτωπα ὅλα τὰ Ἐθνικὰ ποδοσφαιρικὰ συγκροτήματα τοῦ κόσμου, ἔκανε τὶς ὁμοσπονδίες νὰ σκεφθοῦν πὼς θὰ μποροῦσαν νὰ δημιουργήσουν ἕνα τέτοιο πρωτάθλημα.

Δύο χρόνια λοιπὸν πρὶν ἀπὸ τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἄμστερνταμ — τὸ 1928 — ἔγινε μιὰ συγκέντρωση ἀντιπροσώπων διαφόρων μικρῶν ὁμοσπονδιῶν ὅπως π.χ. τῆς Ἀγγλίας τῆς Γερμανίας τῆς Ἰταλίας τῆς Αὐστρίας κ. ἄ.

Αὐτὴ ἡ σύσκεψη ἦταν ποὺ ἔδωσε τὴν λύση στὸ παραπάνω πρόβλημα. Ἔτσι ἀποφασίσθηκε ὅπως κάθε τέσσερα χρόνια ὀργανώνεται ἕνα παγκόσμιο ποδοσφαιρικὸ κύπελλο ποὺ σ' αὐτὸ θὰ μποροῦσαν νὰ μετάσχουν ἐθνικὲς ὁμάδες εἴτε ἐπαγγελματικὲς εἴτε ἐρασιτεχνικές.

Ἡ ἰδέα ἦταν περίφημη καὶ χαιρετίσθηκε μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀπὸ τὰ ἑκατομμύρια τῶν φιλάθλων ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Η ΠΡΩΤΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Τὸ 1930 ἔγινε ἡ πρώτη ὀργάνωση τοῦ παγκοσμίου κυπέλλου. Οἱ ἀγῶνες ἀποφασίσθηκε νὰ διεξαχθοῦν στὴν Οὐραγουάη ποὺ συμπτωματικὰ ἐκεῖνο τὸ χρόνο γιόρταζε τὴν 100ὴ ἐπέτειο τῆς ἀπελευθερώσεώς της.

Ἡ τεραστία ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὴν Οὐραγουάη — ποὺ βρίσκεται στὴν Λατινικὴ Ἀμερικὴ — ἀπὸ τὴν Εὐρώπη εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα λόγω τῶν μεγάλων ἐξόδων μετακινήσεως ποὺ ἀπαιτοῦντο, νὰ μετάσχουν μόνον τέσσερις ἐθνικὲς ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες.

Τοῦ Βελγίου, τῆς Γιουγκοσλαβίας, τῆς Ρουμανίας, καὶ τῆς Γαλλίας. Ἀκόμη δήλωσαν συμμετοχὴ ἐννέα ὁμάδες τῆς Ἀμερικῆς, Ἀργεντινῆς, Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Βολιβίας, Βραζιλίας, Χιλῆς, Μεξικοῦ, Περοῦ, Παραγουάης, καὶ Οὐραγουάης. Συνολικὰ δηλαδὴ μετέσχον 13 ὁμάδες, οἱ περισσότερες τῆς Ἀμερικῆς.

Ἰδοῦ τώρα μερικὰ ἀποτελέσματα τῶν προκριματικῶν ἀγώνων. Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι - Βέλγιον 3 - 0, Παραγουάη - Βέλγιον 1 - 0, Ρουμανία - Περοῦ 3 - 1, Γιουγκοσλαβία - Βολιβία 4 - 0, Γαλλία - Μεξικὸ 4 - 1, Ἀργεντινὴ - Γαλλία 1 - 0.

Στοὺς ἡμιτελικοὺς ἡ Ἀργεντινὴ ἐνίκησε τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες 6 - 1, καὶ ἡ Οὐραγουάη τὴν Γιουγκοσλαβία ἐπίσης μὲ 6 - 1.

Στὸν τελικὸ λοιπὸν ἐτέθησαν ἀντιμέτωποι ἡ Οὐραγουάη καὶ ἡ Ἀργεντινή. Μέχρι τὸ 12 λεπτὸ τοῦ β' ἡμιχρόνου οἱ Ἀργεντινοὶ προηγοῦντο μὲ 2 - 1, οἱ Οὐραγουανοὶ ὅμως μὲ μία ἔνταση τῶν προσπαθειῶν τους ἀνεδείχθησαν νικηταὶ τελικῶς μὲ 3 - 2, κερδίζοντας ἔτσι τὸν πρῶτο τίτλο τοῦ παγκοσμίου κυπέλλου.

Η Β΄ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Τριανταδύο ὁμάδες τὸ 1934 δήλωσαν συμμετοχὴ στὴ Β' ὀργάνωση τοῦ παγκοσμίου κυπέλλου, ποὺ παρουσίαζε τώρα ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον. Ἀπὸ τὶς 32 αὐτὲς ὁμάδες ὅμως μόνον 16 προκρίθηκαν γιὰ τὰ τελικὰ μάτς ποὺ ἀπεφασίσθη νὰ γίνουν στὴν Ἰταλία.

Ἰδοὺ οἱ ὁμάδες ποὺ προκρίθηκαν καὶ ἐντὸς παρενθέσεως οἱ ἀποκλεισθεῖσες: ΕΥΡΩΠΗ: Οὐγγαρία, Αὐστρία, (Βουλγαρία) Ρουμανία, Ἑλβετία (Γιουγκοσλαβία), Βέλγιον, Ὀλλανδία (Ἰσλανδία), Γερμανία, Γαλλία (Λουξεμβοῦργον), Σουηδία (Ἐσθονία), Λιθουανία, Ἱσπανία Πορτογαλία), Ἰταλία (ΕΛΛΑΣ), Τσεχοσλοβακία (Πολωνία).

ΑΜΕΡΙΚΗ: Η.Π.Α., (Μεξικό, Κοῦβα, Ἀϊτή), Βραζιλία (Περοῦ) Ἀργεντινὴ (Χιλή).

ΕΓΓΥΣ ΑΝΑΤΟΛΗ: Αἴγυπτος (Παλαιστίνη, Τουρκία).

Στοὺς προημιτελικοὺς ἀγῶνες ἐσημειώθηκαν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: Γερμανία - Σουηδία 2 - 0, Τσεχοσλοβακία - Ἑλβετία 3 - 2, Αὐστρία - Οὐγγαρία 2 -1, Ἰταλία - Ἱσπανία 2 -1.

Στὰ ἡμιτελικὰ μάτς ἡ Ἰταλία κατέβαλε τὴν Αὐστρία μὲ 1 - 0, καὶ ἡ Τσεχοσλοβακία τὴν Γερμανία μὲ 3 - 2.

Στὸν τελικὸ λοιπὸν ἡ Ἰταλία ἀντιμετώπισε τὴν Τσεχοσλοβακία. Ὀκτὼ λεπτὰ πρὸ τῆς λήξεως οἱ Ἰταλοὶ ἡττῶντο μὲ 1 - 0, κατώρθωσαν ὅμως καὶ ἰσοφαρίσουν καὶ νὰ ἐπιτύχουν καὶ ἕνα ἀκόμη τέρμα, κερδίζοντας ἔτσι μὲ 2 - 1, καὶ ἀναδεικνυόμενοι πρωταθληταὶ τοῦ κόσμου.

Η Γ΄ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Στὴν Γαλλία τὸ 1938 ἔγινε ἡ Γ' ὀργάνωση τοῦ παγκοσμίου κυπέλλου. Ἔπειτα ἀπὸ προκριματικοὺς ἀγῶνες μετέσχον οἱ ἐθνικὲς ὁμάδες Ἰταλίας, Γαλλίας, Γερμανίας, Σουηδίας, Νορβηγίας (ποὺ ἀπέκλεισε τὴν δική μας Ἐθνικὴ ὁμάδα), Βελγίου, Τσεχοσλοβακίας, Ὀλλανδίας, Βραζιλίας, Κούβας καὶ Ἰνδιῶν.

Τὰ ἡμιτελικὰ ἀποτελέσματα: Οὐγγαρία - Σουηδία 3 - 1, Ἰταλία - Βραζιλία 2 - 1.

Στὸν τελικὸ νίκησε γιὰ δεύτερη φορά, ἡ Ἰταλία. Νίκησε τώρα τὴν Οὐγγαρία μὲ 4 - 2 καὶ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ πῆρε τὸ παγκόσμιο πρωτάθλημα.

Η Δ΄ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ὁ πόλεμος διέκοψε τοὺς ἀγῶνες ἐπὶ 12 χρόνια: Στὴν Βραζιλία ἔγιναν οἱ ἀγῶνες τῆς Δ' διοργανώσεως τὸ καλοκαίρι τοῦ 1950. Τὰ ἡμιτελικὰ ἀποτελέσματα εἶχαν ὡς ἀκολούθως: Οὐραγουάη - Ἱσπανία 2 - 2, Βραζιλία - Σουηδία 7 - 1, Βραζιλία - Ἱσπανία 6 - 1, Οὐραγουάη - Σουηδία 3 - 2, Σουηδία - Ἱσπανία 3 - 1. Στὸν τελικὸ ἀγῶνα ἡ Οὐραγουάη ἐπεβλήθη τῆς Βραζιλίας μὲ 3 - 2 καὶ κέρδισε κι' αὐτὴ ὅπως ἡ Ἰταλία δύο φορὲς τὸν τίτλο.

Η ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ὅπως λοιπὸν γράψαμε ἡ Ἑλβετία τὸ 1954 θὰ ὀργανώσῃ τὸ Ε' παγκόσμιο κύπελλο. Πρὶν λίγο καιρὸ ἔγινε ἡ

Τρεῖς παῖκτες κυνηγοῦν τὴ μπάλλα. Ποιὸς θὰ τὴν κερδίσῃ;

κλήρωση τῶν ὁμίλων καὶ οἱ διάφορες ὁμάδες χωρίσθηκαν σὲ 13 ὁμίλους. Παραθέτουμε τοὺς ὁμίλους καὶ ἐντὸς παρενθέσεως τὸν ἀριθμὸ τῶν ὁμάδων ποὺ θὰ προκριθοῦν ἀπὸ κάθε ὅμιλο:

1) Γερμανία, Νορβηγία, Σάαρ (1). — 2) Βέλγιον, Φινλανδία, Σουηδία (1). — 3) Ἀγγλία, Σκωτία, Βόρειος Ἰρλανδία, Οὐαλλία (2). — 4) Ἐλεύθερη Ἰρλανδία, Γαλλία, Λουξεμβοῦργον (1). — 5) Αὐστρία, Πορτογαλλία (1). — 6) Ἱσπανία, Τουρκία (1). — 7) Οὐγγαρία, Πολωνία (1). — 8) Βουλγαρία, Ρουμανία, Τσεχοσλοβακία (1). — 9) Αἴγυπτος, Ἰταλία (1). — 10) Γιουγκοσλαβία, ΕΛΛΑΣ, Ἰσραὴλ (1). — 11) Ἀϊτή, Μεξικό, Η.Π.Α. (1). — 12) Βραζιλία, Χιλή (1). 13) Ἐρυθρὰ Κίνα, Νότιος Κορέα (1).

**

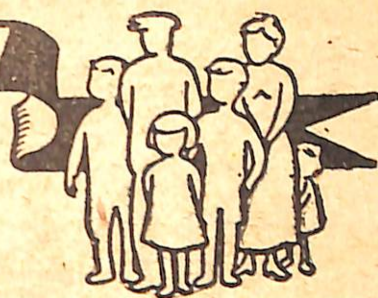
Οἱ προκριματικοὶ ἀγῶνες θὰ ἀρχίσουν στὶς 5 Ἰουνίου τοῦ 1953 καὶ πρέπει νὰ ἔχουν τελειώσει τὴν 1η Ἀπριλίου τοῦ 1954.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνικὴ ὁμὰς θὰ δώσῃ δυὸ ἀγῶνες ἡ πρὸς τὴν ἐθνικὴ Γιουγκοσλαβίας ἢ τὴν ἐθνικὴ τοῦ Ἰσραήλ. Ἐὰν νικήσῃ π. χ. τὸ Ἰσραὴλ καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία, τότε θὰ ἀγωνισθοῦμε μὲ τοὺς Γιουγκοσλάβους στὸν τελικὸ προκριματικό.

Ι. ΒΑΝΔΩΡΟΣ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος καὶ ἡ 25 Μαρτίου

Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα — παραμονὴ τῆς Ἐθνικῆς γιορτῆς,— ὁ Θάνος γυρίζοντας σπίτι ὕστερα ἀπὸ τὴν διακόσμηση τοῦ σχολείου μὲ δάφνες καὶ σημαιοῦλες, ἔκανε στὸν παπποὺ μιὰ ἀληθινὰ παράξενη ἐρώτηση.

— Παπποῦ, τοῦ εἶπε. Νομίζεις πὼς γίνεται ἐμεῖς ποὺ γεννηθήκαμε ἐλεύθεροι μέσα σ' ἕνα ἐλεύθερο κράτος, νὰ νιώσουμε πὼς ἦταν οἱ Ἕλληνες ποὺ ζοῦσαν στὴν σκλαβιά;

Ὁ παπποὺς κοίταξε τὸ παιδὶ παραξενεμένος.

— Πολὺ σοβαρὴ ἐρώτηση Θάνο μου, τοῦ εἶπε. Πολὺ στοχαστική...

Ὁ παπποὺς ἔμεινε γιὰ λίγο συλλογισμένος.

— Ὅταν λὲς πὼς ἀπὸ μένα καρτερᾶς ἀπάντηση γιὰ τὸ κάθε τί, εἶπε, νιώθω μιὰ μεγάλη εὐθύνη νὰ μὲ βαραίνη. Γιατὶ ὅσο ἡ πεῖρα μου νὰ εἶναι μεγάλη καὶ νὰ γίνεται μεγαλύτερη καθὼς περνοῦν τὰ χρόνια, τόσο φοβᾶμαι κάποτε μήπως δὲν εἶναι ἀρκετὰ τὰ ὅσα σοῦ λέω. Καὶ ξέρεις τί μοῦ δίνει κουράγιο Θάνο μου;

— Τί παπποῦ;

— Ἡ πεποίθηση πὼς αὐτὰ ποὺ σοῦ λέω, δὲν εἶναι μοναχὰ δικά μου. Δὲν εἶναι ἡ πεῖρα ἑνὸς μοναχὰ ἀνθρώπου ποὺ ὅσο γνωστικὸς καὶ μετρημένος νἆναι μπορεῖ καὶ νὰ λαθεύεται. Εἶναι ἡ πεῖρα ὁλόκληρης τῆς φυλῆς μας. Ὅλων τῶν προγόνων μας. Ἀπὸ τὸ στόμα τῶν γερόντων Θάνο μου, μιλάει ἡ Φυλή. Κι' ἂν ὁ ἄνθρωπος κάποτε λαθεύεται, ἡ Φυλὴ δὲν λαθεύεται ποτέ...

— Ὅμως παπποὺ δὲν μοῦ ἀπάντησες σὲ ὅτι σὲ ρώτησα.

— Ἀπαντοῦσα στὸν ἑαυτό μου, Θάνο μου. Μὲ συμπαθᾶς. Ὅμως τώρα θ' ἀπαντήσω καὶ στὴν δική σου τὴν ἐρώτηση. Μὲ ρώτησες ἂν ὁ ἐλεύθερος μπορεῖ νὰ νιώση τὸν πόνο τοῦ σκλάβου. Δύσκολο πολὺ δύσκολο Θάνο μου. Ὅμως ἂν δὲν προσπαθήση, ἂν δὲν μοχθήση νὰ τὸν καταλάβη, δὲν θὰ νιώση ποτὲ ἀληθινὰ τὸ νόημα τῆς Ἐλευθερίας.

— Αὐτὸ λέω κι' ἐγώ, εἶπε ὁ Θάνος.

— Βλέπεις, ἐκεῖνος πούχασε τὸ φῶς του νὰ ποῦμε, νιώθει ἀλλοιώτικα, πιὸ ζωντανά, μὲ πιὸ μεγάλο πόνο, τί ἀγαθὸ εἶναι τὰ μάτια. Ἐμεῖς ποὺ ἔχομε ἀπὸ γεννισημιοῦ τὸ χάρισμα νὰ βλέπωμε καὶ νὰ χαιρώμαστε τὴν ὄμορφη πλάση τοῦ Θεοῦ, δυσκολευόμαστε Θάνο μου νὰ καταλάβωμε τὸν πόνο ἐκεινοῦ ποὺ στερήθηκε τὸ φῶς του. Ζωὴ χωρὶς ἐλευθεριά, εἶναι ζωὴ χωρὶς φῶς... Γι' αὐτὸ καὶ αὔριο γιορτάζομε γι' αὐτὸ τὸ ἀπαραίτητο φῶς ποὺ ἀποχτήσαμε, τιμώντας ἐκείνους ποὺ θυσιάστηκαν γιὰ νὰ μᾶς τὸ δώσουν. Πὼς ὅμως θὰ γιορτάσωμε ἀληθινά, ἂν δὲν νιώσωμε ἴσαμε τὰ βάθεια τῆς καρδιᾶς μας, τὴν φρίκη τῆς σκλαβιᾶς;

Χαμογέλασε ὁ Θάνος, κι' ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν παπποῦ, ξεκίνησε μονάχος του στὸ λόγγο νὰ κόψη κλαρὶ γιὰ τὴν κατσίκα τώρα ποὺ εἶχε λίγο καιρὸ εὔκαιρο καὶ ἦταν ἀκόμη μέρα.

Στὸ δρόμο συλλογίζονταν.

— Εἶμαι στὰ δεκατρία καὶ πάω στὰ δεκατέσσερα. Πὼς νάνιωθε ἀλήθεια ἕνα παιδὶ στὴν ἡλικία μου τούτη τὴν παραμονὴ τῆς Ἐθνικῆς γιορτῆς, τὸ 1821, ὅταν ἦταν νὰ κηρυχτῆ ἡ Ἐπανάσταση; Πὼς νάνιωθε; Προχωροῦσε στὸ λόγγο καὶ συλλογιζόταν.

— Ἡ χώρα μας δὲν ὑπῆρχε φυσικὰ στὸ χάρτη. Ὅλος ὁ κόσμος ὅταν ἔλεγε «Ἑλλάδα» ἐννοοῦσε τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα τοῦ Θεμιστοκλῆ καὶ τοῦ Μηλτιάδη. Ἐμεῖς ἐδῶ, Ρούμελη, νησιά, Μωριᾶς, εἴμαστε Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία. «Τί μεγάλο κράτος εἶναι αὐτὴ ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία! Τί τρανό! Κοῖτα τί τόπο πιάνει!» θάλεγαν ἀπὸ μέσα τους οἱ μεγαλουσιάνοι τῆς Εὐρώπης. Καὶ δώστου τεμενάδες στοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Σουλτάνου. Καὶ δώστου περιποιήσεις! Κράτος ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀσία καὶ τὶς παραδουνάβιες χῶρες, ἔπιανε ὅλο τὸ Αἰγαῖο κι' ἔφτανε στὸ Ἰόνιο! Κι' ἂν κανένας ρωμηὸς ξεμύτιζε ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα «Μπᾶ! Ἕνας γκιαούρης εἶναι!» συλλογίζονταν οἱ Εὐρωπαῖοι. Ἕνας γκιαούρης, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀγράμματους ποὺ κάθονται σὲ κάποια μεριὰ — ἐκεῖ ποὺ ἦταν ἄλλοτε ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ὁ Σουλτάνος τοὺς ἀφήνει νὰ ζοῦν σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς Αὐτοκρατορίας του», Κι' ἂν ἦταν κανένας γραμματισμένος Εὐρωπαῖος, θὰ συλλογιζόταν κοντὰ σ' αὐτά: «Τί κρῖμα σ' αὐτὴν τὴν χώρα ποὺ ἄλλοτε ἔμενε ἕνας ἔνδοξος λαός, νὰ μένουν τώρα αὐτοὶ οἱ βρώμικοι, ἀγράμματοι, ἀσήμαντοι γκιαούρηδες!» Νὰ τί εἴμαστε γιὰ τὸν Εὐρωπαῖο — ὅταν καταφέρναμε νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ κλουβί μας. Γιατὶ βέβαια ὁ ἀφέντης μας δὲν μᾶς ἔδινε εὔκολα τὴν ἄδεια, τὸ χαρτί.

— Γιατί οὐρὲ γκιαούρη νὰ φύγης; Σκουλίκι τῆς γῆς μου εἶσαι, κάτσε δούλεψέ την, γιατὶ ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τὰ στάρια, τὸ κρασί, τὸ μέλι, τὸ λάδι... Γιατὶ ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τοὺς φόρους ποὺ θὰ μοῦ πληρώνης γιὰ νὰ σ' ἀφήνω κι' ἐσένα ἕνα κομμάτι ψωμί. Ὅμως γιὰ στάσου! Εἶμαι πολὺ καλὸς ποὺ σ' ἀφήνω νὰ ζῆς καὶ νὰ μοῦ δουλεύης ! Πρέπει νὰ μὲ πλερώσης καὶ γι' αὐτό!

— Τὶ νὰ σοῦ πλερώσω ἐφέντημ, ἐγὼ ἕνας πάμφτωχος γκιαούρης ποὺ δὲν χορταίνω τὸ ψωμί;

— Νὰ μὴν τὸ χορταίνεις ! Οἱ σκλάβοι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ χορταίνουν! Θέλω κεφαλικὸ φόρο ποὺ σ' ἀφήνω τὸ κεφάλι σου στοὺς ὤμους. Θέλω χαράτσι!... Κόψε τὸ λάδι ἀπὸ τὰ χόρτα σου, λιγόστεψε τὸ ψωμί, καὶ νὰ μοῦ πληρώσης τόν... κεφαλικὸ φόρο!

Ὁ Θάνος ἔβγαλε ἕνα παλιὸ κλαδεφτήρι κι' ἄρχισε νὰ κόβη κλαρί. Ὅσο γρήγορα ὅμως δούλευαν τὰ χέρια του, τόσο γοργὰ κινούνταν καὶ τὸ μυαλό του.

— Στὸ σπίτι ὅλοι θὰ πλήρωναν τὸν κεφαλικὸ φόρο. Ὁ παππούς. Ὁ πατέρας συλλογιζόταν ὁ Θάνος. Κι' ἡ μάνα θὰ ἔτρεμε μὴ τυχὸν καὶ δὲν τὸν οἰκονομήσουμε, καὶ σύρουν τὸν παπποὺ καὶ τὸν πατέρα στὰ κάτεργα τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ θὰ μᾶς μετροῦσε τὸ ψωμὶ τρέμοντας. Ἡ μάνα! Ἡ μάνα θἆταν ἀδιάκοπα κλαμμένη. Γιατὶ θὰ μᾶς εἶχαν πάρει τὸν μικρό, μὲ τὸ παιδομάζωμα. Ἢ ἐμένα. Γιατί ὄχι;

Ὁ Θάνος ἀναρίγησε.

— Γιὰ νὰ γίνομε γενήτσαροι. Ν' ἀπαρνηθοῦμε τὸν σταυρό, νὰ πολεμήσωμε τὴν πατρίδα, νὰ χύσωμε τὸ αἷμα τῶν δικῶν μας.

Τὸ κλαδευτήρι ἔπεσε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Θάνου. Τὸ μέτωπό του νοτίστηκε ἀπὸ κρύον ἱδρῶ. Αὐθόρμητα ἡ προσευχὴ ἀνέβηκε στὰ χείλη του.

— Εὐχαριστῶ Παναγιά μου ποὺ δὲν γνωρίσαμε τέτοιο κακὸ στὸ σπίτι. Θεέ μου σ' εὐχαριστῶ... Τί θὰ γινόμαστε... Τί θὰ γινόταν ἡ μάνα.

Ξαναπῆρε τὸ κλαδεφτήρι κι' ἄρχισε νὰ ξανακόβη κλαρί.

— Γράμματα βέβαια δὲν θάξερα. Μπορεῖ νὰ εἴχαμε κρυφὸ σκολειὸ στὸ χωριό μας, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ μᾶς εἶχαν πάρει τὸν παπᾶ. Ποτὲ δὲν θὰ χτυποῦσαν οἱ καμπάνες στὴν ἐκκλησία. Κρυφὰ θὰ γιορτάζαμε τὶς μεγάλες γιορτές. Κι' ἀδιάκοπα, ἀδιάκοπα θὰ ἔπρεπε νὰ ζοῦμε σὰν δεύτερης ποιότητος ἄνθρωποι ποὺ δὲν τοὺς πέφτει λόγος γιὰ τίποτε. Ποὺ ξένοι τοὺς κυβερνᾶνε, ξένοι τοὺς χαρατσώνουν, ξένοι τοὺς προστάζουν. Μέσα στὴν ἴδια μας τὴν χώρα! Ὁ Ρήγας εἶχε δίκηο! «Καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή...». Καὶ μιὰ μέρα οἱ γκιαούρηδες ποὺ δὲν ἔπαψαν ποτὲ νὰ εἶναι Ἕλληνες, εἶπαν: μιὰ ζωὴ ἔχομε. Ἂς τὴν δώσωμε νὰ ἐλευθερωθοῦμε. Ὅτι ἔχομε καὶ δὲν ἔχομε, ἂς τὸ χαρίσωμε στὴν πατρίδα. Καὶ τὰ χωριά μας ποὺ θὰ καταστραφοῦν, καὶ τὰ σπίτια μας ποὺ θὰ καοῦν, καὶ τὰ παιδιά μας ποὺ πεντάρφανα θὰ σκορπιστοῦν, καὶ τὴν παιδεμένη μας φτωχὴ ζωή, ποὺ εἶναι ὡστόσο δῶρο τοῦ Θεοῦ πολύτιμο, καὶ τὸ αἷμα μας τὸ τίμιο, τὸ ἑλληνικό. Κι' ἀπὸ τὰ κόκκαλα μας τὰ ἱερὰ ποὺ θ' ἀσπρίζουνε στὶς λαγκαδιές, ἀπὸ τὴν στάχτη τῶν σπιτιῶν μας, ἀπὸ τὸ μαρτύριο τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν κι' ἀπὸ τὴν πικρὴ ὀρφάνια τῶν παιδιῶν μας, μιὰ ἄλλη Ἑλλάδα θὰ θεμελιωθῆ, τρισένδοξη καὶ περήφανη σὰν τὴν ἀρχαία! Κι' ὅταν σὰν αὔριο ὑψώθηκε τῆς Ἐπαναστάσεως τὸ Λάβαρο, ὁρκίστηκε ὅλος ὁ Ἑλληνισμὸς «Ἐλευθεριὰ ἢ θάνατος». Καὶ φούντωσε ὁ ἀγώνας. Πικρός, ἄνισος, τιτάνιος. Καὶ ἡ νίκη στεφάνωσε τὸ τιμημένο καρυοφύλλι. Καὶ ἡ Ἑλλάδα θεμελιώθηκε πάνω σὲ ὅλα αὐτά, τρισένδοξη καὶ περήφανη σὰν τὴν ἀρχαία!....

Ὁ Θάνος ἔκοψε ἀρκετὸ κλαρί.

Τόδεσε καὶ τὸ φορτώθηκε στὸν ὦμο. Ὅμως ἀδιάκοπα καὶ πάλι συλλογίζοταν.

— Καὶ σήμερα εἴμαστε ἐλεύθεροι. Σήμερα λεγόμαστε Ἕλληνες. Ὅλοι μᾶς τιμοῦν καὶ μᾶς λογαριάζουν. Ἕλληνες μᾶς κυβερνοῦν κι Ἕλληνες διευθύνουν τὸ στρατό μας. Οἱ ἐχθροί μας μᾶς φοβοῦνται. Οἱ φίλοι μας εἶναι περήφανοι γιὰ μᾶς. Ἡ ἐκκλησία μας εἶναι μέρα καὶ νύχτα ἀνοιχτή, κι' ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα μαθαίνουμε γράμματα. Καὶ τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα δοξάζεται ἀτελείωτα. Ἑλληνικὸς στρατός, σοῦ λέει ὁ ἄλλος. Ἕλληνες ἐπιστήμονες. Ἕλληνες ἀγρότες. Ἕλληνες λόγιοι καὶ καλλιτέχνες. Καὶ ὄχι στὴν ξενητιά, νὰ κάνωμε τιμὴ σὲ ξένα ἔθνη! Ὄχι! Μὲς στὴν πατρίδα μας μὲς στὴν Ἑλλάδα μας ! Καὶ ὅλ' αὐτά, γιατὶ ἐκεῖνοι οἱ παλιοὶ Ἕλληνες τοῦ 21, ἔδωσαν τὸ αἷμα τους, τὰ σπίτια τους, τὰ παιδιά τους, ὅτι κάνει τὴν ζωὴ γλυκειά, τὰ πάντα.

Καὶ καθὼς πλησίαζε μὲ τὸ κλαρὶ ὁ Θάνος στὸ σπίτι του, θερμή, σχηματίστηκε μὲς στὴν καρδιά του ἡ ἀπόφαση.

— Αὔριο, μέσα στὴν ἐκκλησία, ἐνῶ θὰ εἴμαστε ὅλοι μαζεμένοι γιὰ νὰ γιορτάσωμε τὸν Εὐαγγελισμὸ καὶ τὴν Ἐθνικὴ γιορτή μας, ἐγὼ μυστικά, θὰ ζητήσω νὰ μ' ἀκούσουν οἱ ψυχὲς τῶν ἡρώων τῆς ἐλευθερίας μας ἀπὸ τὸν Παράδεισο ὅπου τώρα θὰ βρίσκονται, καὶ ὁλόψυχα θὲ νὰ τοὺς πῶ...

— Δὲν εἶμαι παρὰ ἕνα Ἑλληνόπουλο. Ἕνα ἀπὸ τὶς μυριᾶδες τὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ ζοῦν ἥσυχα κι' εὐτυχισμένα στὸ χωριό τους, ἐλεύθερα καὶ περήφανα σ' ἕναν ἐλεύθερο καὶ περήφανο τόπο. Καὶ σὲ σᾶς, ποὺ σᾶς χρωστᾶμε αὐτὴν τὴν λευτεριὰ τὴν πιὸ ἀκριβὴ κι' ἀπὸ τὸ φῶς μας, μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ σᾶς λέω: «Εὐχαριστῶ». Ἂς εἶναι ἐλαφρὸ τὸ χῶμα τῆς λεύτερης ἑλληνικῆς γῆς ποὺ σᾶς σκεπάζη! Ἐγώ, ἕνα ἀπὸ τὰ μύρια Ἑλληνόπουλα ποὺ σᾶς εὐγνωμονοῦν, ἕνα μπορῶ μονάχα νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ. Πὼς θὲ νὰ μείνη γιὰ πάντα ἐλεύθερο, αὐτὸ τὸ τιμημένο χῶμα!

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ἡ ΗΡΩΙΔΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως

6ον.

Στὸν ὀντᾶ ποὺ τοὺς ἔμπασαν, ὁ δημογέροντας καθόταν σ' ἕνα ντιβάνι καὶ κάπνιζε τὸν ναργιλέ του παίζοντας τὸ κομπολόϊ του.

Ἦταν ἕνας ψηλὸς μεσόκοπος ἄντρας μὲ λεπτά, ὡραῖα χαρακτηριστικά, καὶ ὕφος περήφανο.

Ὁ Θρασύβουλος τὸν καλησπέρησε εὐγενικά, καὶ τὸν ρώτησε ἂν ἤθελε τὸ κυνήγι ποὺ εἶχε στὸ δισάκι του.

—Τὸ κυνήγι εἶναι σπάνιο τούτη τὴν ἐποχή, καὶ εὐχαρίστως τὸ δέχομαι παλληκάρι μου! εἶπε. Μόνο νὰ μοῦ πῆς τί ζητᾶς νὰ σὲ πληρώσω!

Καὶ λέγοντας, ἄνοιξε τὸ μαργαριταροκέντητο πουγγί του, γιὰ νὰ βγάλη χρήματα νὰ πληρώση.

— Δὲν θέλω χρήματα ἄρχοντά μου! εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Θέλω μονάχα νὰ μοῦ δώσης τὴν ἄδεια νὰ περάσω τὴν νύχτα μου στὸν Πύργο. Χτύπησα στὸ κυνήγι τὸ γόνατό μου, καὶ δὲν μπορῶ νὰ πατήσω καλὰ τὸ πόδι μου.

Ὁ δημογέροντας κοίταξε καλὰ τὸν Θρασύβουλο, κι' ἕνα χαμόγελο γράφηκε στὰ χείλη του. Ἡ μεγάλη ὀμορφιὰ τοῦ Θρασύβουλου ἀλλὰ προπαντὸς ἡ εὐγενικὴ του φυσιογνωμία, τὸν εἶχαν κερδίσει.

— Μετὰ χαρᾶς νὰ μείνης παλληκάρι μου ὅσο θέλεις! εἶπε. Δὲν ἔχομε συχνὰ παρέα, καὶ ἡ συντροφιά σου θὰ μᾶς διασκεδάση στὸ δεῖπνο!

Ὁ Βάρθακας κοίταζε τὴν σκηνὴ μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Δὲν φανταζόταν πὼς ὁ Θρασύβουλος θάβρισκε τρόπο νὰ μείνη στὸν Πύργο ποὺ τὸν θεωροῦσε ἰδιοκτησία του. Γι' αὐτὸ ὅταν ὁ δημογέροντας χτύπησε παλαμάκια γιὰ νάρθη ὁ ὑπηρέτης καὶ νὰ τοῦ δώση διαταγή, εἶπε σιγὰ στὸν Θρασύβουλο.

— Κατάφερες νὰ μείνης στὸν Πύργο χωρὶς νὰ μοῦ ζητήσης τὴν ἄδεια! Ἀλλὰ ἔγνοια σου! Θὰ σὲ συγυρίσω!

—Στὶς προσταγές σου! εἶπε ὁ Θρασύβουλος.

Κι' ἀκολούθησε τὸν ὑπηρέτη ποὺ τὸν ὁδήγησε στὸ δωμάτιο ὅπου θὰ περνοῦσε τὴν νύχτα, σύμφωνα μὲ τὶς διαταγὲς ποὺ εἶχε δώσει ὁ δημογέροντας.

Ἐκεῖ, τοῦ ἔφεραν ζεστὸ νερὸ γιὰ νὰ πλυθῆ, καὶ καθαρὲς πετσέτες γιὰ νὰ σκουπιστῆ. Κι' ὁ ὑπηρέτης ἅπλωσε στὸν σοφὰ μιὰ ὄμορφη χρυσοκέντητη ἀρχοντικὴ φορεσιά, γιὰ ν' ἀλλάξη ὅταν θάβγαζε τὰ ροῦχα τοῦ κυνηγιοῦ.

Ὁ Θρασύβουλος λούστηκε κι' ἄλλαξε.

Ἔμοιαζε τώρα στ' ἀλήθεια μὲ τὸν ἀρχαῖο θεό, τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν ξανθὸ θεὸ τῆς ἁρμονίας. Μόνον ποὺ τὸ παλληκάρι δὲν ἔδινε στ' ἀλήθεια καμμιὰ ἀπολύτως σημασία στὴν σπάνια καλλονή του. Ἡ καρδιά του ἦταν γεμάτη ἀπὸ πίκρα γιὰ τὸ κατάντημα τῆς πατρίδας, καὶ δὲν εἶχε ἄλλον πόθο, ἄλλη ἐπιθυμία, παρὰ νὰ βρῆ τρόπο νὰ φύγη, νὰ δουλέψη κι' αὐτὸς γιὰ τὸ ξεσκλάβωμα τοῦ Γένους!

Ὅταν γύρισε στὸν ὀντᾶ, ὁ δημογέροντας δὲν ἦταν μόνος. Στὸ πλάϊ του, καθόταν ἡ Ἀνδρονίκη, κι' ἔπαιζε μ' ἕνα μικρὸ σκυλί. Εἶχε κι' αὐτὴ βγάλει τὰ τσοπάνικα φορέματα, κι' ἦταν ντυμένη μὲ βαρύτιμα ροῦχα τοῦ σπιτιοῦ.

Σὰν σήκωσε τὸ κεφάλι κι' ἀντίκρυσε τὸν Θρασύβουλο, ἔβγαλε μιὰ φωνή. Τῆς φάνηκε πὼς εἶδε φάντασμα. Δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη πῶς βρέθηκε

— Θὰ σὲ συγυρίσω!

ἐγκατεστημένος στὸ σπίτι της ὁ νέος ποὺ τὸν εἶχε ἀποπάρει τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ἀπόγευμα.

—Ἀνδρονίκη, εἶπε ὁ δημογέροντας, ἔλα νὰ σοῦ γνωρίσω τὸν μουσαφίρη μας παιδί μου! Χτύπησε τὸ πόδι του στὸ κυνήγι, καὶ θὰ περάση τὴν νύχτα στὸν Πύργο. Κοίτα κόρη μου νὰ μὴν τοῦ λείψη τίποτε!

—Μάλιστα πατέρα, νὰ εἶσαι ἥσυχος! εἶπε ἥσυχα ἡ κόρη. Καὶ κοιτάζοντας θαρρετὰ καὶ κατάματα τὸν Θρασύβουλο, πρόφερε.

—Καλῶς ἐκόπιασες ξένε. Ἐλπίζω νὰ περάσης καλὴ καὶ ἥσυχη νύχτα στὸ σπίτι μας!

—Καλῶς σᾶς βρῆκα, κυρά μου! εἶπε ταπεινὰ ὁ Θρασύβουλος. Κι' ἐγὼ ἐλπίζω νὰ μὴ σᾶς δώσω μεγάλη ἐνόχληση ἀπόψε! Αὔριο τὰ χαράματα θὰ φύγω.

—Καμμιὰ ἐνόχληση! εἶπε ἡ Ἀνδρονίκη. Ὅποιος χτυπάει στὴν πόρτα μας εἶναι καλοσώριστος.

Κι' ἔπαψε ν' ἀσχολῆται μὲ τὸν νέο.

—Μωρὲ μπράβο! συλλογίστηκε τρίβοντας τὰ χέρια του μὲ χαρὰ ὁ Βάρθακας. Τὸν ἔβαλε στὴν θέση του μιὰ χαρά! Σπουδαία κοπέλλα...

Ὁ Θρασύβουλος ὡστόσο ἦταν πολὺ στενοχωρημένος. Μὲ τὴν νεανική του ἀστοχασιά, δὲν εἶχε καλὰ καλὰ συλλογιστεῖ τί ἔκανε. Καὶ τώρα τοῦ φαινόταν πολὺ ἄσχημο ποὺ εἶχε πεῖ ἕνα ψέμα γιὰ νὰ ἱκανοποιήση τὴν περιέργειά του καὶ νὰ μείνη στὸν Πύργο.

—Αὔριο χαράματα θὰ φύγω! συλλογίστηκε. Φέρθηκα σὰν παλιάνθρωπος... Ποτὲ δὲν θὰ συγχωρήσω τὸν ἑαυτό μου γι' αὐτὸ ποὺ ἔκανα!

Ὡστόσο γιὰ τὴν ὥρα ἦταν στὸν Πύργο, καὶ ἡ εὐγένεια ἀπαιτοῦσε νὰ μὴ στέκεται μουγκός. Ἔλαβε λοιπὸν μέρος στὴν συζήτηση ποὺ ἄναψε, καὶ ποτὲ στὴν ζωή του δὲν εἶχε μιλήση καλύτερα, μὲ περισσότερο πνεῦμα καὶ περισσότερο βάθος.

Ἔβαλε τὰ δυνατά του νὰ ξεπλεωθῆ ἀπέναντι στὴν Ἀνδρονίκη καὶ στὸν πατέρα της, γιὰ τὴν φιλοξενία ποὺ τοὺς εἶχε ἐπιβάλει.

Ἡ Ἀνδρονίκη κι' ὁ πατέρας της, ἦταν ἐνθουσιασμένοι, καὶ μόνον ὁ νάνος ὁ Βάρθακας εἶχε κατεβάσει τὰ μοῦτρα του καὶ δὲν τοῦ ἔβγαζες κουβέντα.

Κάθισαν στὸ τραπέζι νὰ φᾶνε. Πλούσιο δεῖπνο, καλομαγειρεμένο, ὅπου τὸ ἐκλεκτὸ κυνήγι ποὺ εἶχε φέρει ὁ Θρασύβουλος εἶχε τὴν πρώτη θέση.

— Χάρισέ μας τ' ὄνομά σου κυνηγέ! ρώτησε μιὰ στιγμὴ ὁ δημογέροντας.

— Θρασύβουλο μὲ λένε ἄρχοντά μου!

— Θρασύβουλος! εἶπε ἀμέσως ἡ Ἀνδρονίκη. Ἄραγε νὰ συλλογίστηκες καμμιὰ φορὰ νὰ ἐλευθερώσης τὸν τόπο σου ἀπὸ τοὺς τριάντα τυράννους καθὼς ὁ συνονόματός σου;

—Ποιοὺς τριάντα τυράννους; ρώτησε ὁ δημογέροντας...

Γιατὶ ἐκεῖνον τὸν καιρό, οἱ δημογέροντες ἦταν οἱ ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων, ἦταν πλούσιοι, δυνατοί, περήφανοι, ἀλλὰ οἱ περισσότεροι ἦταν ἐντελῶς ἀγράμματοι.

— Καλύτερα θάπρεπε νὰ μιλήσω γιὰ τοὺς μύριους τυράννους ποὺ κρατοῦνε τὴν πατρίδα μας στὴν σκλαβιά! εἶπε ἡ Ἀνδρονίκη.

—Ἀνδρονίκη νὰ προσέχης πῶς μιλᾶς! εἶπε ὁ καθηγητής.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσέχη!

φώναξε ζωηρὰ ὁ Θρασύβουλος. "Ελληνας εἶμαι κι' ἐγώ, καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος. Ἡ ἀρχοντοπούλα μίλησε σὰν πραγματικὴ Ἑλληνίδα. Τὸν ἴδιο πόθο νιώθουμε ὅλοι...

— Σὲ γελάσανε νεαρέ! ἔκανε ζωηρὰ ὁ καθηγητής. Αὐτὰ ποὺ λέτε κι' οἱ δυό σας, εἶναι λόγια ἄστοχα ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς βγάλουν σὲ κακό.

— Σωστά, πρόφερε ἀργὰ ὁ δημογέροντας. Ζοῦμε μέρες πονηρές. Τοὺς Τούρκους πρέπει νὰ τοὺς προσέχουμε.

—"Οποιος φυλάει τὰ ροῦχα του ἔχει τὰ μισά! εἶπε ὁ Βάρθακας.

— Δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ κινδυνέψης δάσκαλέ μου, οὔτε ἐσύ, οὔτε τὰ ροῦχα σου! Σὲ ξέρω δά! εἶπε ἡ 'Ανδρονίκη ποὺ τὰ μάτια της πετοῦσαν φωτιές. Τὸ λεμονόχρωμο πρόσωπο τοῦ Βάρθακα, ἔγινε πράσινο. "Αν ἤθελε νὰ δείξη στὸν Θρασύβουλο πόσο τὸν θαύμαζε ἡ 'Ανδρονίκη, εἶχε ἐπιτύχει γιὰ τὴν ὥρα τὸ ἀντίθετο. Ὡστόσο πονηρὸς καθὼς ἦταν, ἔκανε πὼς δὲν κατάλαβε, καὶ γελώντας εἶπε:

—"Οταν συμβουλεύω τὴν ἀρχόντισσα, μοιάζω μὲ τὸν στρατηγὸ Φωκίωνα ποὺ ὅταν ἔλεγε τίποτε σωστὸ στοὺς 'Αθηναίους, τὸν ἀποδοκίμαζαν. Κ' ἔτσι μιὰ φορὰ ὅταν τὸν χειροκρότησαν ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὁμιλία, γύρισε κι' εἶπε παραξενεμένος. «Μήπως εἶπα καμμιὰ ἀνοησία;» Καὶ ὁ Βάρθακας ἄρχισε νὰ γελᾶ τρανταχτὰ μὲ τὸ ἀστεῖο του.

—Ὁ Φωκίων, ὅπως γράφει ὁ Πλούταρχος, εἶπε ἡ 'Ανδρονίκη, οὔτε ἔκλαιγε οὔτε γελοῦσε. Γι' αὐτὸ νομίζω πὼς ὁ δάσκαλός μου μοιάζει μᾶλλον μὲ τὸν Αἴσωπο ποὺ ὅλο γελοῦσε!

—"Ολο καβγαδίζετε ἐσεῖς οἱ δυό! εἶπε ὁ δημογέροντας γιὰ ν' ἀλλάξουν ὁμιλία. Μὴ φοβᾶσαι ὅμως κύριε Βάρθακα, δὲν κινδυνεύει ἡ ὑπόληψή σου ἀπὸ τὶς ἀνοησίες τῆς 'Ανδρονίκης!

—Ἡ ὑπόληψή μου; φώναξε ὁ Βάρθακας. "Εχω ζήση χρόνια μὲ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς μεγαλουσιάνους ὅλης τῆς Εὐρώπης, καὶ ὅλοι ἐκεῖ μὲ ξέρουν. Κι' ἔπειτα στὸ τραπέζι μας δὲν βρίσκεται οὔτε κανένα ἀρχοντόπουλο οὔτε κανένας Βεκζαδὲς οὔτε κανένα σπουδαῖο ὑποκείμενο γιὰ νὰ φοβηθῶ γιὰ τὴν ὑπόληψή μου, ἐξὸν ἀπὸ λόγου σας ἀρχοντά μου ποὺ μὲ ξέρετε!

Αὐτὴ ἦταν μιὰ προσωπικὴ ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ Θρασύβούλου, ποὺ ἔγινε κατακόκκινος.

—'Αλήθεια, εἶπε σὲ λίγο ἥσυχα. Ὁ ἀποψινὸς μουσαφίρης σας δὲν εἶναι κανένα σπουδαῖο ὑποκείμενο!

— Οἱ ἄνθρωποι γνωρίζονται παιδί μου ἀπὸ τὴν φυσιογνωμία! εἶπε ὁ δημογέροντας.

— Ναί, τὸ παιδὶ εἶναι καλὸ καὶ τίμιο! φώναξε ὁ Βάρθακας. Καὶ θὰ γίνη πρώτης τάξεως τσαρουχάς.

— Τσαρουχάς; ρώτησε ξαφνιασμένος ὁ 'Αθανασιάδης.

—Ὁ πατέρας μου εἶναι παπουτσῆς στὴν Δημητσάνα! εἶπε ἥσυχα ὁ Θρασύβουλος.

Ὁ 'Αθανασιάδης δὲν εἶπε τίποτε. Οἱ δημογέροντες τοῦ καιροῦ ἐκείνου, δὲν ἦταν μόνον περήφανοι. "Ηταν, κι' αὐτὸ ποὺ λέει ὁ λαὸς «ψωροπερήφανοι»... Ὁ 'Αθανασιάδης ἂν καὶ ἦταν καλὸς καὶ τίμιος ἄνθρωπος, δὲν ἔκανε ἐξαίρεση σ' αὐτό. Μέσα του συλλογιζόταν πὼς ἕνας ἄρχοντας σὰν ἐλόγου του, καμμιὰ σχέση δὲν μποροῦσε νάχη μὲ τὸν φτωχὸ γιὸ ἑνὸς φτωχοῦ παπουτσῆ, ποὺ σήμερα αὔριο θὰ γινόταν κι' ὁ ἴδιος τσαρουχάς. "Ισως καὶ νάβρισκε πὼς πολὺ ἄσχημα εἶχε κάνει νὰ τὸν κρατήση στὸ σπίτι του καὶ νὰ τὸν βάλη νὰ δειπνήση στὸ τραπέζι του. Γι' αὐτὸ σώπασε καὶ πῆρε ὕφος περιφρονητικό.

Ὁ ἄθλιος Βάρθακας θριάμβευε.

Ἡ 'Ανδρονίκη ὅμως δὲν ἔβλεπε ἔτσι τὰ πράγματα. Ἑλληνίδα μορφωμένη— ἀπὸ τὶς πιὸ μορφωμένες τοῦ καιροῦ της — ἤξερε νὰ κρίνη καὶ νὰ ἐκτιμᾶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἦταν κι' ὄχι ἀπὸ τὴ καταγωγή τους. Γι' αὐτὸ ἐξετίμησε ἀκόμα πιὸ πολὺ τὸν Θρασύβουλο ποὺ μὲ τόση ἁπλότητα εἶπε πὼς ἦταν γιὸς παπουτσῆ.

— Σήμερα, εἶπε, ὅλοι ἐμεῖς, ὅλοι οἱ "Ελληνες, εἴτε γραμματισμένοι εἴμαστε εἴτε ὄχι, ἄρχοντες καὶ βοσκοί, δημογέροντες καὶ πραματευτάδες, δὲν εἴμαστε παρὰ σκλάβοι. "Αν καμμιὰ φορὰ γνωρίση τὸ Γένος τὴν ἐλευθερία, στὸ καινούργιο κράτος ποὺ θὰ γίνη, ὁ κάθε "Ελληνας θὰ πάρη τὴν θέση ποὺ τοῦ ἀξίζη.

— Αὐτὸ εἶναι σωστό! παρατήρησε ὁ καθηγητής. "Αλλωστε ἡ προσωπικὴ ἀξία εἶναι ποὺ ἔχει σημασία! πρόσθεσε καμαρώνοντας, γιατὶ ἐννοοῦσε τὸν ἑαυτό του.

— Καλῶς ἐκόπιασες, ξένε.

—Ἡ πραγματικὴ ἀξία! εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Πόσο ἀλήθεια εἶναι αὐτό! "Εχω γιὰ παράδειγμα τὸν θεῖο μου, ποὺ ἂν καὶ εἶναι ἀπὸ μιὰ ταπεινὴ οἰκογένεια τῆς Δημητσάνας, σήμερα εἶναι..

— Σίγουρα ἔμπορος στὰ Γιάννενα! φώναξε ὁ Βάρθακας.

—"Οχι. Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωσταντινουπόλεως!

Ὁ δημογέροντας ἀναπήδησε.

—Ὁ Πατριάρχης μας εἶναι θεῖος σου, παιδί μου;

— Μάλιστα ἀρχοντά μου. Εἶναι ἀδερφὸς τῆς μητέρας μου! εἶπε ὁ νέος μὲ ἀφέλεια. Μὲ εἶχε πάρει μαζί του στὴν Πόλη νὰ σπουδάσω!

—'Εσὺ εἶσαι ὁ ἀνηψιὸς ποὺ εἶχε κοντά του; ἔκανε μὲ μεγαλύτερο ἀκόμα θαυμασμὸ ὁ δημογέροντας. Γιατὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δὲν ἦταν μόνον ὁ πνευματικὸς πατέρας τῆς 'Ορθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπέρτατος ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Δὲν κοίταζε πιὰ μὲ ὑπεροψία τὸν Θρασύβουλο ὁ 'Αθανασιάδης. Τὸν κοίταζε τώρα μὲ θαυμασμό, καὶ μὲ κάποιο δέος...

Γιὰ φαντασθῆτε! 'Ηταν ὁ ἀγαπημένος ἀνεψιὸς τοῦ Πατριάρχη, ἔτρωγε στὸ τραπέζι του, φρόντιζε νὰ τὸν σπουδάση, καὶ τὶς εἶδε γιὰ πιὰ ὑψηλὰ ἀξιώματα τὸν προόριζε!

"Α! Ὁ Θρασύβουλος ἦταν ἐκλεκτὸς μουσαφίρης. Εἶχε λαμπρὴ ἔμπνευση νὰ τὸν φιλοξενήση...

Ὁ Βάρθακας αὐτὸ τὸ τελευταῖο δὲν τὸ περίμενε. Πῆγε νὰ σκάση ἀπὸ τὸ κακό του!

('Η συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΟΣ

Ὁ συγγραφέας τῆς «Ἡρωΐδας τῆς Ἑλληνικῆς 'Επαναστάσεως», ὁ Στέφανος Ξένος, εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ἐξέχουσες φυσιογνωμίες τοῦ 19ου αἰῶνα, κι' ἕνας "Ελληνας ποὺ δόξασε τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα, ὅσο κανένας ἄλλος. Ὁ Ξένος εἶναι ἡ προσωποποίηση ἐκείνου ποὺ λέμε «δαιμονίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος».

Γεννήθηκε στὴ Σμύρνη στὰ 1821 λίγο πρὶν ἐκραγῆ ἡ Ἑλληνικὴ 'Επανάσταση. Καὶ ὅταν ἄρχισαν οἱ σφαγὲς τῶν Χριστιανῶν στὴ Σμύρνη ἦταν μόλις λίγων μηνῶν. Οἱ γονεῖς του γιὰ νὰ σωθοῦν ἔτρεξαν στὴν προκυμαία γιὰ νὰ μποῦν σὲ κάποιο ξένο βαπόρι. Μὰ φαντασθῆτε τὸν πόνο τῆς μάνας ὅταν στὸ βαπόρι πιὰ εἶχε ἀντιληφθῆ πὼς τὸ μωρό της τὸ εἶχε ξεχάσει στὸ σπίτι. Χωρὶς νὰ χάση καιρό, καὶ παρὰ τὶς προτροπὲς τοῦ ἀνδρός της καὶ τῶν φίλων της, ξαναβγῆκε στὴ Σμύρνη. "Ετρεξε στὸ σπίτι της κι' ἔπειτα ἀπὸ κάμποση ὥρα ξαναγύρισε μὲ τὸ μικρὸ Στέφανο στὴν ἀγκαλιά της. Στὰ 1844 ξαναβρίσκουμε τὸ Στέφανο Ξένο στὴν 'Αθήνα ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴ Σχολὴ Εὐελπίδων τοῦ Πειραιᾶ ἕνας ὡραῖος ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ. Τὸν ξαναβλέπουμε ἀργότερα στὴν Πόλη. Καὶ πιὸ ἔπειτα στὸ Λονδῖνο νὰ γράφη τὸ πρῶτο του μυθιστόρημα: «Ὁ Διάβολος ἐν Τουρκίᾳ». "Επειτα ἀπὸ λίγο ἀρχίζει τὴ συγγραφὴ τῆς «Ἡρωΐδος». Καὶ ἐνῶ ὅταν ἔγραφε τὸ «Διάβολο στὴν Τουρκία» ὁ Ξένος ἦταν ἀπένταρος καὶ σὲ κακὴ κατάσταση οἰκονομική, τὸν βρίσκομε τώρα εὔπορο μεσίτη πλοίων καὶ ἐκτελωνιστή. Μετὰ τὸ 1856 γίνεται ἰδιοκτήτης — μὲ τὴν ἐργασίαν του — 25 φορτηγῶν καὶ δύο ἐπιβατικῶν ἀτμοπλοίων. Τότε ἀκριβῶς ἵδρυσε στὸ Λονδῖνο τὸ περίφημο σὲ πολυτέλεια περιοδικὸ «Τὸ Βρεταννικὸ 'Αστέρα». Στὰ 1873 ἵδρυσε στὸ Λίβερπουλ ἀτμοπλοΐων ἑταιρείαν, καὶ ἀργότερα κατεσκεύαζε ὑψικαμίνους στὸ Νιουκάστλ. 'Αλλὰ ὅπως ἔκαμε τὴν μεγάλην περιουσίαν ἔτσι καὶ τὴν ἔχασε. Καὶ ξαναγύρισε στὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἀφοῦ ἔγραψε σωρείαν μυθιστορήματα, ὅπως τὸν «Μιξοπάρθενον» — σατυρικὸν μυθιστόρημα εἰς βάρος τοῦ Κουμουνδούρου — στὰ 1894 πέθανε φτωχός.

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

6ον.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Μιλώντας στὸ προηγούμενο γιὰ τὸ πιόνι ἀναλύσαμε σὲ ἑπτὰ περιπτώσεις τὴν κίνηση καὶ τὶς ἰδιότητές του. Μιλήσαμε δηλαδὴ 1) γιὰ τὸν δρόμο ἐπάνω στὸν ὁποῖο κινεῖται, 2) γιὰ τὴν κατεύθυνση τῆς κινήσεώς του, 3) γιὰ τὸν τρόπο τῆς κινήσεώς του, 4) γιὰ τὸ σταμάτημά του, 5) γιὰ τὸ κανονικὸ πάρσιμο, 6) γιὰ τὸ πάρσιμο στὸ πέρασμα καὶ 7) γιὰ τὴν προαγωγή.

Ξαναδιαβάστε τα τώρα προσεκτικὰ καὶ παρακολουθῆστε τὶς ἐξηγήσεις ποὺ θὰ σᾶς δώσω παρακάτω μὲ εἰκόνες ἀκολουθώντας τὴν ἴδια σειρά.

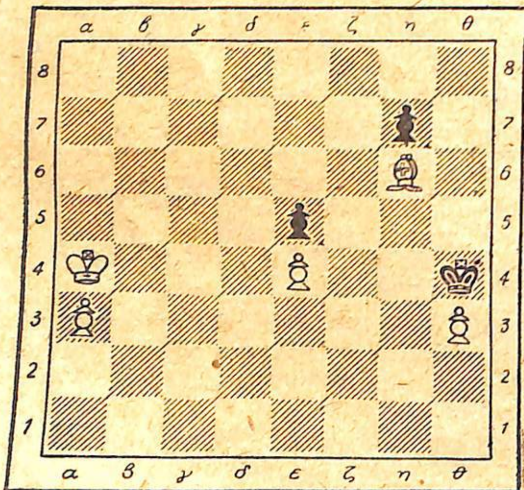
Τὶς περιπτώσεις 1 ἕως 3 μποροῦμε νὰ τὶς δοῦμε στὴν εἰκόνα ἀρ. 2 (στὸ τεῦχος ἀρ. 73), ὅπου παρουσιάζονται ὅλα τὰ κομμάτια τοποθετημένα στὴν ἀρχική τους θέση, δηλαδὴ πρὶν ἀρχίση ἡ παρτίδα. Ἂς πάρουμε ἐκεῖ ἕνα λευκὸ πιόνι στὴν τύχη, π. χ. τὸ ε2. Τὸ βλέπετε; Εἶναι μπροστὰ ἀπὸ τὸν Βασιλιᾶ του. Ὁ δρόμος του λοιπόν, σύμφωνα μὲ ὅσα ἔχουμε πεῖ, εἶναι μονάχα ἐπάνω στὴν κάθετο ε. Δὲν θὰ βγῆ ἀπ' αὐτὴν παρὰ μονάχα ἂν συμβῆ κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ παιχνιδιοῦ νὰ φάη κανένα ἐχθρικὸ κομμάτι, καθὼς θὰ τὸ δοῦμε παρακάτω στὰ παρσίματα.

Ἡ κατεύθυνση τῆς κινήσεώς του εἶναι μονάχα πρὸς τὰ ἐμπρός, δηλαδὴ μὲ στόχο τὸ τετραγωνάκι ε8. Δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ κάμη κίνηση μὲ ἀντίθετη φορά, νὰ ἔλθη πρὸς τὰ πίσω.

Ὁ τρόπος τῆς κινήσεώς του εἶναι νὰ προχωρῆ κατὰ ἕνα τετραγωνάκι, δηλαδὴ μπορεῖ νὰ πάη ἀπὸ τὸ ε2 στὸ ε3. Ὕστερα (ὅταν ξανάρθη ἡ σειρὰ τῶν λευκῶν νὰ παίξουν) μπορεῖ νὰ πάη ἀπὸ τὸ ε3 στὸ ε4 κ.ο.κ. Ὅταν πρωτοκινηθῆ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμη τὴν πρώτη του αὐτὴ κίνηση μὲ βῆμα διπλό, δηλαδὴ νὰ πάη κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ ε2 στὸ ε4.

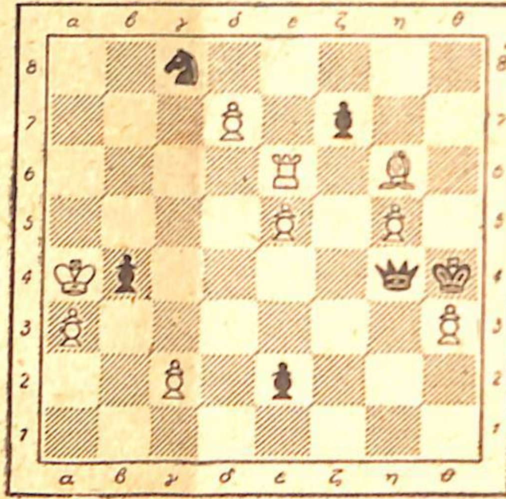
Τὰ ἴδια πράγματα, βέβαια, ἰσχύουν καὶ γιὰ τὸ καθένα ἀπὸ τὰ μαῦρα πιόνια. Ἂς πάρουμε στὴν ἴδια εἰκόνα τὸ ἀπέναντι μαῦρο πιόνι ε7. Αὐτὸ μὲ τὴν πρώτη του κίνηση θὰ πάη στὸ ε6, ἢ ἂν θέλη, κατ' εὐθεῖαν στὸ ε5. Κατόπιν μπορεῖ νὰ προχωρήση μονάχα μὲ ἁπλὸ βῆμα γιὰ νὰ πάη στὸ ε4 κ.ο.κ.

Κοιτάξτε τώρα στὴν εἰκόνα ἀριθ. 10 τὰ δυὸ αὐτὰ πιόνια τῆς καθέτου ε. Ἀφοῦ προχώρησαν ὅπως εἴπαμε παραπάνω μὲ ἁπλᾶ ἢ διπλὰ βήματα, βρέθηκαν ἀντιμέτωπα. Τώρα εἶναι σταματημένα. Δὲν μπορεῖ νὰ κινηθῆ οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο. Τὸ ἴδιο θὰ ἦταν σταματημένα ἂν μπροστά τους εἶχαν ὄχι πιόνι, ἀλλὰ ὁποιοδήποτε κομμάτι, ὅπως συμβαίνει μὲ τὰ λευκὰ πιόνια α3 καὶ θ3 καὶ μὲ τὸ μαῦρο πιόνι η7.

Εἰκόνα ἀριθ. 10.

Τώρα στὴν εἰκόνα ἀρ. 11, χωρὶς νὰ ποῦμε ἄλλες λεπτομέρειες, θὰ ἐφαρμόσσουμε κατ' εὐθεῖαν ὅσα εἴπαμε στὸ προηγούμενο φύλλο γιὰ τὸ πάρσιμο μὲ τὰ πιόνια.

Εἰκόνα ἀριθ. 11.

Ἐδῶ λοιπὸν ὁ λΣα3 μπορεῖ νὰ πάρη τὸν μΣ64 κι' αὐτὸς πάλι μπορεῖ ἀντιστρόφως νὰ πάρη τὸν λΣα3. Ὁ λΣθ3 μπορεῖ νὰ πάρη τὴν μΒη4, ὁπότε στὴν στήλη η θὰ ἔχουμε, ὅπως βλέπετε, δυὸ λευκὰ πιόνια διπλωμένα (τὰ η4 καὶ η5). Ὁ μΣζ7 μπορεῖ νὰ πάρη ἢ τὸν λΑη6 ἢ τὸν λΠε6, ὁπότε πάλι, στὴ στήλη ε θὰ βρεθοῦν δυὸ μαῦρα πιόνια διπλωμένα (τὰ ε2 καὶ ε6).

Ἀφήνουμε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ τελευταῖο πάρσιμο μὲ τὸ λευκὸ πιόνι δ7 (ποὺ θὰ τὸ δοῦμε πιὸ κάτω στὴν προαγωγὴ) κι' ἐρχόμαστε νὰ δοῦμε τὸ πάρσιμο στὸ πέρασμα (ἂν πασσάν). Ἡ εἰκόνα ἀρ. 11 μᾶς δίνει καὶ γι' αὐτὸ παραδείγματα: Ἂν ὁ λΣγ2 (ποὺ δὲν ἔχει κινηθῆ ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἀρχική του θέση) κάμη τὸ διπλὸ βῆμα ποὺ δικαιοῦται καὶ πάη στὸ γ4, τότε ὁ μΣ64 μπορεῖ νὰ τὸν πάρη στὸ πέρασμα, ὅπως ἀκριβῶς θὰ τὸν ἔπαιρνε ἂν αὐτὸς εἶχε κάμη βῆμα μονὸ κι εἶχε πάει στὸ γ3. Δηλαδὴ μὲ τὸ πάρσιμο αὐτό, τὸ λευκὸ πιόνι (ποὺ εἶχε πάει στὸ γ4 καὶ τώρα παίρνεται) βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὴν σκακιέρα καὶ τὸ μαῦρο πιόνι ποὺ παίρνει ἔρχεται στὸ γ3. Ἄλλο παράδειγμα ἔχουμε μὲ τὸ μαῦρο πιόνι ζ7. Ἂν κι' αὐτὸ κάμη βῆμα διπλὸ κι' ἔρθη στὸ ζ5, τότε ὁ λευκὸς παίκτης — ἂς τὸν ποῦμε ἔτσι — μπορεῖ νὰ τὸ πάρη στὸ πέρασμα (ἐπάνω στὸ ζ6) ἢ μὲ τὸ πιόνι του ε5 ἢ μὲ τὸ η5, ὅπως τοῦ συμφέρει καλύτερα.

Κι' ἐρχόμαστε τέλος στὴν προαγωγὴ τοῦ πιονιοῦ. Κοιτάξτε στὴν ἴδια εἰκόνα ἀριθ. 11 τὸ μαῦρο πιόνι ε2. Ἂν ἔχη σειρὰ ὁ μαῦρος νὰ παίξη, μπορεῖ νὰ τὸ φέρη στὸ ε1 προάγοντάς το (ὑποχρεωτικὰ) σὲ μιὰ μαύρη φιγούρα, ὅποια θέλει, ἐκτὸς ἀπὸ Βασιλιᾶ. Ἔτσι, ἂν τὸ προαγάγη σὲ Βασίλισσα, θὰ ἔχη δυὸ βασίλισσες, γιατὶ ὅπως βλέπετε ἡ ἀρχική του Β δὲν ἔχει φαγωθῆ καὶ βρίσκεται στὸ η4. Ἰδοὺ τώρα καὶ τὸ λευκὸ πιόνι δ7. Κι' αὐτό, ἂν εἶναι ἡ σειρὰ τοῦ λευκοῦ νὰ παίξη, μπορεῖ νὰ προαχθῆ σὲ ὅποια λευκὴ φιγούρα θέλει, εἴτε στὸ δ8, εἴτε στὸ γ8 παίρνοντας τὸν μΙγ8.

Ἐλπίζω παιδιὰ πὼς ὡς ἐδῶ δὲν σᾶς ἔμεινε καμμιὰ ἀπορία. Ἂν μελετήσετε ὅσα εἴπαμε στὸ προηγούμενο καὶ τὰ ἐφαρμόσετε στὰ σημερινὰ διαγράμματα θὰ ἔχετε μάθη τέλεια ὅ,τι ἀφορᾶ καὶ τὸ πιόνι. Ἂν πάλι σᾶς ἔμεινε καμμιὰ δικαιολογημένη ἀπορία μπορεῖτε νὰ μοῦ γράψετε καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς διαφωτίσω. Σᾶς ξαναθυμίζω ὅμως πὼς πρέπει νὰ μὴ ἀρκεσθῆτε σ' ὅσα σᾶς γράφω ἐδῶ, ἀλλὰ νὰ κάνετε στὸ σκάκι σας, μόνοι ἢ μὲ φίλους συμπαῖκτες, πολλὲς ἀσκήσεις πάνω σ' αὐτὰ ποὺ κάθε φορὰ λέμε.

Τώρα, γιὰ νὰ κλείσουμε τὸ κεφάλαιο γιὰ τὶς κινήσεις τῶν κομματιῶν, μᾶς μένουν νὰ ποῦμε μερικὰ ἀκόμη, πολὺ οὐσιώδη, πράγματα γιὰ τὸν Βασιλιᾶ. Μ' αὐτὰ θ' ἀσχοληθοῦμε στὸ ἐρχόμενο.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Οἱ μεγαλύτεροι συλλέκται γραμματοσήμων

(Συνέχεια)

Τέλος, ἄλλος βασιλιᾶς συλλέκτης εἶναι καὶ ὁ πρὸ πολλῶν χρόνων ἐκθρονισθεὶς Κάρολος τῆς Ρουμανίας, πατέρας τοῦ Βασιλέως Μιχαήλ. Ὁ Κάρολος κατάφερε καὶ ἔκαμε μίαν ἀρκετὰ καλὴ συλλογὴ παλαιῶν σπανίων γραμματοσήμων τῆς Ρουμανίας ὡς καί, διαφόρων ἄλλων χωρῶν. Πρὸ δύο ἐτῶν περίπου ἐπώλησε μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ γραμματόσημα σὲ δημοπρασία καὶ εἰσέπραξε τεράστια ποσά.

Ἂν ἐξαιρέσουμε τοὺς βασιλιάδες ποὺ ἔκαμναν συλλογὴ γραμματοσήμων μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ὁ μεγαλύτερος συλλέκτης τοῦ κόσμου ἦταν ὁ μαρκήσιος Ferrari de la Renotière ἀποκαλούμενος ἁπλῶς Φερράρι.

Υἱὸς πλουσιοτάτης ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας, ὁ πατέρας του ἦταν εὐγενής, αὐστριακῆς καταγωγῆς, ἡ δὲ μητέρα του Γαλλίδα πριγκήπισσα, δὲν εἶχε καμμίαν ἀσχολίαν, ἐκτὸς τοῦ νὰ μαζεύη γραμματόσημα. Τὸν περισσότερον καιρὸν ἔζησε στὴ Γαλλία, ταξίδεψε ὅμως συχνὰ στὴν Ἀγγλία, Ἑλβετία καὶ ἀλλοῦ.

Τὴν συλλογήν του ἄρχισε νὰ σχηματίζη ὅταν ἦταν μικρὸ παιδί,

Διαθέτων μεγάλα ποσὰ κατόρθωσε νὰ προμηθευθῆ ὅλα τὰ παλαιὰ σπάνια γραμματόσημα ὡς καὶ τὸ μοναδικὸ στὸν κόσμο γραμματόσημο τῆς Γουϊάννης, ἀγγλικῆς ἀποικίας εἰς τὴν Νότιο Ἀμερικὴ.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1914 ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνηση ἔκαμε κατάσχεση τῆς συλλογῆς του, ὡς ἐχθρικὴ περιουσία, ἡ ὁποία καὶ ἐπωλήθη τὸ 1923 σὲ πλειστηριασμὸ καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον διελύθη μία συλλογὴ ἡ ὁποία οὐδέποτε πλέον εἶναι δυνατὸν νὰ ξαναγίνη.

Συνεχίζομε τὴν περιγραφὴ τῶν γραμματοσήμων μας,

Τὸ 1938 ἀνηγέρθη στὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως εἰς τὰς Ἀθήνας μία ἐπιβλητικὴ βάση ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστήθη, σὲ ὑπερφυσικὸ μέγεθος τὸ ἄγαλμα τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου μὲ στολὴ ἐκστρατείας καὶ τὴν στρατάρχικὴ ράβδο καθισμένος ἐπάνω στὸ ἄλογο, καὶ ἐκυκλοφόρησαν μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγάλματος τούτου δυὸ γραμματόσημα τὰ ὁποῖα λέγονται «Κωνσταντῖνος Ἔφιππος» ἢ «Καβαλάρης».

Ἐτυπώθησαν δύο μόνον γραμματόσημα.
1.50 δρ. πράσινον.
30 δρ. καφὲ ἀνοικτόν.

Αὐτὰ τὰ δύο γραμματόσημα εἶναι πολὺ ὡραία γιατὶ ἔγινε μιὰ πολὺ περιποιημένη ἐκτύπωση καὶ ἔχουν ὡραία παράσταση.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στήν Ἀράχωβα μέ τό Καραϊσκάκη

— Δέ θά πρέπει νά φύγωμε ἀπό τούς Δελφούς χωρίς νά δοῦμε τά γύρω ἀξιοθέατα μέρη.

Πρότεινε — ποιός ἄλλος; — ὁ Φάνης.

— Ναί αὐτό εἶναι, λογικό, ἀποκρίθηκα, καί πολύ πιό συμφέρον γιά μένα. Νά δοῦμε ὅ,τι εἶναι νά δοῦμε καί νά ξενιάσωμε. Γιατί ἀλλιῶς, εἶσαι ἱκανός, ἀγαπημένε μου ἀνηψιέ, νά μέ ξεσηκώσης ἐπίτηδες ἕνα ὡραῖο πρωΐ γιά νά 'ρθοῦμε νά δοῦμε τήν Ἀράχωβα.

—Ἀ ὡραῖα! Ὥστε ἀπ' τήν Ἀράχωβα θ' ἀρχίσωμε.

— Ναί, ἀξίζει τόν κόπο. Ἡ θέα πού θ' ἀντικρύσουμε ἀπό κεῖ ψηλά, θά μᾶς ἀποζημιώση γιά ὅλα.

Ἀνεβαίνουμε λοιπόν κατά τήν ὡραία βουνήσια κωμόπολη πού τή στεφανώνει ὁ Παρνασσός.

Ὁ δρόμος πηγαίνει στό πλάϊ ἑνός γκρεμνοῦ. Τό βουνό κατεβαίνει ἀπότομα καί τόσο βαθειά πάει στήν ἄβυσσο ἡ ματιά πού μέ κόπο ξεχωρίζει τή γῆ. Δηλαδή μέ κόπο θά τήν ξεχώριζε ἄν ὑπῆρχε. Γιατί τή σκεπάζουν ἐκεῖ, στοῦ γκρεμνοῦ τό βάθος τά βουερά κι' ἀφρισμένα νερά ἑνός ξεροπόταμου, πού τήν ἐποχή τούτη βρίσκεται σέ δράση.

— Δέν ἔχομε τίποτε νά ποῦμε, θεία γιά νά περάση ἡ ὥρα ὥσπου νά φτάσωμε στήν Ἀράχωβα; Δέν ἔγινε τίποτε ἡρωϊκό σέ τοῦτα τά μέρη; Πλησιάζει ἐξ ἄλλου κι' ἡ ἐθνική μας γιορτή. Ἄς θυμηθοῦμε τήν Ἐπανάσταση.

— Πολύ σωστά. Κι' ἔχει ἡ Ἀράχωβα ἕνα ἥρωα πού ἀξίζει γιά χίλιους: Τόν Καραϊσκάκη.

—Ἀπό δῶ ἦταν;

—Ὄχι, ἀπ' τήν Καρδίτσα. Μά δοξάστηκε ἐδῶ. Κι' οἱ Ἀραχωβίτες τόν θεωροῦν τοπικό τους ἥρωα καί γιορτάζουν ἀκόμα καί σήμερα τή μεγάλη του νίκη.

— Πές μου λοιπόν γιά τόν ἥρωα τῆς Ἀράχωβας. Ἄς ὁδοιπορήσουμε μαζί του, μιά κι' ἀποφάσισες ν' ἀνεβοῦμε πεζοί σ' αὐτή τή ἀετοφωλιά.

— Ναί, ἄς πάρωμε παρέα μας τόν Καραϊσκάκη.

Ἦταν σπουδαῖος ὁπλαρχηγός, Φάνη, ἀπό μεγάλη φαμίλια καπετανέων. Μαθήτεψε κι' αὐτός, ὅπως κι' ὁ Διάκος κι' ὁ Ἀνδροῦτσος, στά Γιάννενα, δίπλα στόν Ἀλήπασα.

Τά πρῶτα χρόνια δέν εἶχε διακριθῆ στούς ἀγῶνες τῆς Ἐπαναστάσεως καί πίστευαν ὅλοι πώς τό εἶχε πάρει ἐπιπόλαια ἤ δέν εἶχε μεγάλη ἀνδρεία... Κι' ἄξαφνα ξύπνησε μέσα του ἡ ψυχή τοῦ ἥρωα. Ἦταν κρίσιμη κεῖνο τό ἔτος — τό 1826 — ἡ κατάσταση στήν ἀγωνιζόμενη Ἑλλάδα. Τό Μεσολόγγι — τό θρυλικό ἀλωνάκι τῆς ἀντρείας — εἶχε πέσει. Ὁ Ἰμπραήμ εἶχε ἐρημώσει τήν Πελοπόννησο. Στή Στερεά πάλι ἔκαναν ἀπεγνωσμένες προσπάθειες νά κρατήσουν τήν Ἀκρόπολη πού πολιορκοῦσαν οἱ Τοῦρκοι ἀπό καιρό, γιατί οἱ Φιλέλληνες εἶχαν πῆ στήν ἑλληνική κυβέρνηση πώς ἄν ἔπεφτε ἡ Ἀθήνα, θά χανόταν κι' ἡ Στερεά. Ἡ Εὐρώπη δηλαδή θ' ἀναγνώριζε ἀνεξάρτητη μόνο τήν Πελοπόννησο.

Τ' ἄκουσε ὁ Καραϊσκάκης, τό κοιμισμένο λιοντάρι καί ξύπνησε.

—Ἡ Στερεά πρέπει νά τό δείξη, πώς ἀξίζει τή λευτεριά της, εἶπε.

Καί συνέλαβε τό μεγάλο του σχέδιο: Νά φέρη σέ δύσκολη θέση τόν Κιουταχῆ γιά νά τόν ἀναγκάση νά λύση τήν πολιορκία τῆς Ἀθήνας. Σκέφτηκε λοιπόν ν' ἀποκόψη τή συγκοινωνία τοῦ ἐχθροῦ μέ τή Θεσσαλία, ἐγκαθιστῶντας σειρά ἀπό φυλάκια στά νῶτα τῶν Τούρκων, ἀπό τόν Κορινθιακό κόλπο ὡς τό στενό τῆς Εὔβοιας.

Ἔτσι κι' ἔκαμε. Καί πῆρε ὁ ἴδιος ἕνα ἀπ' αὐτά τά φυλάκια στήν πιό ἐπίκαιρη θέση στό Δίστομο, στέλνοντας στήν Ἀράχωβα τόν ὁπλαρχηγό του τό Γρίβα...

— Θά κυκλώσωμε τό Μουσταφάμπεη καί τούς Ἀλβανούς του στίς πλαγιές τοῦ Παρνασσοῦ, εἶπε. Πρέπει νά τούς ἐξοντώσωμε ὁλότελα, γιά ν' ἀναφτερώσωμε πάλι τό ἠθικό τῶν ἀγωνιστῶν καί νά δείξουμε πώς ἀξίζει κι' ἡ Ρούμελη, ὅσο κι' ὁ Μωριάς.

Ἦταν ἕνας ἀπ' τούς πιό ἔξυπνους ἥρωες τοῦ καιροῦ του ὁ Καραϊσκάκης. Ὁ Μουσταφάμπεης ἀποκλείσθηκε μέσα στήν Ἀράχωβα μέ δυό χιλιάδες Ἀλβανούς πού πήγαιναν τρόφιμα κι' ἐπικουρίες στούς πολιορκητές τῆς Ἀθήνας.

Ἡ μάχη δόθηκε γύρω ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου θά δοῦμε ἀκόμη τίς πολεμίστρες. Οἱ Ἀραχωβίτες τίς δείχνουν μέ περηφάνεια. Εἶχε τόσο στρατηγικά τοποθετήσει τούς ἄντρες του ὁ Καραϊσκάκης πού ἐλάχιστοι Τοῦρκοι κατάφεραν νά ξεφύγουν. Εἶν' ἡ ἀλήθεια πώς βοήθησε κι' ὁ καιρός. Κείνη τή φονική νύχτα τῆς 24 Νοεμβρίου ἔπιασε τέτοια χιονοθύελλα πού κι' ὅσοι γλύτωσαν καθυστέρησαν γύρω στίς πλαγιές καί τούς ἔπιασαν οἱ Ἕλληνες. Φαντάσου τώρα, Φάνη μου, τή σκηνή, βλέποντας τούτους τούς γκρεμνούς.

— Τούς δυστυχισμένους, φώναξε ὁ Φάνης. Πώς θά γλυστροῦσαν στά χιόνια μέσα στή βιάση τους νά γλυτώσουν τή σπάθα τοῦ Καραϊσκάκη. Πόσοι νά κατρακύλησαν μέσα σέ τοῦτο τό βάραθρο! Καί τί ἔγινε ὁ Μουσταφάμπεης, θεία;

—Ἐδῶ ἄφησε κι' ἐκεῖνος τά κόκκαλά του. Μόνο 300 σώθηκαν ἀπ' τίς δυό χιλιάδες. Ὁ Καραϊσκάκης πῆρε τότε ὅπλα πολλά καί σημαῖες κι' ἡ Ἀράχωβα γιόρτασε τή μεγάλη νίκη.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτή τῆς Ἀράχωβας χαιρετίστηκε ἀπό ὅλη τήν ἀγωνιζόμενη Ἑλλάδα σά μεγάλο ἐθνικό κατόρθωμα. Ὁ Ζαΐμης πρόσταξε νά ψαλῆ δοξολογία σ' ὅλους τούς ναούς κι' ὁ τολμηρός στρατηγός τῆς Στερεᾶς ὁ «Γύφτος» ὅπως τόν ἔλεγαν χαϊδευτικά, ἔγινε ἐθνικό εἴδωλο. Ἡ Στερεά Ἑλλάδα στάθηκε πάλι στήν πιό ψηλή ἔπαλξη τοῦ ἀγῶνος.

— Καί τί ἔκανε ὕστερα ὁ μεγάλος ἥρωας.

—Ἀφοῦ τάδωσε ὅλα, Φάνη, γιά τήν πατρίδα καί τόν ἀγῶνα τῆς λευτεριᾶς — ὑγεία, φίλους, ὄνειρα, νιάτα — θυσίασε τέλος καί τή ζωή του.

Στίς 22 τοῦ Ἀπρίλη τό 1827 γινόταν μιά μάχη σπουδαία στόν Πειραιά. Ὁ Καραϊσκάκης ἦταν ἄρρωστος στή σκηνή του. Ἔκαιγε ἀπό πυρετό. Τό πυκνό τουφεκίδι ὅμως τόν μέθυσε. Ποῦ νά κρατηθῆ τό λιοντάρι; Κατακίτρινος ἀπ' τή θέρμη, ζώστηκε τ' ἅρματά του καί γιά νά μή φαίνεται ἡ χλωμάδα του, λένε πώς ἔρριψε μέ κόκκινο κρασί τό πρόσωπό του.

Ἔφτασε στήν πρώτη γραμμή καί πολέμησε σάν... Καραϊσκάκης. Πληγώθηκε ὅμως στήν κοιλιά καί τόν μεταφέρανε στό καράβι τοῦ Φιλέλληνα Τζώρτς. Ἐκεῖ πέθανε σέ λίγες ὧρες. Ὁ νεκρός του μεταφέρθηκε στήν Σαλαμίνα καί τάφηκε μέ μεγάλες τιμές στό ναό τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα πένθησαν τό θάνατό του.

— Φαντάζομαι πόσο θά τόν πένθησαν ἐδῶ στή δεύτερη πατρίδα του, τήν Ἀράχωβα. Μά νά την! Ἄξιζε τόν κόπο ν' ἀνεβοῦμε ἐδῶ ψηλά. Εἶναι ἀπ' τίς πιό ὡραῖες τοποθεσίες πού ἔχομε δῆ.

— Πολύ ὡραῖα τά καταφέραμε μέ τή συζήτηση Φάνη. Φτάσαμε χωρίς νά τό καταλάβουμε μαζί μέ τόν Καραϊσκάκη, στήν Ἀράχωβα. Κοίτα θέα!

—Ὑπέροχη. Κι' ὄμορφο χωριό, δέ μπορεῖς νά πῆς. Τί ὕψος ἔχει;

— 420 μέτρα περίπου. Μά τό σπουδαῖο εἶναι ἡ τοποθεσία της.

Κάναμε ἕνα γῦρο καί θαυμάσαμε τά ὡραῖα της κτίρια. Εἰρηνοδικεῖο ταχυδρομεῖο σχολεῖα, δημόσια κέντρα. Νά κι' ἡ πλατεία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἔδειξα στό Φάνη τό λοφίσκο, ὅπου νίκησε τούς Τούρκους ὁ Καραϊσκάκης καί τόν Ἅη Γιώργη, τόν συστρατηλάτη του, πού, καθώς πίστευε ὁ λαός, πολεμοῦσε κι' ἐκεῖνος μαζί μέ τούς χριστιανούς.

Καθίσαμε σέ μιά ταβερνίτσα νά φᾶμε καί νά δοκιμάσωμε καί τό φημισμένο ἀραχωβίτικο κρασί.

Εἴχαμε τέτοια ὄρεξη, πού τό μαῦρο ἐκεῖνο μπρούσκο μᾶς φάνηκε πιό ὡραῖο κι' ἀπό τό νέκταρ τῶν θεῶν.

Ἐξ ἄλλου εἴχαμε κιόλας μεθύσει ἀπ' τό θαυμάσιο ἀγέρι, τήν ἐξαίσια θέα καί τήν καλή καρδιά τῶν ἀνθρώπων πού μᾶς καλοσώριζαν, ἄγνωστοι καί γνωστοί.

Ἔχουν νοστιμώτατο τυρί καί γιαούρτι ἀπό τίς στάνες τοῦ Παρνασσοῦ. Μά βγάζουν καί σιτηρά, ὅπως μᾶς ἔλεγαν, σέ μιά ὀρεινή κοιλάδα τοῦ Παρνασσοῦ πού τή λένε Λειβάδι.

Κατά τ' ἀπογευματάκι στήθηκε χορός. Τί ὡραῖοι πού ἦταν οἱ ἄντρες, οἱ μεγαλόσωμοι Ἀραχωβίτες μέ τίς φορεσιές τους. Κι' οἱ κοπέλες, οἱ ντροπαλές καί σεμνές, μέ τά γραφικά τους φορέματα.

—Ἐδῶ ἔχουνε κέφι, εἶπε ὁ Φάνης.

— Καί γιατί ὄχι, ἀγόρι μου, εἶπε ἕνας τσοπάνος τοῦ Παρνασσοῦ; Τί κερδίζει ὁ ἄνθρωπος σ' αὐτό τόν κόσμο πού ἔρχεται; Μόνο τήν καλή καρδιά.

—Ἐδῶ, ἔκαναν, ὅπως διάβασα κάπου, τριήμερο χορό γιά νά γιορτάσουν ἐκείνη τή νίκη τοῦ Καραϊσκάκη.

— Μά κι' ἀκόμα γίνεται στό πανηγύρι τοῦ Ἅη Γιώργη, πού βοήθησε σ' ἐκεῖνο τόν ἀγῶνα, εἶπε ἕνας Ἀραχωβίτης. Τήν πρώτη μέρα τό πρωΐ χορεύουν οἱ γέροι μέ τίς παλιές φορεσιές. Τήν ἴδια μέρα τό δειλινό οἱ νέοι. Τήν δεύτερη μέρα ψήνουν ἀρνιά στή σούβλα καί γίνουνται ἀθλητικοί ἀγῶνες καί τήν τρίτη χορεύουν οἱ γυναῖκες μέ τά φλουριά τους.

Ἀφορμή δηλαδή γιά γλέντι.

— Νά μιά ζωή πού δέν πάει χαμένη, εἶπα. Ζωή μέσα στή φύση καί στή χαρά.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΞΑΝΘΗ ΜΠΟΥΚΛΙΤΣΑ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Σὲ ἐκκλησιὲς παλιοκαιρίσιες
τράνευε πάντα ὁ καϋμὸς
μὲς σὲ ψυχὲς παλληκαρίσιες
—Πότε θὲ νάρθη ὁ λυτρωμός.
Καὶ νὰ ἡ πίστη στὰ τρανὰ
ἀνέβασε μιὰ μέρα,
χορταριασμένα τῆς πατρίδας μας βουνά,
ψημένο σ' ὅλα, Ἑλληνοπαίδι, πέρα ὡς πέρα.
Κι' ἀδιάφορο διαλάλησε μ' ἀκράτητη ὁρμὴ
ἐλευτεριὰ ἢ θάνατος, ἂς σβύση
γραφτὸ ἂν εἶναι τῆς πατρίδας ἡ τιμή,
κι' ἂν γιὰ νὰ ζήση, ἂς ζήση.
Κι' ἔλαμψε στὴ βροντὴ γῆ κι' οὐρανὸς
χωρὶς νὰ γέρνη ὁ ἥλιος του στὴ δύση,
οὐρανὸς γαλανός.
τοὺς κόσμους πάλι νὰ φωτίση.

ΝΙΚΟΣ ΙΜΒΡΙΩΤΗΣ (Ν. Ζίχνη)

ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

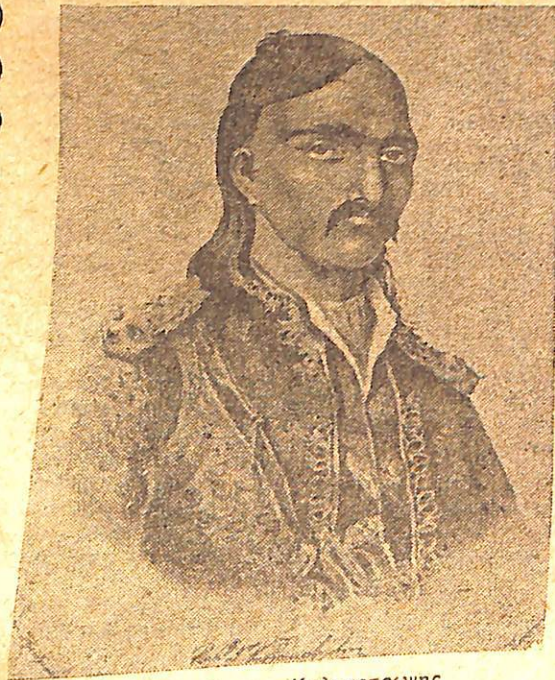
Σκύβει ἡ μάνα ἡ δύστυχη καὶ τὸ παιδὶ τηράει
—κοιμᾶται ἥσυχα, γλυκά, αὐτὸ καὶ δὲν κουνιέται.
Δυὸ δάκρυα, στὰ μάτια της, τὸν πόνο μαρτυρᾶνε.
—Γιόκα μου, ἄστρο μου χρυσό, σήκω, γιατ' ἦρθε ἡ ὥρα.
Τὰ φῶτα ἀνάψαν τ' οὐρανοῦ· βγαίνει σιγά σιγὰ πλανιέται.
Σήκω χρυσὸ νὰ σὲ χαρῶ καὶ στὸ σχολειὸ νὰ πᾶς
νὰ πᾶς νὰ μάθης γράμματα, γιὰ τὸ καλὸ τοῦ Γένους.
Σὲ περιμένει ἡ Ἑλλάδα μας μεγάλο κάποια μέρα,
ἄξιο παιδί της νὰ σὲ δῆ. Σήκω, χρυσό μου, σήκω.
Ξυπνᾶ τὸ ἄχαρο παιδὶ καὶ τὴ μανούλα βλέπει,
νὰ κάθεται στὸ πλάγι του, γεμάτη τρυφερότη.
—Μάνα, ἄχ! ὀνειρεύομαν. Ναί, ναί, γλυκειὰ μανούλα.
'Ονειρευόμουν· ἔβλεπα τὴ σκλάβα μας πατρίδα.
Δῶσε μου τώρα, μάνα μου—τί πέρασε ἡ ὥρα
καὶ θὰ μὲ περιμένουνε ἐκεῖ τ' ἄλλα τ' ἀδέρφια—
τ' ἀλφαβητάρι τὸ μικρὸ καὶ κειὸ τὸ πινακίδι,
ποὔχω κρυμμένο στοῦ παπποῦ τὸ σαπισμένο στρῶμα.
—Γιέ μου, σοῦ τἄχω ἕτοιμα· μὲ τὴν εὐχή μου σύρε
καὶ μὴ φοβᾶσαι τίποτε· προσεύχομαι γιὰ σένα.
Παίρνει στὴν πλάτη τὸν τρουβᾶ, στὸ χέρι 'να μπαστοῦνι,
φιλᾶ γλυκὰ τὴ μάνα του καὶ φεύγει μὲ βιασύνη.
Σ' ὅλο τὸ δρόμο τὸ μακρὺ τραγούδια λέει τὸ στόμα:

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ
φέγγε μου νὰ περπατῶ,
νὰ πηγαίνω στὸ σχολειό,
νὰ μαθαίνω γράμματα,
γράμματα σπουδάματα,
τοῦ Θεοῦ τὰ πράματα.

Τὸ φεγγαράκι ἀπὸ ψηλὰ τὸ βλέπει καὶ γελάει.
Τοῦ φέγγει γιὰ νὰ περπατᾶ, γιὰ τὸ σχολειὸ τοῦ φέγγει,
ποὖναι κρυμμένο μακρυά, μέσα σὲ χίλια δένδρα
ἀποδιωγμένο, μυστικό· φτωχὸ ρημοκκλησάκι!...

⁂

Τὸ καντηλάκι ὀμπροστὰ στὴν Παναγιὰ ἀναμμένο

Ὁ Θεοδωρος Κολοκοτρωνης

Ὁ Κων. Κανάρης

φωτίζει τὰ σκλαβόπουλα τὴ σκέψη τους ζεσταίνει.
Στὴ μέση στέκεται ὁ παπάς. Στὸ πρόσωπό του τ' ἅγιο
παίζει μιὰ τρίφλογη, ἱερή, τῆς Λευτεριᾶς λαμπάδα.
Τὸ βλέμμα του ὁλοφωτεινὸ πλανιέται μὲ γαλήνη.
Ἡ σκέψη του ἀλαργινά, σὲ πέλαγα πετάει,
σὲ κόσμους καὶ σὲ οὐρανούς, στῆς Λευτεριᾶς τὶς χῶρες.
Γύρω του τὰ σκλαβόπουλα μὲ τάξη καθισμένα
ἀκοῦν γιὰ τὴν πατρίδα τους, ἀκοῦν γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
μαθαίνουνε τὴ γλῶσσα τους, μαθαίνουν τὴ θρησκεία.
—Παιδιά, παιδιά μου δύστυχα, παιδιά μου ἀγαπημένα,
δὲν πρέπει νὰ ξεχάσετε τὴ σκλάβα μας πατρίδα,
ποὺ τόσα φῶτα σκόρπισε, σ' ὅλη τὴν ἀνθρωπότη.
Ἡ Λευτεριὰ ἡ χιλιάκριβη καὶ πάλι πρέπει νἄρθη
καὶ τὴν Ἑλλάδα μας γλυκά, γλυκὰ νὰ στεφανώση.
Σκλάβοι ποτὲ μὴ ζήσουμε, ὠρὲ παιδιά, στοὺς Τούρκους.
Αὐτὸ ἦταν τὸ κρυφὸ σχολειό. Μία μικρὴ φωλίτσα
τοῦ Γένους, ὅπου μάθαιναν τὴ γλῶσσα, τὴ θρησκεία,
τὰ δύστυχα Ἑλληνόπουλα. Μὰ ἀπ' ἐκεῖ μιὰ μέρα,
ἐκεῖνα τὰ παιδόπουλα γίνηκαν λεοντάρια.
—Κολοκοτρώνης, Μπότσαρης, Ἀνδροῦτσος, Παπαφλέσας,
Κανάρηδες, Μιαούληδες, Νικηταράδες, Διάκοι—
ποὔσπειραν στὴν πατρίδα μας τῆς Λευτεριᾶς τὸ σπόρο...
Αὐτὸ ἦταν τὸ κρυφὸ σχολειό, πρὶν ἀπ' τὸ εἰκοσιένα.

ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ (Κόνιτσα)

1821

Ὑπάρχουν χρονολογίες ποὺ μένουν γραμμένες ἀνεξίτηλα στὴν Ἱστορία κάθε ἔθνους. Καὶ ἡ ἐθνικοκοινωνικὴ σημασία τυλίγει αὐτὰ τὰ σπουδαῖα γεγονότα μὲ ἰδιαίτερη αἴγλη, τὰ κάνει ἱστορικοὺς σταθμοὺς καὶ φωτεινὰ σύμβολα ποὺ τὸ φῶς τους, πέφτει ἄπλετα στὶς καρδιὲς τῶν μεταγενεστέρων γενεῶν.

1821. Τέσσαρες ἀριθμοὶ γεμάτοι δόξα καὶ σημασία. Ἀκόμη κι' ὁ πιὸς ἄξεστος ἄνθρωπος, ὁ πιὸ ἀπολίτιστος γνωρίζει τί σημαίνουν αὐτοὶ οἱ τέσσερις ἀριθμοί.

Περισσότερο ἀπὸ τρεῖς αἰῶνες τὰ σκοτάδια τῆς βαρβαρότητας ἀγκάλιαζαν τὴ σκλαβωμένη Ἑλλάδα. Ὅλοι πιὰ θεωροῦσαν τὴν πατρίδα μας σβυσμένη, χαμένη γιὰ πάντα. Μὰ ποῦ νὰ ξέρανε πὼς κάποια φλόγα θεϊκὴ κρυφάναβε, σὰν τὴ σπίθα στὴ φωτιά, μὲς στὶς καρδιὲς τῶν Ἑλλήνων. Τὸ δένδρο τῆς Ἐλευθερίας δὲν ἦταν ξεραμένο...

Οἱ Ἕλληνες γαλουχημένοι μὲ τ' ἀθάνατα τῆς Λευτεριᾶς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ βαστάξουν πιότερο στὴ φρίκη τῶν βασανιστηρίων, στὸ ἀφάνταστο μαρτύριο τῆς σκλαβιᾶς Καὶ σὰν τὴ λάβα ποὺ κυλάει ἀπ' τ' ἀναμμένο ἡφαίστειο, ἔτσι κύλισε τὸ σφρῖγος, ἡ ζωὴ καὶ τὸ θάρρος ἀπ' τὶς Ἑλληνικὲς καρδιές.

—Ἀδέρφια, ζήτω ἡ Ἐλευθερία. Μέριασε ὁ βράχος καὶ τὸ κύμα διαβῆκε θολό. Κι' ὅπως ἡ

Τά γράφου... 25ην ...

Ἄνοιξη ξυπνάει τὰ κοιμισμένα μπουμπούκια καὶ τὰ μετατρέπει σὲ ἄνθη κι' ὕστερα σὲ καρπούς. Ἔτσι ἡ θεὰ Ἐλευθερία ξύπνησε τοὺς Ἕλληνες, τοὺς ἔδωσε θάρρος κι ἐλπίδα νὰ πολεμήσουν γιὰ τὰ ἰδανικὰ τῆς φυλῆς τους. Ἄνθισαν τὰ κλαριὰ στοὺς λόγγους κι' ὁ οὐρανὸς ξαναφάνηκε διαμαντένιος. Ἔφυγε ἡ ἀντάρα καὶ βγῆκε ὁ ἥλιος. Καὶ τὰ χελιδόνια φέρανε τὸ μήνυμα ἀπὸ τὸν ἔξω κόσμο γραμμένο στὰ φτερά τους.

«Ἕλληνες πολεμῆστε! Ὅλος ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σας. Θάρρος»!...

Καὶ στήσανε οἱ Ἕλληνες νέους Μαραθῶνες κι ἔνδοξες Θερμοπύλες. Ξανάζησαν οἱ Ἀλέξανδροι οἱ Σπαρτιάτες κι' οἱ Λεωνίδες. Οἱ Ἕλληνες πολεμῆσαν καὶ θὰ πολεμοῦν πάντα γιὰ τὴν Ἐλευθερία καὶ γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη!

ΝΙΚΟΣ ΜΥΡΣΙΝΗΣ (Σέρρες)

25η ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἡμέρα φωτοστόλιστη
εἰκοστὴ πέμπτη Μαρτίου
σὲ πλαισιώνει ἄφθονο
τὸ φέγγος τοῦ ἡλίου.
Νικήτρα χαιρετᾶ ἡ σημαία μας
νικήτρα, γαλανή,
μυριόστομα σ' ἀνάδειξαν
καὶ ἐθνικὴ γιορτή.
Σὰν σήμερα τὸ ἔδειξαν
οἱ Ἕλληνες λεβέντες
πὼς εἶν' σαθρὲς στὰ χέρια τους
καὶ σποῦν οἱ χειροπέδες.
Σὰν σήμερ' ἀντιλάλησε

Ὁ Νωτης Μπότσαρης

...αιδιά γιά τήν ...ΑΡΤΙΟΥ

ἀπὸ τὴν Ἅγια Λαύρα
«Ἐμπρὸς λεβέντες φτερωτοὶ
ἐμπρὸς γιὰ τὴν Ἑλλάδα».
Σ' εὐλόγησε ὁ Γερμανὸς
καὶ εἶσαι ἁγιασμένη
ἡ νίκη σὲ στεφάνωσε
ἄς εἶσ' εὐλογημένη.

ΠΑΝΟΣ Α. ΜΠΑΣΚΟΥΤΑΣ
(Ε' τάξη Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κορίνθου)

Ἡ νύχτα ἅπλωνε γοργὰ τὰ μαῦρα της πέπλα καὶ σκέπαζε τὴ γῆ. Ἡσυχία βασίλευε παντοῦ. Μόνον μερικὲς μικρὲς σκιὲς γλιστροῦσαν ἀθόρυβα στοὺς σκοτεινοὺς δρόμους καὶ ἔπαιρναν τὸ ἀνηφορικὸ δρομάκι ποὺ ὁδηγεῖ στὴ μικρὴ ἐκκλησιά. Μιά, μιὰ οἱ σκιὲς χανόνταν λὲς καὶ τὶς κατάπινε ἡ γῆ. Μέσα στὴν ἐκκλησιὰ μόλις φώτιζε ἕνα κανδηλάκι ποὺ ἡ φλόγα του τρεμόσβυνε, σὰν τὶς

Ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος

Ὁ Νικηταρᾶς

καρδιὲς τῶν μικρῶν, λὲς καὶ φοβόταν καὶ αὐτὰ μήπως τὰ δῆ τὸ μάτι κανενὸς ἐχθροῦ.

Ὁ γέρο - καλόγερος, ποὺ ἦταν καὶ ὁ δάσκαλος τῶν παιδιῶν, καθόταν σ' ἕνα χαμηλὸ σκαμνάκι κρατώντας στὰ τρεμάμενα γέρικα χέρια του ἕνα ἀνοικτὸ βιβλίο. Τὰ σκλαβόπουλα, χωρὶς νὰ μιλοῦν κάθησαν ἕνα γύρω σταυροπόδι.

Σὲ λίγο μέσα στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας καὶ τὴν βαριὰ σιωπὴ τῆς σκλαβιᾶς ποὺ πλάκωνε τὰ στήθη τῶν σκλάβων, ἄκουγες τὶς τρεμάμενες ἀπὸ συγκίνηση φωνοῦλες τῶν παιδιῶν, νὰ ἐπαναλαμβάνουν τὰ λόγια τοῦ δασκάλου. Τὰ λόγια αὐτά, ποὺ ἔπεφταν στὶς καρδιές τους σὰ σταλαγματιὲς πρωϊνῆς δροσιᾶς στὴν ξεραμένη γῆ. Ὅταν τὸν ἄκουγαν νὰ μιλᾶ, μὲ τὴν βαρειὰ φωνή του, τότε σὰν ἕνα κῦμα χαρᾶς ἀνάμικτη μὲ ἐλπίδα ὁρμοῦσε στὴν καρδιά τους γιὰ ν' ἀφαιρέση γιὰ λίγο τὸ φόβο καὶ τὴν κρυάδα τοῦ θανάτου. Στὰ λόγια του, λόγια παρηγοριᾶς, ἄνοιγε ἡ ψυχή τους σὰν τ' ἀνοιξιάτικα λουλούδια—ποὺ μόλις ἄνθιζαν ἔξω στὰ λειβάδια — γιὰ νὰ ρουφήξουν τὴ δροσιά.

Ἡ φλόγα τοῦ κανδηλιοῦ τρεμόσβυνε. Ὁ γέρο - καλόγερος σηκώθηκε κάνοντας νόημα στὰ παιδιὰ πὼς εἶναι ὥρα νὰ φεύγουν. Ἕνα, ἕνα τὰ σκλαβόπουλα ἔφυγαν ἀφήνοντας μόνο τὸν καλόγερο νὰ βυθιστῆ στὸ πέλαγος τῶν ἀναμνήσεων. Τὸ καντῆλι ἔδωσε μιὰ τελευταία φωτεινὴ λάμψη, σὰ νὰ πάλευε ἀπεγνωσμένα νὰ κρατηθῆ στὴ ζωή. καὶ ὕστερα ἔσβησε. Βαθὺ σκοτάδι ἁπλώθηκε στὸ μικρὸ κελλί. Οἱ τοῖχοι ἔμοιαζαν ἴδια φαντάσματα. Ὢ, πῶς ταίριαζε αὐτὸ τὸ σκοτάδι τοῦ κελλιοῦ μὲ τὴν κατάσταση τῆς ψυχῆς τῶν σκλαβομένων Ἑλλήνων!

Τὰ παιδιὰ σὰ σκιὲς ἀσύλληπτες καὶ ἀκαθόριστες προχωροῦσαν γοργὰ κατεβαίνοντας τὸ στενὸ μονοπάτι, ποὺ ἐδῶ καὶ λίγο τὸ ἀνέβαιναν μὲ τόση λαχτάρα. Ἦταν καὶ ἀπόψε σὰν ὅλες τὶς βραδυές. Τίποτε δὲν εἶχε ἀλλάξει. Μά, νά! Κάπου στὸν οὐρανό, πίσω ἀπ' ἕνα συννεφάκι, φάνηκε μιὰ χλωμὴ ἀκτῖνα τοῦ φεγγαριοῦ. Ἴσως νὰ ἦταν αὐτὴ ἡ ἀκτίνα τῆς ἐλπίδος, ἡ ἀκτίνα τῆς ὑποσχέσεως γιὰ μιὰ καλλίτερη αὔριο. Μιὰ αὔριο ποὺ μὲ μιά της ἀκτίνα θὰ διέλυε τὰ σκότη τῆς σκλαβιᾶς. Τὰ σκλαβόπουλα καθόνταν μαζεμένα καὶ κοίταζαν τὸ ὑπέροχο αὐτὸ θέαμα: τὴ μικρὴ χλωμὴ ἀκτίνα νὰ προσπαθῆ ἀπεγνωσμένα νὰ διαλύση τὰ σκότη ποὺ βρισκόταν γύρω της. Στὴν καρδιὰ τῶν παιδιῶν κάτι σὰ νὰ ρίγησε.

... Ποιὸς ξέρει, ἴσως κάποια μέρα μιὰ ἀκτίνα, μιὰ μικρὴ χλωμὴ ἀκτίνα — σὰν κι' αὐτὴ — νὰ φωτίση τὰ σκοτάδια τῆς ψυχῆς. Ἴσως κάποια μέρα ἡ ἀκτίνα τῆς ἐλευθερίας νὰ διαλύση τὰ πυκνὰ καὶ τρομερὰ σκοτάδια τῆς σκλαβιᾶς.

ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΟΥ

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Τετρακόσια πενήντα ὁλόκληρα χρόνια ἡ Ἑλλάδα βρισκόταν κάτω ἀπὸ τὸ σκληρὸ ζυγὸ τῆς σκλαβιᾶς. Ὁ ἥλιος δὲν τὴν φώτιζε. Τὸ φεγγάρι δὲ μποροῦσε νὰ τὴν στολίση καὶ νὰ τῆς δώση τὴν παλιά της ὀμορφιά. Ἡ δαφνοστεφανωμένη Ἑλλάδα μας βασανιζόταν καὶ σπαρταροῦσε μέσα στὸ μαῦρο σκοτάδι.

Οἱ ἁλυσσίδες ποὺ τὴν κρατοῦσαν ἦταν βαρειές.

Ξημερώνει ὁλοξάστερο τὸ πρωϊνὸ τῆς 25ης Μαρτίου 1821. Ἄνοιξη!! Τὰ δέντρα φουσκώνουν καὶ ἀνθίζουν. Τὰ πουλάκια κελαϊδοῦν. Τὰ νερὰ ὁλοκάθαρα τρέχουν στὰ ρυάκια. Τὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Λαύρας παίρνει γιορτινὴ ὄψη. Πολλοὶ χριστιανοὶ μαζεύτηκαν νὰ λειτουργηθοῦν καὶ ν' ὁρκισθοῦν. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ εἶναι τὸ σύνθημά τους. Ὅπως φουντώνουν τὰ κλαριὰ καὶ ὅπως ἀνάβει ἡ φωτιὰ ἔτσι φουντώνει κι' ἀνάβει ἡ Ἐπανάσταση σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Στοὺς κάμπους, στὰ βουνά, στὶς ρεματιές στὰ δάση, ἀντιλαλεῖ τὸ ἑλληνικὸ καρυοφίλι. Ὅλοι βοηθοῦν τὴν Ἐπανάσταση...

«Ἐλᾶτε μ' ἕναν ζῆλον σὲ τοῦτον τὸν καιρὸν νὰ κάνωμε τὸν ὅρκον ἐπάνω στὸν σταυρόν...» λέγει ὁ Ρήγας Φεραῖος.

Ὁ ἡρωϊσμὸς τῶν Ἑλλήνων δείχνεται παντοῦ. Ἥρωες στὴν ξηρά, ἥρωες στὴ θάλασσα. Ἀμέτρητα εἶναι τὰ κατορθώματα καὶ ἀμέτρητες εἶναι οἱ θυσίες τῶν Ἑλλήνων:

Ποιὸς μπορεῖ νὰ ξεχάση τὰ κατορθώματα τῶν Κανάρη, Κολοκοτρώνη, Ἀδρούτσου, Καραϊσκάκη καὶ τὶς θυσίες τοῦ Ζαλόγγου, τοῦ Μεσολογγιοῦ, τῆς Ἀλαμάνας, τῆς Χίου...

Τόμοι ὁλόκληροι γράφτηκαν μὲ κατορθώματα, ἡρωϊσμούς, θυσίες ποὺ ἡ ἀρχὴ εἶναι ἡ 25η Μαρτίου γραμμένη μὲ χρυσὰ γράμματα.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Β. ΦΑΣΟΥΛΗΣ
(Λυκοράχη - Κονίτσης. Ε' τάξη Γυμνασίου)

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Εἴκοσι πέντε τοῦ Μαρτιοῦ
δαφνοστεφανωμένη
ὅπου μηνύματα χαρᾶς
πληροῦν τὴν οἰκουμένη.

Ἡ Ἐλευθεριὰ κι' ἡ λύτρωση
δίδυμες ἀδελφὲς
τὸν θρόνο τους ἐστήσανε
σὲ ἑλληνικὲς καρδιές.

Εἴκοσι πέντε τοῦ Μαρτιοῦ
αἰώνων δοξασμένη
χιλιοδαφνοστεφάνωτη
μὲ ἅγιο φῶς λουσμένη.

Μὲ μπάτη ἀφροστεφάνωμα
καὶ μὲ μυριάδες χρώματα
μὲ Δερβενάκια, μὲ Ψαρὰ
μ' ἄπειρα κατορθώματα.

Εἴκοσι πέντε τοῦ Μαρτιοῦ
μὲ ἄνοιξης λουλούδια
κι' ἀπ' τῶν παιδιῶν σου τὶ καρδιὲς
μ' ἀμάραντα τραγούδια.

Εἴκοσι πέντε τοῦ Μαρτιοῦ
τῶν ἡρώων γεννήτρα
Μητέρα τῆς Ἐλευθεριᾶς
τοῦ κόσμου ὁδηγήτρα!

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Γυμνάσιον Μεσσήνης)

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Λάμπει ὁ καταγάλανος πανώριος οὐρανός.
Ὁ ζωογόνος ἥλιος, ὁλόχρυσος λαμπρὸς
ἀστράφτει! Ἡ φύση νυφικὰ πέπλα ἔχει ντυθῆ.
Ἡ θάλασσα, τοῦ οὐρανοῦ νὰ πάρη προσπαθεῖ
τὸ χρῶμα καὶ τὴ λάμψη του. Ὅλα ἔχουν στολιστῆ
ὅλα χαίρουν καὶ γιορτάζουν τῶν Ἑλλήνων τὴ
(γιορτή.

Τὸ γλυκόλαλο ἀηδόνι, στὴ βαθειὰ τὴ ρεματιὰ
ἔχει στήσει ὑμνωδία μὲ τὴν γλυκειά του τὴ λαλιά.
Τραγουδάει τὴν ἀνδρεία, καὶ τὴν κλέφτικη ζωὴ
τῶν ἀνδρῶν τοῦ εἰκοσιένα, ποὺ ἀφῆσαν ἐποχή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β. ΚΑΡΑΣΤΑΘΗΣ
(Γυμνάσιον Ἀταλάντης)

Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἀντὶ νὰ σᾶς κουβεντιάσω ἐγὼ σήμερα, θὰ βάλω νὰ συζητήσουν στὴ στήλη μου δυὸ παιδιὰ τῆς δοξασμένης ἐκείνης ἐποχῆς ποὺ ἡ Ἑλλάδα μας ἀγωνιζόταν γιὰ τὴ Λευτεριά της. Τὸ ἕνα εἶναι ἕνα Τουρκόπουλο, ὁ Βελῆς, ὁ γιὸς τοῦ Ἀλήπασα καὶ τ' ἄλλο ὁ Φῶτος, ἕνα Σουλιωτόπουλο. Προσέξτε τὴν κουβέντα τους ποὺ εἶναι μιὰ ὁλόκληρη ἡρωϊκὴ ἱστορία.

ΤΟ ΣΟΥΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ὁ Φῶτος, στὴ φυλακὴ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, στὰ Γιάννενα, γράφει στὴ μητέρα του. Καθὼς γράφει, λέει δυνατά:

ΦΩΤΟΣ : Μάνα πολλὰ σὲ χαιρετῶ
καὶ σοῦ φιλῶ τὸ χέρι
Στὴ Χάϊδω χαιρετίσματα
Τὴν ἀδερφοποιητή μου
Τὸν πόλεμο μὴν πάψετε
Τὴ μέρα καὶ τὴ νύχτα
Ὥσπου νὰ βγῶ ἀπ' τὴ φυλακὴ
νάρθῶ κι' ἐγὼ μαζί σας.

(Μπαίνει ὁ Βελῆς, ὁ γιὸς τοῦ Ἀλῆ ποὺ ἔχει τὴν ἴδια ἡλικία).

ΒΕΛΗΣ : Λοιπόν, τὸ ἑτοίμασες, Φῶτο Τζαβέλλα, τὸ γράμμα;

ΦΩΤΟΣ : Ναί, ἐδῶ τόχω, Βελῆ. Στεῖλε το στὸν πατέρα μου τὸ Λάμπρο Τζαβέλα μ' ἕναν μπιστικό σου, κατὰ πῶς ἔχουμε συμφωνήσει.

ΒΕΛΗΣ : Τοῦ γράφεις, ὀρέ, νὰ παραδώση τὸ Σοῦλι, τὸ γρηγορώτερο; Τοῦ γράφεις πῶς ἂν δὲ γίνη αὐτό, ὁ πατέρας μου θὰ σὲ σουβλίση; Τοῦ γράφεις νὰ ρίξη τ' ἅρματα ποὺ σήκωσε τόσο μπαμπέσικα;

ΦΩΤΟΣ : Τοῦ γράφω ἐκεῖνα ποὺ πρέπει, Βελῆ. Μὰ γιατὶ νὰ λὲς πῶς ὁ Λαμ-

(Συνέχεια στὴ σελ. 157)

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ ζοῦσε μιὰ γριούλα, ποὺ δὲν εἶχε κανέναν ἄλλον στὸν κόσμο, παρὰ μονάχα ἕνα γάτο ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἀράπη. Ἔμεναν στὴν ἐξοχὴ σ' ἕνα ὡραῖο ἄσπρο σπιτάκι μὲ κόκκινα κεραμίδια. Τὸ σπιτάκι εἶχε γύρω - γύρω ἕνα μεγάλο κῆπο μὲ διάφορα λουλούδια καὶ στὴ μέση τοῦ κήπου ἦταν μιὰ θεόρατη καστανιά. Κάτω ἀπὸ τὴν καστανιὰ κάθε μέρα, ὅταν ὁ καιρὸς ἦταν καλός, ἡ γριούλα ἔβαζε τὴν πολυθρόνα της, καθόταν, καὶ πότε ἔραβε, πότε ἔπλεκε γιὰ νὰ περνάη τὴν ὥρα της. Στὰ πόδια της ξαπλωνόταν ὁ σύντροφός της ὁ Ἀράπης καὶ ἔβλεπε τὶς πεταλοῦδες καὶ τὶς μέλισσες ποὺ στριφογύριζαν στὰ λουλούδια. Μιὰ μέρα, καθὼς ἡ γριούλα πῆγε νὰ κάτση στὴν πολυθρόνα της, ἀκούει κάτι φωνὲς πουλιῶν, γεμάτες φόβο, ὀργὴ καὶ παράπονο. Σήκωσε τὰ μάτια της καὶ εἶδε δυὸ πουλιὰ ποὺ γύριζαν γύρω στὴν καστανιά, σὰν νὰ ζητοῦσαν ν' ἀποφύγουν κάποιο μεγάλο κίνδυνο. Κοίταξε καλλίτερα: Εἶδε ἀπὸ τὴν φωλιὰ νὰ ξεπροβάλλουν δυὸ κεφαλάκια, κι' ὁ γάτος ἕτοιμος νὰ χυμήξη, γιὰ νὰ τὰ φάη.

Τοῦ φωνάζει, τοῦ πετάει πέτρες, μὰ τίποτα. Αὐτὸς ρίχνεται στὴ φωλιά, γρήγορα - γρήγορα καὶ τραγανίζει τὰ δυὸ μικρὰ πουλάκια χαρούμενος. Δὲν τὸν πτόησαν οὔτε οἱ φωνὲς τῆς κυρίας του, οὔτε οἱ θρῆνοι τῶν δυὸ πουλιῶν, ποὺ πετοῦσαν γύρω ἀπὸ τὴ φωλιά. Ἔπειτα κατεβαίνει μὲ ὕφος ἀδιάφορο καὶ ἥσυχο, ἀλλὰ μόλις τὸν βλέπει ἡ κυρία του ἀρχίζει νὰ τὸν μαλώνη πολὺ θυμωμένη. «Αὐτὸ ποὺ ἔκανες εἶναι πάρα πολὺ κακό, καὶ δὲν μπορῶ νὰ στὸ συγχωρήσω, ὅσο καὶ ἂν πεινοῦσες, δὲν ἔπρεπε νὰ φᾶς τὰ μικρὰ πουλάκια». Ὁ Ἀράπης μαζεύεται καὶ ἡ γριούλα τὸν διώχνει. Κι' αὐτὸς ντροπιασμένος πιὰ κρύβεται μέσα στὸ σπίτι.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ γριούλα κάθισε πάλι στὴν πολυθρόνα της κάτω ἀπὸ τὴν καστανιά. Ὁ Ἀράπης ζάρωσε κι' αὐτὸς σὲ μιὰ γωνιὰ κοντὰ στὴν πολυθρόνα. Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ ἀκούστηκε ἕνας θρῆνος ποὺ ξέσχιζε τὴν καρδιά. Ἦταν ἡ μάνα τῶν μικρῶν, ποὺ μόλις εἶδε τὸν Ἀράπη τὸν γνώρισε καὶ τοῦ ζητοῦσε τὰ παιδιά της.

— Δός μου τὰ παιδιά μου! Δός μου τὰ παιδιά μου, ἔλεγε ἐκεῖνο τὸ λάλημα.

Μὰ δὲν ἦταν μόνο τὸ κλάμμα ἑνὸς πουλιοῦ ποὺ ἀκουγόταν, ἀλλὰ ἦταν τὸ κλάμμα μιᾶς μάνας ποὺ κλαίει τὰ χαμένα παιδιά της. Οἱ γάτοι δὲν καταλαβαίνουν τὴ γλῶσσα τῶν πουλιῶν, ἀλλὰ ὁ Ἀράπης κατάλαβε καλὰ τὴ φωνὴ τῆς μάνας ποὺ τῆς ἔφαγε τὰ παιδιά. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ ψηλὰ στὴν καστανιά, ἔπειτα χαμήλωσε τὸ κεφάλι του κι' ἔκανε πὼς δὲν ἄκουσε τίποτα. Μὰ κάθε μέρα, ἡ μάνα τῶν πουλιῶν εἶναι ἐκεῖ σηκώνει τὸ κεφάλι της, τὸ κατεβάζει, τὸ ξανασηκώνει καὶ κλαίει, κλαίει χωρὶς καθόλου νὰ σταματᾶ, πάντα μὲ τὸ ἴδιο παράπονο: «Δός μου τὸ παιδιά μου» «δός μου τὰ παιδιά μου».

Ὁ Ἀράπης ἀκούει αὐτὴ τὴ φωνὴ καὶ νοιώθει τρομερὲς τύψεις γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔκανε. Εἶναι δυστυχισμένος, μὰ τώρα πιά, δὲν μπορεῖ νὰ γίνη τίποτα. Κάπου - κάπου ρίχνει μιὸ ντροπιασμένη ματιὰ στὴν κυρία του σὰ νὰ τῆς λέη:

— «Σὲ παρακαλῶ, πές της, νὰ σωπάση».

Ἡ γριούλα τὸν κυττάζει καὶ τοῦ λέει.

— «Ἔχει δίκιο, τὶς ἔφαγες τὰ παιδιά της». Ὁ Ἀράπης τινάζεται καὶ τεντώνει τ' αὐτιά του, σὰ νὰ φοβᾶται. Ἡ φωνὴ τῆς μάνας ἀλλάζει, τώρα γίνεται πιὸ ἀπειλητική, γεμάτη θυμό, σὰ νὰ τοῦ λέη. Ἂν δὲν θέλεις νὰ μοῦ δώσης τὰ παιδιά μου, θὰ σοῦ δείξω ἐγώ». Ἕνα πουλὶ πετάει καὶ κάθεται κοντά της, εἶναι ὁ πατέρας τῶν μικρῶν πουλιῶν. «Πήγαινε πήγαινε» τοῦ φωνάζει ἡ γυναίκα του. Τὸ πουλὶ μ' ἕνα πέταγμα βρίσκεται κοντὰ στὸν Ἀράπη, καὶ ξαφνικὰ μὲ τὴ μύτη του ἀρχίζει νὰ τὸν τσιμπάει στὸ κεφάλι, στ' αὐτιὰ ὅπου μπορεῖ.

Καὶ ὁ Ἀράπης χωρὶς ν' ἀντιστέκεται φεύγει γιὰ νὰ κρυφτῆ στὸ σπίτι. Κάθε μέρα μόλις ὁ Ἀράπης κάνει νὰ βγῆ, γιὰ νὰ πάη κοντὰ στὴν κυρία του, ἡ μάνα τῶν πουλιῶν εἶναι ἐκεῖ, τὸν περιμένει καὶ μόλις τὸν βλέπει ἀρχίζει τὸ ἀτέλειωτο, τὸ σπαραχτικὸ καὶ πάντα ἴδιο κλάμμα. «Δός μου τὰ παιδιά μου, δός μου τὰ παιδιά μου». Ὁ Ἀράπης δὲν ἔχει πιὰ κουράγιο νὰ κουνηθῆ ἀπὸ τὴ θέση του, πηγαίνει δυὸ βήματα, βλέπει ἀπάνω στὸ δέντρο καὶ γυρίζει γεμάτος λύπη καὶ φόβο. Δὲν μπορεῖ πιὰ πουθενὰ νὰ βρῆ ἡσυχία καὶ τίποτα δὲν τὸν εὐχαριστεῖ. Ἂν μποροῦσε νὰ διώρθωνε τὸ κακὸ ποὺ ἔκανε. Μὰ εἶναι τόσο ἀργά.

Η ΑΝΕΜΗ

Γιὰ νὰ γίνωμε ἄφοβοι

Στὸ περασμένο σημείωμα ἐξετάσαμε τὰ ἐμπόδια, ποὺ μπαίνουν στὸ δρόμο μας καὶ δὲν μᾶς ἀφίνουν νὰ γίνουμε ἄφοβοι. Σὲ ἄλλα προηγούμενα σημειώματα εἴδαμε ἐπίσης μερικὰ ἀπ' τὰ μέσα ποὺ βοηθοῦν, γιὰ ν' ἀποκτήσουμε ἀφοβία. Ἕνα ἀπ' αὐτά, ἂς τὸ ἐπαναλάβουμε καὶ ἂς μὴ τὸ ξεχνοῦμε ποτέ, ἦταν ἡ ἀπόφασή μας γιὰ νὰ ὑποστοῦμε καὶ μεγάλες καὶ μικρὲς θυσίες. «Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι», εἶπε ὁ Κύριός μας στοὺς μαθητάς Του. Κάποιος ἄλλος πρόσθεσε πὼς δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο πιὸ φοβερὸς ἄνθρωπος, ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ δὲν φοβᾶται τὸν θάνατο.

Σήμερα, τελειώνοντας τὴν ὅλη σειρά, τὴ σχετικὴ μὲ τὴν ἀφοβία, ἂς ἐξετάσουμε καὶ κάτι ἀκόμη, ποὺ θὰ μᾶς βοηθήση νὰ γίνουμε πραγματικὰ ἄφοβοι: Πρόκειται γιὰ τὴν πεποίθηση, ὅτι, ἀκολουθῶντας τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ θὰ βγοῦμε στὸ τέλος, ἐν πάσῃ περιπτώσει, κερδισμένοι. Μπορεῖ νὰ δυσκολευθοῦμε στὸν δρόμο αὐτό, μπορεῖ σὲ μερικὲς περιπτώσεις νὰ βάζη ἐμπόδια καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός μας. Τὸ πιθανώτερο ὅμως εἶναι, πὼς θὰ ἔχουμε ν' ἀντικρύσουμε τὴν ἀντίδραση καὶ ἴσως καὶ τὴν ἐχθρότητα πολλῶν. Στὸ τέλος, ὅμως, θὰ νικήσουμε. Οἱ προσπάθειές μας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πᾶνε χαμένες.

Πόσο βοηθεῖται γενικὰ ὅποιος καταβάλλει μιὰ ὁποιαδήποτε προσπάθεια, ὅταν ξέρει πὼς οἱ κόποι του, δὲν θὰ πᾶνε χαμένοι, τὸ γνωρίζουμε ὅλοι μας. Εἶναι ὅπως, ὅταν ὁ κουρασμένος ὁδοιπόρος ἰδῆ, ὅτι δὲν εἶναι μακρυὰ ἀπὸ τὸ τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ του. Ὁσοδήποτε κατάκοπος καὶ ἂν εἶναι, μόλις βεβαιωθῆ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ περάση τὴ νύκτα του στὸ παγερὸ ὕπαιθρο, ἀμέσως παίρνει δύναμη καὶ σὰν καινούργιος, ἄλλος ἄνθρωπος προχωρεῖ καὶ τὸ ὑπόλοιπο κομμάτι τῆς πορείας του. Ἡ βεβαιότης, ὅτι ἔφθασε στὸ τέρμα, θαρρεῖς καὶ τοῦ δίνει φτερά.

Γι' αὐτὸ καὶ στὶς μάχες, οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐμπνέουν στοὺς ἄνδρες τους τὴν πεποίθηση στὴ νίκη εἶναι πάντα στεφανωμένοι μὲ τὴν δάφνη τοῦ θριάμβου.

Ὁ Κύριός μας, ὡς Παντογνώστης, ἐγνώριζε βέβαια τὴν ἔκβαση τῆς μάχης ποὺ ἔδινε καὶ τὸν τελικὸ θρίαμβό Του. Δὲν εἶχε ἑπομένως καμμιὰ ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ τέτοια ἐνίσχυση. Προσπαθοῦσε, ὅμως, νὰ τὴν μεταδώση καὶ στοὺς Μαθητάς Του. Οἱ παραβολές Του γιὰ τὴ δύναμη τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, τί ἄλλο κάνουν, παρὰ νὰ ἐμπνεύσουν τὴν βεβαιότητα γιὰ τὴν τελικὴ ἐπικράτηση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ; Ἐπίσης, σὲ πολλὲς ἄλλες περιστάσεις ὁ Κύριος δὲν παραλείπει νὰ διδάξη τοὺς Μαθητάς Του, ὅτι, ὁπωσδήποτε καὶ νὰ ἔλθουν τὰ πράγματα, στὴ μεγάλη αὐτὴ μάχη, ὁ νικητὴς θὰ εἶναι Ἐκεῖνος.

Τὴν πεποίθηση αὐτὴ τὴν ἀπέκτησαν πραγματικὰ οἱ Μαθηταὶ τοῦ Κυρίου καὶ τὴν μετέδωκαν καὶ στοὺς ἄλλους Χριστιανούς. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, γράφοντας πρὸς τοὺς Χριστιανούς, λέει: «Καὶ ποιὸς μπορεῖ νὰ σᾶς κάνη κακό, ἐὰν μιμεῖσθε τὸ καλό; Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποφέρετε κάτι, γιατὶ ἀκολουθεῖτε τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, εἶσθε μακάριοι». Μακάριοι, τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ὑποφέρουμε; Μάλιστα, λέει ὁ μεγάλος Ἀπόστολος. Γιατὶ γνωρίζει, πὼς ὁπωσδήποτε καὶ νὰ ἔλθουν τὰ πράγματα, θὰ εἴμαστε μὲ τὴν παράταξη τῶν νικητῶν.

Τὴν ἴδια πεποίθηση εἶχαν καὶ ὅλοι οἱ μάρτυρες τῆς πίστεώς μας, καὶ γι' αὐτὸ μὲ χαρὰ ἀντιμετώπιζαν ὄχι ἁπλῶς δυσκολίες καὶ ἀντιδράσεις, ἀλλὰ τὰ φρικτώτερα μαρτύρια. Τὴν ἴδια τέλος πεποίθηση εἶχαν καὶ ὅλοι οἱ μεγάλοι δημιουργοὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ προχωροῦσαν ἐμπρὸς ἀπτόητοι.

Στὸ βάθος ὅμως τῆς ψυχῆς τους τί ὑπῆρχε; Ποῦ στήριζαν αὐτὴ τὴν πεποίθηση; Στὴν Πίστη πρὸς τὸν Θεό. Γι' αὐτό, στὸ τέλος - τέλος, τὸ καλύτερο βοήθημα γιὰ νὰ γίνουμε ἄφοβοι εἶναι νὰ αὐξήσουμε τὴν πίστη μας.

Ο ΠΑΤΗΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Τὸ Σουλιωτόπουλο

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 156)

προς Τζαβέλας σήκωσε μπαμπέσικα τ' ἅρματα;

ΒΕΛΗΣ : Καὶ ρωτᾶς, ὀρέ, Φῶτο. Δὲ μᾶς γέλασε πὼς θὰ πήγαινε τάχα νὰ πείση τοὺς ἄλλους καπεταναίους νὰ παραδώσουν τὸ Σοῦλι κι' αὐτὸς πῆγε καὶ τοὺς ξεσήκωσε;

ΦΩΤΟΣ : Κι' ἂν δὲν τ' ἀρέσει τὸ Σοῦλι προσκυνημένο;

ΒΕΛΗΣ : Πατέρας νὰ σοῦ πετύχη! Ἄφησε ἐδῶ τὸ μοναχοπαῖδι του ὅμηρο κι' αὐτὸς ἔπιασε τὰ βουνὰ κι' ἐθυσίασε τὸ παιδί του γιὰ λίγα βράχια.

ΦΩΤΟΣ: Ἐκεῖνα τὰ βράχια βελῆ εἶναι ὁ τόπος μας ἡ πατρίδα μας. Ἐκεῖ πάνω ἀνασαίνουμε λεύτερα τὸν ἀγέρα. Δὲν ξέρεις καλὰ τοὺς Σουλιῶτες. Πάνω κι' ἀπ' τὰ παιδιά τους κι' ἀπ' τὶς γυναῖκες τους κι' ἀπ' τὴν ἴδια τους τὴ ζωὴ — τὸ λιγώτερο — βάζουν τὴ λευτεριά τους, τὸ Κακοσοῦλι τους, ὅπως τὸ λένε χαϊδευτικά. Γιατὶ ἐκεῖνες οἱ ἀετοφωλιές, τὰ ἑφτὰ χωριά του, τὸ Κοῦγκι, τὸ Βουλγαρέλι, τὸ Ζάλογγο, ἡ Ρηνιάσα, τὸ Σέλτσο καὶ τ' ἄλλα, δὲν προσκυνήσανε ποτὲ τὴν Τουρκιά... Κι' οὔτε τώρα θὰ προσκυνήσουν. Ὅσο θὰ ζῆ κι' ἕνας μόνο Σουλιώτης!

ΒΕΛΗΣ: Ὀρὲ γιὰ στάσου σὰν πολὺ θάρρος μοῦ πῆρες. Γιὰ δός μου τὸ γράμμα νὰ δῶ τί γράφει;

(Τὸ διαβάζει).

Ἄτιμη φάρα! Ἕνα τιγρόπουλο εἶσαι κι' ἐσὺ σὰν τὸ κύρη σου, τὸ Λάμπρο Τζαβέλα.

ΦΩΤΟΣ: Καὶ σὰν τὴ μάνα μου, Βελῆ μπέη, τὴ Μόσχω Τζαβέλα καὶ σὰν τὸ μικρότερο Σουλιωτόπουλο ποὺ θὰ πάρης στὴν τύχη. Ξέρεις πῶς μεγαλώνουμε ἐμεῖς στὸ Σοῦλι; Μᾶς νανουρίζουν μὲ τὰ τραγούδια τῆς λευτεριᾶς καὶ μᾶς θρέφουν μὲ τοῦ πολέμου τὴ φλόγα. Σὰν μάχονται στὰ ταμπούρια τους οἱ μεγάλοι, ἐμεῖς τὰ παιδιὰ τοὺς γεμίζουμε τὰ τουφέκια, τοὺς φέρνουμε τὸ φαΐ κι' ὅσο νὰ δειπνήσουν, ἐμεῖς πολεμοῦμε στὴ θέση τους. Οἱ Σουλιῶτες δὲν ξεχωρίζουν μικροὺς καὶ μεγάλους, ἄντρες καὶ γυναῖκες. Μᾶς γέννησε ὅλους τὸ Σοῦλι, γιὰ νὰ τὸ ἔχουμε πάντα ψηλά, νὰ λαμποκοπᾶ σὰν τὸν ἥλιο. Θυμᾶσαι τί ἔγραφε στὸν πατέρα σου ὁ Λάμπρος Τζαβέλας;

ΒΕΛΗΣ: Ἂν θυμᾶμαι, λέει; Ἀπέξω τόμαθα ἀπ' τὸ κακό μου διαβάζοντάς το.

(Τὸ λέει)

«Εἶμαι ἐδῶ γιὰ νὰ διαφεντέψω τὸν τόπο μου ἐνάντια σ' ἕναν κλέφτη ὡσὰν κι' ἐσένα.

ΦΩΤΟΣ (συμπληρώνει):

Ἂν ὁ γιός μου νέος, καθὼς εἶναι, δὲν εἶναι εὐχαριστημένος νὰ πεθάνη γιὰ τὴν πατρίδα του, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ λέγεται γιός μου».

ΒΕΛΗΣ: Καμάρωνε μὲ τὰ λόγια του ἄμυαλο πλάσμα. Τώρα ὅμως θὰ τὰ πληρώσης ἐσύ... Ὁ Ἀλήπασας θὰ σὲ θανατώση σκληρά.

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ
(Σκίτσο Κοριτσιοῦ Ναΰλον)

ΦΩΤΟΣ: Δὲ σᾶς φοβᾶμαι, Βελῆ. Ὁ πατέρας μου θὰ μ' ἐκδικηθῆ, ἂν πεθάνω.

Ξέρεις τί ἔλεγε ἡ Μόσχω Τζαβέλα γιὰ μένα;

«Τὸ παιδί μου εἶναι παιδὶ τοῦ Σουλιοῦ. Κι' ἂν γλυτώση τὸ Σοῦλι γλυτώνει καὶ τὸ παιδί μου, κι' ἂν χαθῆ τὸ Σοῦλι ἂς χαθῆ καὶ τὸ παιδί μου κι' ἐγὼ ἡ ἴδια...

ΒΕΛΗΣ (ἠρεμώντας ἄξαφνα): Καὶ τὸ Σοῦλι σώθηκε, Φῶτο... Καὶ μαζὶ μὲ τὸ Σοῦλι σώθηκες κι' ἐσύ.

Τὰ λόγια μου ἦταν μιὰ δοκιμὴ στὴν παλληκαριά σου. Ξέρεις πὼς εἶμαι φίλος σου. Ζήσαμε μαζὶ τόσες μέρες κι' ἐγὼ ἐκτιμῶ τὶς μεγάλες ψυχές.

Ἄκου λοιπόν, τὸ λέω κι' ἂς ντρέπομαι.

Ὁ Ἀλῆ πασᾶς νικήθηκε στὴ μάχη τῆς Κιάφας καὶ καθὼς ἔφευγε κατατσάκισαν τ' ἀσκέρι του μὲ τὶς πέτρες ἀπὸ ψηλὰ οἱ Σουλιώτισσες ποὺ τὶς ὁδηγοῦσε ἡ Καπετάνισσα Μόσχω, ἡ μάνα σου.

Τώρα ἔχουμε εἰρήνη. Ἡ συμφωνία λέει νὰ σ' ἀφήσουμε ἐλεύθερο κι' ἐσένα καὶ τοὺς ἄλλους ὁμήρους. Μὰ πές μου θὰ μὲ θυμᾶσαι σὰ φίλο;

ΦΩΤΟΣ: Ἂν δὲν πειράξης τὸ Σοῦλι, Βελῆ θάμαι φίλος σου. Μ' ἂν θελήσης κι' ἐσὺ νὰ τὸ κάμης νὰ προσκυνήση, ἂν βάλης στὸ νοῦ σου... νὰ μᾶς σκλαβώσης...

ΒΕΛΗΣ (γελώντας): Καλά, καλά, πᾶμε τώρα. Εἶσαι ἐλεύθερος.

ΦΩΤΟΣ: Πάντα ἐλεύθερος σὰν τὸ Σοῦλι (χαϊδευτικά):

Τὸ Κ α κ ο σ ο ύ λ ι μας!

Λοιπόν, ἀγαπητά μου παιδιά, πῶς σᾶς φάνηκε τὸ Σουλιωτόπουλο; Ἐλπίζω πὼς καθένα ἀπὸ σᾶς, κάθε Ἑλληνόπουλο εἶναι κι' ἕνας μικρὸς Φῶτος.

Σᾶς φιλῶ
Ἡ Γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὡστόσο πέρασε ἕνα τέταρτο ὣς νὰ συνεννοηθοῦν καὶ νὰ συμφωνήσουν, καὶ τότε ὁ Γκλένερβαν εἶπε τοῦ Ροβέρτου τὴν συζήτησή τους. Εἶχε κουβεντιάσει γιὰ τὴν ἀπελπιστική τους θέση...

—Καὶ τί ἀπάντησε ὁ Ταλκάβ; ρώτησε ὁ Ροβέρτος.

—Εἶπε πὼς μὲ κάθε θυσία πρέπει νὰ κρατήσωμε ὣς τὰ χαράματα. Οἱ ἀγκουάρας μόνο τὴν νύχτα βγαίνουν. Τὴ μέρα γυρίζουν στὴ φωλιά τους. Εἶναι λῦκοι τῶν σκοταδιῶν, τετράποδες κουκουβάγιες ποὺ φοβοῦνται τὸ φῶς τῆς μέρας.

—Λοιπὸν θὰ κρατήσωμε ὣς νὰ ξημερώση.

—Καὶ βέβαια παιδί μου. Ὅταν μᾶς σωθοῦν οἱ σφαῖρες, θ' ἀμυνθοῦμε μὲ τὰ μαχαίρια μας. Ὁ Ταλκὰβ ἄλλωστε ἔδωσε τὸ παράδειγμα, κι' ὅταν ἕνας λύκος ἔκανε νὰ πηδήση τὴ φωτιά, τὸ χέρι τοῦ Παταγώνα ὑψώθηκε, κατέβηκε, καὶ σὲ λίγο σκούπιζε τὸ ματωμένο του μαχαῖρι στὸ μανίκι του.

Κατὰ τὶς δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὁ Ταλκὰβ ἔρριχνε στὴ φωτιὰ τὰ τελευταῖα ξύλα.

Καὶ τοὺς εἶχαν ἀπομείνει πέντε σφαῖρες ὅλες ὅλες. Ὁ Γκλένερβαν ἔρριχνε γύρω του βλέμματα ἀπελπισίας.

Συλλογιζόταν αὐτὸ τὸ παιδὶ ποὺ ἦταν ἐκεῖ, τοὺς συντρόφους του ποὺ θἄφταναν αὔριο, ὅλους ὅσους ἀγαποῦσε. Ὁ Ροβέρτος δὲν ἔλεγε τίποτε. Ἴσως καὶ νὰ μὴν εἶχε ἀκόμη καταλάβει πόσο ἄμεσος ἦταν ὁ κίνδυνος νὰ φαγωθοῦν ἀπὸ τὰ θηρία. Ὁ Γκλένερβαν ὅμως τὸ συλλογιζόταν καὶ γιὰ τοὺς δύο, κι' αὐτὸ τὸ φριχτὸ τέλος ποὺ τοὺς περίμενε, ἔκανε τὸ αἷμα του νὰ παγώνη στὶς φλέβες του.

Δὲν μπόρεσε νὰ κρύψη περισσότερο τὴν συγκίνησή του, καὶ τραβῶντας τὸ γενναῖο παιδὶ ποὺ τὸ ἀγαποῦσε σὰν τὸ δικό του, τὄσφιξε στὸ στῆθος του, ἐνῶ τὰ μάτια του γέμιζαν δάκρυα.

Ὁ Ροβέρτος ὡστόσο τὸν κοίταζε χαμογελῶντάς.

—Δὲν φοβοῦμαι διόλου! εἶπε.

—Ναὶ παιδί μου, ἔχεις δίκηο! φώναξε ὁ λόρδος. Πρέπει νἄχης ἐμπιστοσύνη, πρέπει νὰ μὴ χάνης τὶς ἐλπίδες σου. Σὲ δυὸ ὧρες θὰ ξημερώση καὶ θὰ σωθοῦμε! Μπράβο Ταλκάβ! Μπράβο παλληκάρι μου! φώναξε καθὼς εἶδε τὸν Παταγώνα νὰ ὑψώνη τὸ κοντάκι τοῦ τουφεκιοῦ του σὰν ρόπαλο καὶ νὰ τὸ κατεβάζη μὲ δύναμη στὰ κεφάλια δυὸ λύκων ποὺ εἶχαν πλησιάσει πολύ, ἀφήνοντάς τους στὸν τόπο.

Ὡς τόσο πλησίαζε τὸ τέλος τοῦ αἱματηροῦ δράματος. Ἡ φωτιὰ ἔσβυνε, γιατὶ δὲν εἶχαν πιὰ ξύλα νὰ τῆς ρίξουν. Μὲς στὸ βαθὺ σκοτάδι, τὰ μάτια τῶν λύκων γυάλιζαν ὁλοένα καὶ πιὸ κοντά, καὶ τὰ πνιγμένα οὐρλιαχτά τους γέμιζαν τὸν ἀέρα. Τ' ἄλογα χλιμίντριζαν μὲ ἀγωνία... Σὲ λίγα λεπτά, ἐκεῖνο τὸ μανιασμένο κοπάδι θὰ ριχνόταν στὸν φράχτη καὶ θὰ τὸν ἔρριχνε...

Ὁ Ταλκὰβ ἄδειασε γιὰ τελευταία φορὰ τὴν καραμπίνα του, ὕστερα τὴν πέταξε χάμω καὶ σταύρωσε τὰ χέρια. Τὸ κεφάλι του ἔγυρε στὸ στῆθος. Φαινόταν νὰ συλλογίζεται. Ἔψαχνε μήπως νὰ βρῆ κανέναν τρόπο τολμηρό, τρελλό, γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὰ λιμασμένα θηρία;

Ὁ Γκλένερβαν δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν ρωτήση. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ κάποια ἀλλαγὴ ἔγινε στὸ φέρσιμο τῶν λύκων. Φάνηκαν ν' ἀπομακρύνονται, καὶ τὰ οὐρλιαχτά τους λιγόστεψαν ὣς που ἔπαψαν ἐντελῶς.

Μιὰ φριχτὴ σιωπὴ ἁπλώθηκε στὴν πεδιάδα.

—Ἔφυγαν! φώναξε ὁ Ροβέρτος.

—Ἴσως! ἔκανε ὁ λόρδος τεντώνοντας τὸ ἀφτί.

Ὁ Ταλκὰβ ὅμως ποὺ μάντεψε τὴ σκέψη τους κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι. Δὲν ἀπομακρύνονται τόσο εὔκολα θηρία ποὺ ἔχουν μιὰ λεία ἐξασφαλισμένη. Ἁπλούστατα, εἶχαν ἀλλάξει τακτική.

Καὶ αὐτὴ ἡ καινούργια τους τακτική, ἦταν ἀκόμη πιὸ ἐπικίνδυνη γι' αὐτούς, ὅπως τοὺς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσουν σὲ λίγο. Οἱ ἀγκουάρα παράτησαν τὴν εἴσοδο ποὺ τὴν προστάτευαν ἡ φωτιὰ καὶ οἱ σφαῖρες, κι' ἀποφάσισαν νὰ ρίξουν τὸν περίβολο ἀπὸ ἀλλοῦ.

Τοῦ ἔδειξε τὴν πεδιάδα.

Σὲ λίγο οἱ πολιορκημένοι ἄκουσαν τὰ κοφτερὰ ἀνυπόμονα νύχια τους, νὰ ξύνουν μὲ μανία τὰ σάπια ξῦλα τοῦ φράχτη, καὶ σιγὰ σιγὰ ἄρχισαν νὰ ξεχωρίζουν τὰ μαλλιαρά τους πόδια, τὰ ματωμένα μουσούδια τους. Τὰ ἄλογα ξετρελλαμένα ἀπὸ τὸν φόβο εἶχαν σπάσει τὸ σκοινί τους, καὶ κάλπαζαν σὰν τρελλὰ στὸν περίβολο. Ὁ Γκλένερβαν ἅρπαξε στὰ χέρια του τὸν Ροβέρτο, ἀποφασισμένος νὰ ὑπερασπιστῆ τὸ παιδὶ ὡς τὴν ὕστατη πνοή του. Ἴσως ἐκείνη τὴ στιγμὴ τῆς ἀπελπισίας, νὰ ἔπαιρνε τὴν ἀπόφαση νὰ ριχτῆ ἔξω ἀπὸ τὸν περίβολο παίζοντας ὅλα γιὰ ὅλα, ὅταν τὰ μάτια του ἔπεσαν στὸν Παταγώνα.

Ὁ Ταλκὰβ ἀφοῦ γύρισε κάμποσες φορὲς στὸν φράχτη σὰν θηρίο στὸ κλουβί, πλησίασε ξαφνικὰ στὸ ἄλογό του ποὺ χλιμίντριζε ἀνυπόμονα, κι' ἄρχισε νὰ τὸ σελλώνη προσεκτικά. Φαινόταν νὰ μὴ δίνη πιὰ σημασία στὰ οὐρλιαχτὰ ποὺ ἀντηχοῦσαν ἔξω.

Ὁ Γκλένερβαν τὸν κοίταζε τρομοκρατημένος.

—Μᾶς παρατάει καὶ φεύγει! φώναξε, δείχνοντας τὸν Παταγῶνα ποὺ ἔσφιγγε τὰ λουριὰ τῆς σέλλας ἕτοιμος νὰ πηδήση ἀπάνω της.

—Ὁ Ταλκάβ; Ποτέ! φώναξε ὁ Ροβέρτος.

Καὶ εἶχε δίκηο.

Ὁ γενναῖος Ἰνδιάνος, δὲν ἑτοιμαζόταν νὰ τοὺς ἐγκαταλείψη στὴν τύχη τους ὅπως εἶχε ὑποθέσει γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ Γκλένερβαν. Τὸ ἐναντίο, σκόπευε νὰ θυσιαστῆ γιὰ νὰ τοὺς σώση. Ὁ Ταούκα ἦταν ἕτοιμος. Δάγκωνε μὲ μανία τὸ χαλινάρι του, πηδοῦσε, καὶ τὰ μάτια του πετοῦσαν φλόγες. Αὐτὸς εἶχε καταλάβει τί ζητοῦσε ὁ κύριός του. Ὁ Γκλένερβαν τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ Ἰνδιάνος ἑτοιμαζόταν νὰ πηδήση στὴν σέλλα, τοῦ ἅρπαξε τὸ χέρι.

—Φεύγεις τοῦ εἶπε δείχνοντάς του τὴν πεδιάδα ποὺ ἀπὸ μπροστὰ ἦταν ἐλεύθερη.

—Ναί! εἶπε ὁ Ἰνδιάνος.

Ὕστερα προσέθεσε μερικὲς ἱσπανικὲς λέξεις ποὺ σήμαιναν:

—Ὁ Ταούκα εἶναι καλὸ ἄλογο! Γρήγορο! Θὰ τραβήξη τοὺς λύκους στὸ κατόπι του!

—Ὦ Ταλκάβ, φίλε μου! φώναξε ὁ Γκλένερβαν.

—Γρήγορα! Γρήγορα! ἔκανε ὁ Ἰνδιάνος, ἐνῶ ὁ λόρδος φώναζε στὸν Ροβέρτο μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση.

—Ροβέρτο, παιδί μου, τὸν ἀκοῦς; Τὸν βλέπεις; Θέλει νὰ φύγη! Θέλει νὰ ριχτῆ στὴν πάμπα γιὰ νὰ παρασύρη τοὺς λύκους στὸ κατόπι του καὶ νὰ μᾶς σώση! Νὰ τραβήξη τοὺς λύκους ἀπὸ μᾶς!

—Φίλε Ταλκάβ! φώναξε ὁ Ροβέρτος καὶ ρίχτηκε στὰ πόδια τοῦ Ἰνδιάνου. Φίλε μας Ταλκὰβ μὴ φεύγεις!

—Ὄχι! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Δὲν θὰ φύγη!

Καὶ γυρίζοντας στὸν Παταγῶνα, τοῦ εἶπε ἐνῶ τοῦ ἔδειχνε ἕνα ἄλογο.

—Νὰ φύγωμε μαζί! Νὰ σωθῆ τὸ παιδί.

—Ὄχι! Ὄχι! φώναξε ὁ Παταγώνας. Αὐτό, κακὸ ἄλογο. Φοβᾶται. Ταούκα καλὸ ἄλογο. Γρήγορο. Δὲν φοβᾶται. Γρήγορο! Πολύ!

—Ἔστω! φώναξε ὁ Γκλένερβαν. Μοῦ ἔδειξες τί πρέπει νὰ κάνω Ταλκάβ. Μεῖνε ἐσὺ μὲ τὸ παιδί, θὰ φύγω ἐγώ!

Κι' ἔκανε ν' ἁρπάξη τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου.

—Ὄχι! εἶπε ὁ Παταγώνας. Ὁ Ταλκάβ!

—Ἐγώ! Ἐγώ! ἐπέμεινε ὁ Γκλένερβαν. Ἐγὼ πρέπει νὰ φύγω! Σῶσε τὸ παιδί! Σοῦ τὸ ἐμπιστεύομαι Ταλκάβ.

Ἡ συζήτηση διαιωνίζονταν.

Ὁ Ἰνδιάνος τράβηξε τὸν λόρδο πρὸς τὴν εἴσοδο. Τοῦ ἔδειξε τὴν πεδιάδα ποὺ ἦταν γιὰ τὴν ὥρα ἄδεια κι' ἀνοιχτή. Προσπάθησε νὰ τοῦ δώση νὰ καταλάβη πὼς μόνον ὁ ἴδιος θὰ μποροῦσε νὰ διευθύνη τὸν Ταούκα ὅπως ἔπρεπε γιὰ νὰ ξεπεράση σὲ ταχύτητα τοὺς λύκους. Ἦταν ἡ μόνη ἐλπίδα ποὺ τοὺς ἔμενε. Ἂν ἀργοῦσε ἀκόμη, θὰ ἦταν σὲ λίγο πολὺ ἀργὰ γιὰ ὅλους.

Ἀλλὰ ὁ Γκλένερβαν ἐπέμενε πεισματικά.

Ξαφνικὰ ἄκουσαν ἕνα χλιμίντρισμα. Ὁ Ταούκα εἶχε σηκωθῆ στὰ πισινά του πόδια, καὶ πρὶν προφθάσουν νὰ καταλάβουν τί συμβαίνει, διάβηκε σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ μπροστά τους, πήδησε τὴ φωτιὰ ποὺ μισόκαιγε μπροστὰ στὴν εἴσοδο καὶ τὰ πτώματα τῶν πεσμένων λύκων, καὶ χάθηκε στὴν πεδιάδα.

Τὸν καβαλίκευε ὁ Ροβέρτος.

Μόλις πρόφτασαν ν' ἀκούσουν τὴ φωνὴ τοῦ ἀγοριοῦ καθὼς περνοῦσε:

— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάη, μυλόρδε!

— Ροβέρτο! Δυστυχισμένο παιδί τί ἔκανες! πρόφτασε νὰ φωνάξη ὁ Γκλένερβαν.

Μὰ ὁ Ροβέρτος ἦταν πιὰ μακριά.

Εἶχε ἐπωφεληθῆ ἀπὸ τὸν ἄγριο καυγὰ τῶν δυὸ ἀνδρῶν, εἶχε πηδήσει στὴ ράχη τοῦ Ταούκα, καὶ ξεκίνησε ὁλομόναχος γιὰ τὸ τρελλὰ ριψοκίνδυνο πείραμα.

Ὡστόσο, ἕνα τρομερὸ οὐρλιαχτὸ ἀντήχησε στὴ νύχτα, καὶ ὁλόκληρο τὸ κοπάδι τῶν μανιασμένων λύκων, ρίχτηκε στὰ ἴχνη τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ ἀλόγου.

Ὁ Ταλκὰβ κι' ὁ Γκλένερβαν, ρίχτηκαν ἔξω ἀπὸ τὴν ραμάντα.

Ἡ πεδιάδα ἦταν πιὰ ἔρημη καὶ ἥσυχη. Τὸ φοβερὸ ἀνθρωποκυνήγι συνεχιζόταν τώρα μακριά.

Ὁ Γκλένερβαν ἔπεσε χάμω, μὲ μιὰ τρομαχτικὴ κρίση ἀπελπισίας καὶ τύψης.

— Μὲ τὴ στενοκεφαλιά μου τὸ πῆρα στὸ λαιμό μου τὸ παιδί! φώναξε. Εἶναι σὰ νὰ τὸ σκότωσα ὁ ἴδιος!

Ἀλλὰ ὁ Ἰνδιάνος τὸν κοίταζε μὲ τὸ ἴδιο ἤρεμο ὕφος.

— Ὁ Ταούκα καλὸ ἄλογο, ἔλεγε. Γρήγορο. Τὸ παιδὶ παλληκάρι. Θὰ σωθῆ.

— Κι' ἂν πέση;

— Δὲν θὰ πέση!

Παρ' ὅλη ὅμως τὴν πεποίθηση τοῦ Ταλκὰβ ὁ Γκλένερβαν δὲν ἡσύχαζε.

Πέρασαν τὴν ὑπόλοιπη νύχτα μέσα σὲ τρομερὴ ἀγωνία. Ἤθελε νὰ τρέξη ἀμέσως κατόπι τοῦ Ροβέρτου, καὶ σίγουρα θὰ τὸ ἔκανε ἂν δὲν τὸν ἐμπόδιζε ὁ Ἰνδιάνος.

Τὸν ἔκανε νὰ καταλάβη πὼς ἦταν τρέλλα καὶ ματαιοπονία. Τὰ ἄλλα ἄλογα δὲν μποροῦσαν νὰ φτάσουν τὸν Ταούκα, οὔτε νὰ παραβγοῦν στὸ τρέξιμο μὲ τοὺς λύκους ἂν τυχὸν τοὺς συναντήσουν.

Τὸ καλύτερο ποὺ εἶχαν νὰ κάνουν, ἦταν νὰ περιμένουν νὰ ξημερώση, κι' ὕστερα νὰ πᾶνε νὰ συναντήσουν τὸ παιδί.

Κατὰ τὶς τέσσερις, ἄρχισε νὰ ξημερώνη.

Εἶχε φτάσει ἡ στιγμὴ νὰ φύγουν.

— Στὴ σέλλα! φώναξε ὁ Ταλκάβ.

Σὲ λίγο ξεκινοῦσαν μὲ καλπασμό.

Τραβοῦσαν δυτικά, στὸ δρόμο ποὺ θάπρεπε νὰ εἶχαν πάρει κι' οἱ σύντροφοί τους γιὰ νὰ τοὺς συναντήσουν.

Μιὰ ὥρα κάλπαζαν μὲ πολὺ μεγάλη ταχύτητα ψάχνοντας νὰ βροῦνε τὸν Ροβέρτο.

Περιττὸ νὰ πῆ κανεὶς πὼς ὁ Γκλένερβαν ἔτρεμε μὴ συναντήσουν τὸ κατασπαραγμένο σῶμα τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ ἀλόγου.

Σπηρούνιζε μανιασμένα τὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου του, καὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν πελιδνό.

Ξαφνικά, ἄκουσαν τουφεκιὲς ἀπὸ μακριά. Τουφεκιὲς ποὺ ἀκούονταν κατὰ κανονικὰ διαστήματα, σὰν σινιάλο ἀναγνωρίσεως.

— Αὐτοὶ εἶναι! φώναξε ὁ Γκλένερβαν.

Σπηρούνισαν ἀκόμη κι' οἱ δυὸ τὰ ἄλογά τους καὶ σὲ λίγο εἶδαν ἀπὸ μακριὰ τὸ ἀπόσπασμα ποὺ ὁδηγοῦσε ὁ Παγανέλι.

Μιὰ φωνὴ ἀφάνταστης χαρᾶς βγῆκε ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ Γκλένερβαν.

Ὁ Ροβέρτος ἦταν ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους, σῶος καὶ ἀβλαβής.

Κάλπαζε περήφανα πάνω στὸν περίφημο Ταούκα ποὺ χλιμίντρισε ἀπὸ χαρὰ καθὼς ἀντίκρυσε τὸν κύριό του.

— Παιδί μου! Καλό μου, ἀγαπητό μου παιδί! φώναξε ὁ Γκλένερβαν.

Ξεπέζεψαν κι' οἱ δυό, καὶ σὲ λίγο ὁ Ροβέρτος ἦταν στὰ χέρια τοῦ λόρδου ποὺ τὸν ἔσφιγγε πάνω στὴν καρδιά του, σὰ νἆταν πράγματι ὁ γυιός του ποὺ γλύτωσε ἀπὸ μεγάλο κίνδυνο.

Ὕστερα ἦταν ἡ σειρὰ τοῦ γενναίου Ἰνδιάνου νὰ σφίξη στὴν ἀγκαλιά του τὸ ἀτρόμητο παιδὶ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ.

— Ζῆ! Ζῆ! φώναξε ὁ Γκλένερβαν.

— Ναί! Καὶ χάρις στὸν Ταούκα!

Ὁ Ἰνδιάνος δὲν περίμενε αὐτὰ τὰ λόγια τῆς εὐγνωμοσύνης γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὸ γενναῖο ἀλογάκι.

Τοῦ μιλοῦσε, τὸ χάϊδευε, σὰ νὰ ἦταν ἄνθρωπος.

Καὶ μήπως εἶχε ὁ Ταλκὰβ πιὸ πιστὸ καὶ πιὸ ἀγαπημένον σύντροφο ἀπὸ τὸ ἀλογό του;

Ὕστερα, γυρίζοντας στὸν Παγανέλι, τοῦ ἔδειξε τὸν Ροβέρτο.

— Ἕνας γενναῖος! εἶπε.

Ὡστόσο τώρα ὁ Γκλένερβαν, ρωτοῦσε τὸ Ροβέρτο.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

Πήδησε τὴ φωτιὰ ποὺ μισόκαιγε μπροστὰ στὴν εἴσοδο.

Α΄ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

Ὁ Πετράκης ὁ σοφὸς
μιᾶς καὶ βγῆκαν τὰ πουλάκια,
στὸ σχολεῖο μάνι - μάνι,
—σὰν καὶ τ' ἄλλα τὰ παιδάκια,—
τὸν καιρό του δὲν τὸν χάνει!

Κι' ἡ γριά του ἡ δασκάλα
τώρα ἀπορεῖ πολύ:
—Πῶς αὐτὴ ἡ κεφαλὴ
ποὔμοιαζε... μὲ ἄδεια μπάλλα
τόσα πράγματα χωρεῖ;...

Καὶ προχθὲς στὴ φυσικὴ
κάτι διδαχτῆκαν νέο:
Συστολή, διαστολὴ
τί μυστήριο σπουδαῖο!...

Κι' ὁ Πετρῆς μὲ πονηρία
τότε σήκωσε τὸ χέρι.
—Συμφωνῶ, εἶπε, κυρία,
μόλις ἔλθει καλοκαῖρι
τεντωνόμαστε στὸν ὕπνο!
Μὰ σὰν πιάσει πάλι κρύο
στὸ κρεββάτι μας ἐπάνω,
διπλωνόμαστε... στὰ δύο!...

Μάθαν τόκους, ἐπιτόκια
κι' ὁ Πετρῆς μὲ θαυμασμὸ
—Πλούσιος, εἶπε, θὰ γίνω
ἂν εἶν' ἔτσι, στὸ λεπτό!...

Γρήγορα τὴν ἴδια μέρα

ἔσπασε τὸν κουμπαρᾶ
λάμποντας ἀπὸ χαρὰ
καὶ... ἀμόλησε γιὰ πέρα!...

Γύρισε σὲ καμμιὰ ὥρα
θυμωμένος, φουρκισμένος.
—Δὲν τὰ παίρνει, εἶπε μὲ φόρα
ὁ ταμίας... ὁ χαμένος
(ναί, ἐκεῖνος τῆς Τραπέζης)
τὰ λεπτὰ τοῦ κουμπαρᾶ!
«Βρὲ Πετρῆ μαζί μου... παίζεις;»
μοὖπε κοροϊδευτικά!...

—Καὶ ποιὸς σοὖπε νὰ τὰ πᾶς;
τὸν ἐρώτησ' ὁ μπαμπᾶς
—Ἤθελα νὰ τὰ τοκίσω
καὶ στὰ σβέλτα... νὰ πλουτίσω!

—Πόσα εἶχ' ὁ κουμπαρᾶς;
ξαναρώτησ' ὁ μπαμπᾶς!
Ἀπὸ τότε ποὺ τὸν πῆρες
πᾶνε μόνο τρεῖς βδομάδες.
Κι' ὁ Πετρῆς μὲ περηφάνεια:
—Εἶχε δυόμισυ χιλιάδες!....

2,4 D

ΤΟ ΝΕΟ ΖΙΖΑΝΙΟΚΤΟΝΟ

Αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, μιὰ πραγματικὴ εἰρηνικὴ ἐπανάστασι σημειώθηκε στὸν γεωργικὸ τομέα, καὶ στὴν περίπτωσί μας, στὴν καταπολέμησι τῶν ζιζανίων. Μὲ τὸ θαυμαστὸ φάρμακο, 2,4D. Κάθε χρόνο ὁ ἀγρότης μας, πληρώνει ἕνα βαρὺ φόρο στὰ ζιζάνια. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῆς παραγωγῆς τῶν σιτηρῶν, εἶναι τόση, ὥστε μ' αὐτή, θὰ μποροῦσαν ἄνετα νὰ διατραφοῦν γιὰ ἕνα χρόνο ἄνω ἀπὸ 700.000 ἄτομα. Ἡ ζημία εἶναι σοβαρὴ ἀφοῦ ὁ ἐχθρὸς μπορεῖ νὰ πολλαπλασιασθῆ πολὺ εὔκολα. Σημειώνουμε μόνο πῶς ἡ κοινὴ παπαροῦνα μπορεῖ νὰ κάνη ἄνω ἀπὸ 70.000 σπόρους τὸ χρόνο.

Μέχρι τώρα, τὰ ζιζάνια τὰ καταπολεμούσαμε μὲ συχνὸ σκάλισμα, γραμμικὴ σπορὰ κλπ. χωρὶς νὰ πετυχαίνουμε πάντοτε καλὰ ἀποτελέσματα ἐνῶ ταυτόχρονα ἀπασχολούσαμε τὰ ἐργατικὰ χέρια.

Σήμερα ὅμως τὰ πράγματα ἁπλοποιήθηκαν σημαντικὰ μὲ τὸ καινούργιο φάρμακο.

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

Τὸ 2,4, D θὰ τὸ βροῦμε σὲ ὑγρὰ κατάστασι ἢ καὶ σὲ κατάστασι σκόνης. Τὸ φάρμακο δὲν εἶναι δηλητήριο γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ ζῶα, δὲν εἶναι καυστικὸ γιὰ τὰ ροῦχα καὶ τὰ χέρια, δὲν ἀνάβει, εἶναι ἀκίνδυνο ἀπὸ ἔκρηξι καὶ δὲν καταστρέφει τὴν ψεκαστικὴ μηχανή. Ὅταν εἶναι σὲ κατάστασι σκόνης διατηρεῖται σὲ μέρος χωρὶς ὑγρασία, μακρυὰ ἀπὸ ἀλεῦρι καὶ ἄλλα τρόφιμα γιατὶ μπορεῖ νὰ μεταδώση τὴν ἄσχημη μυρωδιά του. Πρόκειται γιὰ ἐκλεκτικὸ ζιζανιοκτόνο δηλ. καταστρέφει ὁρισμένα μόνον ζιζάνια ποὺ φύτρωσαν στὸ χωράφι μας, ἀνάμεσα στὶς καλλιέργειές μας.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δράσεώς του φαίνεται ὕστερα ἀπὸ λίγες ὧρες, ἑβδομάδες, καὶ μῆνες ἀκόμα. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ διαφόρους παράγοντες (θερμοκρασία, ἡλικία εἴδος ζιζανίου κλπ.). Τὰ ζιζάνια ποὺ καταστρέφονται ἀπὸ τὸ φάρμακο καμπουριάζουν σιγὰ σιγά, ὁ βλαστός τους χοντραίνει ὑπερβολικὰ καὶ σκάζει, τὰ φύλλα κιτρινίζουν καὶ τελικὰ ὁλόκληρο τὸ φυτὸ καταστρέφεται. Κάποτε καταστρέφονται καὶ οἱ ρίζες ἀκόμη οἱ ὁποῖες εἶναι πιὸ ντελικάτες ἀπὸ τὰ φύλλα, στὴν ἐπίδρασι τοῦ φαρμάκου.

ΠΟΤΕ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ

Ὅταν τὰ σιτηρὰ βρίσκονται στὸ ἀδέλφωμα ἢ λίγο πιὸ ὕστερα (τὸ ἀνάστημα τῶν σιτηρῶν δὲν θὰ εἶναι πάνω ἀπὸ 10-15 πόντους). Ὅταν ἀναβάλλουμε τὴν καταπολέμησι καὶ τὰ χορτάρια μεγαλώσουν πολύ, τότε καὶ ὑγρασία καὶ θρεπτικὰ στοιχεῖα θὰ ἔχουν ἐν τῷ μεταξὺ ἀπορροφήση ἀπὸ τὸ χῶμα ἀλλὰ καὶ μεγαλύτερη ποσότητα φαρμάκου θὰ χρειασθῆ γιὰ νὰ καταστραφοῦν. Καὶ στὶς δύο ὅμως περιπτώσεις ἔχουμε λίγο ὡς πολὺ ζημιωθῆ. Ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμόσφαιρας δὲν πρέπει νὰ εἶναι χαμηλή. Τὰ καλλίτερα ἀποτελέσματα δίνει τὸ φάρμακο ὅταν ἡ θερμοκρασία εἶναι μεταξὺ 21-35 C. Καὶ σὲ χαμηλότερη βέβαια θερμοκρασία δίνει καλὰ ἀποτελέσματα ἀλλὰ αὐτὰ ἀργοῦν νὰ φανοῦν. Ὅσο μικρότερα εἶναι τὰ χορτάρια, τόσο πιὸ εὔκολα καταστρέφονται. Ἡλιόλουστη ἡμέρα μὲ καιρὸν μᾶλλον ὑγρό, εἶναι ἡ πιὸ κατάλληλη γιὰ νὰ χρησιμοποιήσης τὸ φάρμακο. Ἀπόφευγε τὰ ψεκάσματα ὅταν τὰ φύλλα ἔχουν δροσιὰ ἢ ὁ καιρὸς εἶναι γιὰ βροχή. Ἂν ὁ ψεκασμὸς ἔγινε καὶ πρὶν ἀκόμα περάση μιὰ-μιάμισυ ὥρα, ἄρχισε νὰ βρέχη, τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῆ ὁ ψεκασμός. Ἀντίθετα, ἂν πρόκειται νὰ χρησιμοποιήσης τὸ φάρμακο σὲ κατάστασι σκόνης, ὅταν τὰ φύλλα εἶναι δροσισμένα, τότε εἶναι ἡ πιὸ κατάλληλη ὥρα γιὰ νὰ κάνης τὴν καταπολέμησι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς τότε τὸ φάρμακο κολλάει εὔκολα στὰ φύλλα.

ΠΟΣΟ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ἐπειδὴ τὸ φάρμακο βρίσκεται μὲ διάφορη περιεκτικότητα σὲ δραστικὴ οὐσία (διάφορη δύναμι) ἡ ποσότητα ποὺ χρειάζεται στὸ στρέμμα εἶναι καὶ διαφορετική, πάντως 45-50 δράμια φαρμάκου σὲ 70-80 ὀκάδες νερὸ ἢ 45-50 δράμια σκόνης ἀνακατεμένης δὲ 3-4 ὀκάδες στάχτης, στὸ στρέμμα εἶναι ποσότητα κανονική.

ΠΩΣ ΘΑ ΤΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

α) Ὑ γ ρ ό. Μπορεῖς νὰ διαλύσης τὸ φάρμακο σὲ νερὸ στὶς πάρα πάνω ἀναλογίες καὶ νὰ ψεκάσης τὰ σιτηρά.

β) Σ κ ό ν η. Ἀνακατεύεις τὸ φάρμακο στὴν ποσότητα ποὺ εἴπαμε καὶ σκορπίζεις τὸ μίγμα στὸ χωράφι.

ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ

Γνωρίζοντας ὅτι ὁ βίκος, κουκιά, λαθοῦρι, κρεμμύδια, ἀμπέλια κλπ. εἶναι πολὺ εὐαίσθητα στὸ φάρμακο, προσέχουμε ὥστε νὰ κάνουμε τὸν ψεκασμό, χωρὶς τὸ φάρμακο νὰ φτάνη, μὲ τὸν ἀέρα σὲ διπλανὰ χωράφια ὅπου μπορεῖ νὰ καλλιεργοῦνται φυτὰ ποὺ καταστρέφονται στὸ φάρμακο τοῦτο. Καὶ ὁ πιὸ ἐλαφρὸς ἀέρας μπορεῖ νὰ μεταφέρη ὡς ἕνα χιλιόμετρο μακρυὰ τὴ σκόνη τοῦ φαρμάκου. Μετὰ τὸν ψεκασμό, ὁ ψεκαστήρας πρέπει νὰ πλυθῆ μὲ μεγάλη προσοχή, δυὸ τρεῖς φορὲς μὲ ζεστὸ νερὸ κι' ἀφοῦ προσθέσουμε σ' αὐτὸ σόδα ἢ ποτάσσα, γιὰ τὸ φόβο καταστροφῆς τῶν ἀμπελιῶν μὲ τὸν ψεκασμό, ποὺ ἴσως κάνουμε ἀργότερα.

ΠΟΙΑ ΖΙΖΑΝΙΑ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

Ἀγριόβικος, καβαλλαροῦ, λαψάνα, λάπαθον, Ἀγριοτριφύλλι, ἀγριολαθοῦρι, χαμομῆλι, βροῦβα, παπαροῦνα, ραδίκι, γαλατσίνα, περιπλοκάδα, πικραγκουριά, κολλητσίδα, μαργαρίτι, γαϊδουράγκαθον, μολόχα κλπ.

Δ. ΚΟΝΤΑΞΗΣ
Γεωπόνος

Ἡ δεσποινὶς Τρομάρα

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 145)

ΓΙΩΡΓΟΣ: Χὰ-χά! τὴν ἔπαθες δεσποινὶς Τρομάρα! (γελοῦν).

ΕΥΑΝΘΙΑ (ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸν καναπέ): Συνεννοηθήκατε δηλαδὴ νὰ μοῦ κόψετε τὸ αἷμα;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ὄχι. Σοῦ ὁρκίζουμαι, δὲν συνεννοηθήκαμε καθόλου. Ἔτσι μονάχο του ἦλθε τὸ πράμμα. Ψέμματα κοτσίδα;

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ἀλήθεια, ἀλήθεια.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Καὶ οἱ κανονιές... Τί ἦταν;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Συνεννοήθηκα μὲ τὴ Σταμάτα. Μόνο μὲ Σταμάτα. Κι' αὐτὴ ἔβαλε τὸ Μῆτσο νὰ χτυπάη τὸ κα... τῆς μπουγάδας.

ΚΑΚΙΑ: Καζανιὲς λοιπὸν κι' ὄχι κανονιές.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Ἀμ' ἡ βόμβα;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Θὰ τὴν πληρώση ἡ Σταμάτα. Ὅλα τὰ ...σμένα τοῦβλα ποὺ ἄφησαν προχθὲς οἱ μαστόροι τὰ ἔρ... ὁ Μῆτσος μὲ τὸ ζεμπίλι κάτου στὴν αὐλή! Τὴν ἴδια ...πέταξε καὶ στὴν κουζίνα ὅσα κομμάτια ἀπὸ σπασμένα ...ικὰ κατορθώσαμε νὰ μαζέψουμε. Ἔ Σταμάτα;

ΣΤΑΜΑΤΑ: Μάλιστα. Καὶ τώρα πάω νὰ τὰ μαζέψω ...ὰ τὰ σκουπίσω!

ΕΥΑΝΘΙΑ (γελᾶ): Παλιόπαιδα μὲ τρομάξατε! (γελᾶ).

ΣΟΦΙΑ: Γελᾶς λοιπόν. Σοῦ πέρασε λοιπὸν ὁ φόβος.

ΚΑΚΙΑ: Εἶδες τὶ κωμικὸ εἶναι νὰ φοβᾶται τόσο κανείς, Εὐανθία.

(Τῆς δείχνει τὸν καναπέ). Αὐτὸ θὰ σοῦ γίνη, τουλάχιστο μάθημα.

ΕΥΑΝΘΙΑ: Ναὶ καϋμένη. Ἔχεις δίκιο. Θὰ προσπαθήσω νὰ μὴν τὴν ξαναπάθω! Μὰ τὸ θέλω κι' ἐγώ;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ἂς εἶναι ὅμως. δὲν τὸ χωράει ὁ νοῦς μου πῶς πίστεψες πῶς θὰ ξύριζα τὸ κεφάλι μου καὶ θ' ἄφινα κοτσίδα! (γελοῦν).

Ὅλοι μαζὶ τραγουδοῦν.

Ψυχραιμία, γαλήνη, ἀφοβία
ἂς ὁπλίζουν στὸ ἑξῆς τὶς ψυχὲς
ἔχ' ἐλπίδα καὶ ποτὲ μὴν πιστεύης
σὲ διαδόσεις καὶ φῆμες κακές.
Εἴθε γρήγορα νἄλθη ἡ Εἰρήνη,
νὰ ἡσυχάση ἐπιτέλους ἡ γῆ
γιὰ νὰ λείψουν κι' οἱ φόβοι, οἱ (λαχτάρες
καὶ οἱ κινέζικοι βομβαρδισμοί.
Μὰ ὅτι γίνει, «Δεσποινὶς Τρομάρα»
δὲν θὰ λέγεται τώρα καμμιά
Μὲ τ' ἀστεῖο ξαναβρῆκε τὸ θάρρος
Καὶ ἡ πιὸ φοβισμένη καρδιά.
Θάμαστε ἄφοβα παιδιά!
Θάμαστε ἄφοβα παιδιά!

ΓΙΩΡΓΟΣ: Καὶ πρόσεξε Εὐανθία μου μὴν φᾶς Μανδαρίνια!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
(Διασκευὴ Κ. Α. Μ.)

Ὁ Ἀπόλλωνας σκοτώνει τὸν Πύθωνα

Δὲν εἶχαν ἱκανοποιηθῆ τὰ παιδιὰ μὲ ὅσα τοὺς εἶπε ὁ παπούς τους τὴν ἄλλη φορὰ γιὰ τὸν Ἀπόλλωνα, τὸ θεὸ μὲ τὸν ὁποῖο οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι συμβόλιζαν τὸν Ἥλιο. Ἔτσι ἀπὸ τὴν πρώτη κι' ὅλας μέρα σάν, μετὰ τὸ φαγητό, κάθησαν κοντὰ στὸ χωρικὸ τζάκι, παρακάλεσαν τὸν ἀγαπημένο παπού τους νὰ τοὺς πῆ μερικὰ ἀκόμα γιὰ τὸ θεὸ τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ φωτός.

— Δὲν ἦταν καὶ τόσο ἀξιομίμητη ἡ ζωὴ τοῦ Ἀπόλλωνα, εἶπε ὁ παπούς. Γιατὶ σὰν μεγάλωσε, ἔφυγε ἀπὸ τὴ Δῆλο καὶ πῆγε στὴ Λυκία καὶ ἀπὸ κεῖ στοὺς Δελφούς. Καὶ στὸν ὄμορφο αὐτὸ τόπο ἀκριβῶς εἶχε τὶς πιὸ ἐνδιαφέρουσες περιπέτειές του.

— Θὰ μᾶς τὶς πῆς παπού; ρώτησε ἡ Τασία.

— Δὲν ἔχετε παρὰ ν' ἀνοίξετε τὰ αὐτιά σας καὶ νὰ κλείσετε τὸ στόμα σας, εἶπε γελῶντας ὁ παπούς. Σὰν ἔφτασε, λοιπὸν στοὺς Δελφούς, ὁ Ἀπόλλωνας ζήτησε, ὅπως ἦταν φυσικό, δουλειά, γιατὶ καὶ γιὰ τοὺς θεοὺς ἡ τεμπελιὰ εἶναι ἀφορμὴ κάθε κακοῦ...

— Ἡ ἀργία μήτηρ πάσης κακίας, διάκοψε ὁ πολύξερος Γιῶργος.

— Καὶ τὸ ρητὸ αὐτὸ ἦταν γιὰ τοὺς θεοὺς ὅσο καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, εἶπε ὁ παπούς. Ζήτησε, λοιπόν, ὁ Ἀπόλλωνας δουλειὰ ἀπὸ τὸ δράκοντα Πύθωνα.

— Καὶ τί ἦταν αὐτὸς ὁ Δράκος, παπού; ρώτησε ὁ Κωστάκης ποὺ μέχρι τότε παρακολουθοῦσε ἀμίλητος.

— Ὁ Πύθων ἤτανε ἕνα τρομερὸ φίδι, ἕνας μεγάλος δράκοντας ποὺ ζοῦσε στὴν περιοχὴ τοῦ Παρνασσοῦ. Γεννήθηκε, λέει ἡ μυθολογία, ἀπὸ τὴ Γῆ καὶ βγῆκε μέσα ἀπὸ τὰ νερὰ ποὺ εἶχαν ἀπομείνει ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Δευκαλίωνα. Ἔκανε δὲ πολλὲς καταστροφὲς ἐκεῖ στὶς νότιες περιοχὲς τοῦ Παρνασσοῦ. Ὁ Πύθωνας λοιπὸν αὐτός, ἔδωκε δουλειὰ στὸν Ἀπόλλωνα. Τοῦ ἀνάθεσε δηλαδὴ νὰ φυλάη τὰ πρόβατα καὶ τὶς γελάδες. Μὰ μιὰ μέρα, αὐτὸς ὁ ἀρχικλέφταρος ὁ Ἑρμῆς, πῆγε καὶ ἔκλεψε τὰ ζωντανὰ τοῦ Πύθωνα. Καὶ τότε ὁ Ἀπόλλωνας τὸν κυνήγησε. Καὶ σὰν τὸν ἔφτασε, ἀντὶ νὰ τὸν πάη στὸ ἀφεντικό του, ἔγινε φίλος μαζί του. Καὶ γιὰ νὰ δέσουν μὲ κάποια ἀνάμνηση τὴ φιλία τους, ἀντάλλαξαν καὶ δῶρα. Ἔτσι, ὁ Ἀπόλλωνας ἔδωκε στὸν Ἑρμῆ τὸ κηρύκειο καὶ ὁ Ἑρμῆς στὸν Ἀπόλλωνα τὴ λύρα.

— Ξέρουμε, φυσικά, τί εἶναι ἡ λύρα, εἶπε ἡ Τασία. Μὰ δὲν ξέρουμε τί ἀκριβῶς εἶναι τὸ κηρύκειο.

— Δὲν μπορεῖ νὰ μὴ τὸ ἔχετε δῆ στὶς εἰκόνες ποὺ παριστάνουν τὸν Ἑρμῆ ἀπάντησε ὁ παπούς. Στὰ παλιὰ γραμματόσημα ποὺ ζωγράφιζαν τὸν Ἑρμῆ ὁλόσωμο, τὸν ἔβαναν νὰ κρατάη τὸ κηρύκειο. Καὶ ἦταν αὐτό, παιδιά μου, ἕνα ραβδί, ποὺ στὸ μῆκος του ἦταν πλεγμένα δυὸ φίδια καὶ πάνω στὴν κορυφή του δυὸ μικρὲς φτεροῦγες, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ τὴν ἄλλη.

— Ναί, ναί, εἶπε χαρούμενος ὁ Γιῶργος. Ἔχω ἀπὸ τὰ γραμματόσημα αὐτὰ στὴ συλλογή μου.

— Ἕνα τέτοιο ραβδὶ κρατοῦσαν οἱ κήρυκες στὴν ἀρχαιότητα, συνέχισε ὁ παπούς. Ἦταν, σὰ νὰ ποῦμε, τὸ σύμβολο τοῦ ἐπαγγέλματός τους. Σάν, λοιπόν, τὸ ἔφτιασαν οἱ δυὸ θεοὶ καὶ ὁ Ἑρμῆς κράτησε τὰ γελάδια ποὺ ἔκλεψε, ὁ Ἀπόλλωνας, μὲ τὴ λύρα στὸ χέρι τράβηξε γιὰ τὴν Ἀρκαδία γιὰ νὰ βρῆ τὸν Πάνα καὶ νὰ συνεννοηθῆ μαζί του γιὰ τὴν τελειοποίηση τοῦ μουσικοῦ του ὀργάνου. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ὁ Ἀπόλλωνας ἔμαθε στὴν Ἀρκαδία τὴ μαντικὴ καὶ ἔκαμε τὴ λύρα του ἑφτάχορδο, προσαρμόζοντάς την στὴ σήρυγγα τοῦ Πάνα. Ἔπειτα ὁ Ἀπόλλωνας γύρισε στοὺς Δελφοὺς μὰ σὰν δὲν εἶχε πιὰ ἀγέλες καὶ εἶδε πὼς ὁ Πύθωνας ἔφερνε καταστροφὲς στοὺς ἀνθρώπους τὸν σκότωσε...

— Ἔκαμε δηλαδὴ ἔγκλημα, εἶπε μὲ κάποια φρίκη ἡ Τασία.

— Ἂν τὸ πάρη ἔτσι κανείς, βλέπει καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἀρχαίων νὰ κάνουν τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα. Μὰ οἱ περισσότεροι μῦθοι, ὅπως σᾶς ἔχω πῆ τόσες φορές, εἶναι συμβολικοί. Εἶναι ἕνα εἶδος παραβολές, σὰν ἐκεῖνες ποὺ μεταχειριζότουν ὁ Χριστὸς στὴ διδασκαλία του. Δὲν ξέρω τί ἐξήγηση δίνουν σ' αὐτὸ ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὶς ἑρμηνείες τῶν μύθων. Μὰ μοῦ φαίνεται, πὼς κάποιο ποτάμι συμβολίζει ὁ Πύθωνας. Καὶ αὐτὸ μὲ κάνει νὰ τὸ πιστεύω, ὁ μῦθος ποὺ μᾶς μιλεῖ γιὰ τὴ γέννηση τοῦ Πύθωνα, ποὺ ὅπως σᾶς εἶπα, ἦταν ὁ γιὸς τῆς γῆς καὶ βγῆκε ἀπὸ τὰ νερὰ ποὺ εἶχαν ἀπομείνει ἀπὸ τὸν κατακλυσμό. Καὶ σὰν ἔβρεχε, ὁ ποταμὸς αὐτὸς πλημμύριζε κι' ἔφερνε καταστροφὲς στὰ νότια τοῦ Παρνασσοῦ, δηλαδὴ πρὸς τὰ μέρη ποὺ τὸ ποτάμι διευθύνει τὸ ρεῦμα του. Μὰ ὁ Ἥλιος, τὸ καλοκαίρι, ξεραίνει τὸ ποτάμι. Τὸ σκοτώνει.

Ὡστόσο, ὅλοι οἱ μῦθοι δὲν συμφωνᾶνε γιὰ τὸν τρόπο ποὺ ὁ Ἀπόλλωνας σκότωσε τὸ φοβερὸ θεριό, οὔτε παραδέχονται πὼς ὁ Ἀπόλλωνας ζήτησε δουλειὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄγριο θεριό! Ἕνας, λοιπόν, ἀπὸ τοὺς μύθους αὐτοὺς λέει, πὼς ἡ Λητώ, ἡ μητέρα τοῦ Ἀπόλλωνα, γιὰ ν' ἀποφύγη τὴν καταδίωξη τῆς Ἥρας, ἔφευγε ἀπὸ τὴ Βοιωτία ποὺ ἔμενε καὶ τραβοῦσε γιὰ τοὺς Δελφούς. Στὴν ἀγκαλιά της κρατοῦσε τὰ παιδιά της, ποὺ ἦταν, λέει, βρέφη μόλις τεσσάρων ἡμερῶν. Καὶ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἦταν ὁ Ἀπόλλωνας καὶ ἡ Ἀρτέμιδα. Μὰ καθὼς πήγαιναν πρὸς τοὺς Δελφούς, νάσου καὶ ξεπροβάλλει μπροστά τους τὸ θεόρατο φίδι, ὁ δράκοντας Πύθωνας. Τὰ ἔχασε ἡ Λητώ. Μὰ ὁ Ἀπόλλωνας, ποὺ ἂν καὶ βρέφος, ἦταν θεός, ποὺ εἶχε κιόλας σπουδάση τὴν τοξικὴ καὶ κρατοῦσε μάλιστα καὶ τόξα καὶ βέλη ἡφαιστότευκτα...

— Καὶ τί θὰ πῆ ἡφαιστότευκτα; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Αὐτὰ ποὺ φτιάχτηκαν ἀπὸ τὸν Ἥφαιστο, ἔσπευσε νὰ ἐξηγήση ὁ Γιῶργος.

— Σωστά, ἔκαμε ὁ παπούς. Ὁ Ἀπόλλωνας, λοιπόν, δὲν τὰ ἔχασε. Πήδησε στὴ γῆ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του καὶ ἄρχισε μιὰ τρομερὴ μάχη μὲ τὸ θηρίο. Διαρκῶς τέντωνε τὸ τόξο του καὶ τὰ βέλη του σφύριζαν στὸν ἀέρα καὶ χτυποῦσαν τὸ θηρίο ποὺ ὅλο καὶ προσπαθοῦσε νὰ φάη μητέρα καὶ παιδιά.

Ἡ Λητώ, φοβισμένη πάντα καὶ μὲ τὴν Ἄρτεμη στὴν ἀγκαλιά, παρακολουθοῦσε ἀπὸ ἕνα βράχο, ποὺ ἀνέβηκε, τὸ μεγάλο ἀγῶνα ἀνάμεσα στὸ γιό της καὶ τὸν Πύθωνα. Ὁ ἕνας τόξευε ὁλοένα κι' ὁ ἄλλος προσπαθοῦσε νὰ ὁρμήση καὶ νὰ κατασπαράξη καὶ τοὺς τρεῖς. Ἡ Λητώ, σὰν δὲν μποροῦσε νὰ βοηθήση στὸν ἀγῶνα, περιοριζότουν νὰ δώση θάρρος στὸ παιδί της:

— Ἰὴ παῖ, ἰὴ βέλος, τοῦ φώναζε.

— Καὶ τί θὰ πῆ αὐτό; ρώτησε κοκκινίζοντας ὁ Γιῶργος, ποὺ ἄκουε μιὰ λέξη καὶ δὲν τὴν ἤξερε.

— Ἰὴ εἶναι ἐπιφώνημα τῆς ἀρχαίας καὶ σημαίνει κάτι παραπλήσιο μὲ τὸ δικό μας εὖγε, τὸ μπράβο. Εἶναι μάλιστα ἐπιφώνημα ποὺ ἀνήκει, ἀποκλειστικὰ σχεδόν, στὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐκδηλώνει χαρά, εὐχαρίστηση, ἀγαλλίαση. Τὸν τρομερὸ αὐτὸ ἀγῶνα μεταξὺ τῶν δύο, παρακολουθοῦσαν καὶ οἱ νύμφες τοῦ Παρνασσοῦ, ποὺ ἦσαν θυγατέρες τοῦ Πλείστου ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ τῶν Δελφῶν. Καὶ αὐτὲς ἔδιναν θάρρος στὸν Ἀπόλλωνα μὲ τὰ ἴδια ἐπιφωνήματα. Τοῦ φώναζαν «μπράβο παιδί, μπράβο βέλος». Χρειάστηκε ὁ Ἀπόλλωνας νὰ ρίξη ἑκατὸ ὅλα ὅλα βέλη γιὰ νὰ μπορέση ἐπὶ τέλους νὰ καταβάλη τὸν τρομερὸ ἀντίπαλο. Μὰ μὲ τὴν ἑκατοστὴ τόξευση, ὁ δράκοντας νικήθηκε! Καὶ σκοτώθηκε!

Τὴν ἐξόντωση τοῦ τέρατος αὐτοῦ πανηγύρισαν οἱ νύμφες τοῦ Παρνασσοῦ. Καὶ ἀπὸ τὴ χαρά τους τὴ μεγάλη τραγουδοῦσαν:

Ἰὴ παῖ, ἰὴ παιήων.

Καὶ γιὰ νὰ σᾶς προλάβω, παιήων -νος, στὴν ἀρχαία, σημαίνει ἡ γιατρὸς ἢ ὕμνος. Καὶ στὴν περίπτωση αὐτή, ἡ λέξη εἶχε τὴν ἔννοια τὴν πρώτη. Τοῦ γιατρός. Δηλαδή, ὁ λυτρωτὴς ἀπὸ τὴ μάστιγα τοῦ Πύθωνα. Γιὰ τοῦτο καὶ ἀνάμεσα στὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα τοῦ Ἀπόλλωνα εἶναι καὶ τὸ Παιήων. Λένε ἀκόμα πὼς ἡ λέξη παιὰν προέρχεται ἀπὸ τὸ ἐπιφώνημα αὐτὸ τῶν Παρνασσίδων νυμφῶν καὶ οἱ ὕμνοι λέγονται ἀπὸ τότε παιᾶνες. Οἱ νύμφες, λοιπόν, ἔστησαν χοροὺς καὶ τραγούδια γιὰ νὰ γιορτάσουν τὸ μεγάλο κατόρθωμα τοῦ Ἀπόλλωνα. Ὕστερα κατέβηκαν στοὺς Δελφοὺς καὶ πρόσφεραν στὸ θεὸ καρποὺς καὶ φροῦτα.

Καὶ ὁ Ἀπόλλων, γιὰ νὰ γιορτάση τὸ γεγονός, ἔπειτα ἀπὸ ἑφτὰ ἡμέρες, ἵδρυσε τοὺς γυμνικοὺς Ἀγῶνες, ποὺ τοὺς ὠνόμασε Πύθια, αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος, πῆρε τὸ ἐπίθετο Πύθιος.

Εἶναι τώρα ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ κοιμηθῆτε. Ἄλλη μέρα, θὰ σᾶς πῶ γιὰ τοὺς Πυθίους ἀγῶνας καὶ θὰ σᾶς διηγηθῶ ἄλλους πολὺ ἐνδιαφέροντες μύθους γύρω ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα. Σήμερα μόνο θὰ τελειώσω μὲ μιὰ πληροφορία:

Στὴν Πέτρα, ὅπου κατὰ τὴ μυθολογία, σκαρφάλωσε ἡ Λητὼ γιὰ νὰ σωθῆ ἀπὸ τὸ δράκοντα, στήσανε ἕνα ἄγαλμα τῆς μητέρας τοῦ Ἀπόλλωνα. Καὶ τὴν παρίσταναν ὅπως ἀκριβῶς ἀναφέρει ὁ Μῦθος. Ἡ πέτρα αὐτὴ βρισκότουν κάτω ἀπὸ τὴν Δελφικὴ Πλάτανο.

Α. Κ. Μ.

ΑΚΡΩΤΗΡΙ

(Σκίτσο Βασιλείου Κασάπογλου)

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΣΠΑΣΜΟΙ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Αὐτὴ ἡ κρίση ποὺ εἶναι ἀρκετὰ συνηθισμένη, προξενεῖ μεγάλη ἐντύπωση στοὺς γονεῖς τοῦ παιδιοῦ ποὺ νομίζουν πὼς κάτι πάρα πολὺ σοβαρὸ συμβαίνει.

Συνήθως οἱ σπασμοὶ ἀρχίζουν χωρὶς προειδοποιητικὰ φαινόμενα. Ἄλλοτε τὰ παιδιὰ παρουσιάζουν πρὶν ἀπὸ τὴν κρίση διάφορα φαινόμενα: ἀνησυχία, ἐλαφρὲς συσπάσεις στοὺς μῦς ἢ στὶς ἄκρες τῶν χεριῶν καὶ τῶν ποδιῶν. Ἀκόμη εἶναι πολὺ εὐερέθιστα, θυμώνουν καὶ κλαῖνε.

Τὸ πρόσωπο στὶς στιγμὲς τῆς κρίσης, στὴν ἀρχὴ εἶναι χλωμό. Ὕστερα μελανιάζει κάπως, κυρίως στὰ χείλη.

Τὸ παιδὶ ἀρχίζουν νὰ τὸ ταράζουν σπασμοὶ σ' ὅλο τὸ πρόσωπο, ποὺ σιγὰ σιγὰ ἁπλώνονται σὲ ὅλο τὸ σῶμα.

Μᾶς φαίνεται σὰ νάχη γίνει τὸ παιδὶ μονομιᾶς ἐπιληπτικό.

Τὸ κορμί του τεντώνεται πρὸς τὰ πίσω. Καὶ σιγὰ σιγὰ οἱ σπασμοὶ μπορεῖ νὰ γίνουν πάρα πολὺ δυνατοί, καὶ νὰ τὸ συνταράζουν γιὰ πολλὴ ὥρα.

Ὕστερα σιγὰ σιγὰ λιγοστεύουν, ὥς ποὺ παύουν ἐντελῶς. Σπάνια διαρκοῦν παραπάνω ἀπὸ μισὴ ὥρα.

Ὕστερα τὸ παιδὶ πέφτει σὲ νάρκη ἢ ὕπνο. Δὲν εἶναι ἀπίθανο ὅμως νὰ ξανάρθουν οἱ σπασμοί.

Ὡστόσο κανένα παιδὶ δὲν παθαίνει σοβαρὰ ἀπὸ τέτοιους σπασμούς.

Α ἴ τ ι α. Οἱ σπασμοὶ μπορεῖ νὰ εἶναι σύμπτωμα σοβαρὸ ἄλλης ἀρρώστειας. Πολλὲς σοβαρὲς παιδικὲς ἀρρώστειες, ἀρχίζουν μὲ σπασμούς. Τί ἄλλο μπορεῖ νὰ προκαλέση σπασμούς;

1. Κακὴ χώνεψη. Δυσπεψία (βαρὺ φαΐ).
2. Ὁ μεγάλος πυρετὸς ἀπὸ ἄλλη αἰτία.
3. Ἔλλειψη ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸ τῆς βιταμίνης Δ, ποὺ βρίσκεται στὸ μουρουνόλαδο, στὸν κροκὸ τῶν αὐγῶν, κλπ.

Θ ε ρ α π ε ί α. Πρέπει νὰ κάνωμε ἀ μ έ σ ω ς ἕνα χλιαρὸ μπάνιο στὸ παιδί.

Θὰ τὸ γδύσωμε χωρὶς νὰ τὸ κουνήσωμε οὔτε νὰ τὸ ταράξωμε πολύ. καὶ μὲ τὸν ἀγκώνα θὰ δοκιμάσωμε ἂν εἶναι τὸ νερὸ εὐχάριστο. (Ζεστὸ πρὸς τὸ χλιαρὸ) θὰ βυθίσωμε τὸ παιδὶ μαλακὰ στὸ νερό, καὶ στὸ κεφάλι του θὰ βάλωμε μιὰ κρύα κομπρέσσα.

Ἂν τὸ μπάνιο εἶναι δύσκολο, μπορεῖ νὰ περιτυλίξωμε τὸ παιδὶ γυμνὸ σὲ μιὰ μεγάλη πετσέτα ἢ σεντόνι βρεμμένα σὲ ζεστὸ νερὸ καὶ στραγγισμένα.

Ἂν οἱ σπασμοὶ εἶναι δυνατοί, μποροῦμε ν' ἀφήσωμε τὸ παιδὶ στὸ μπάνιο ἢ τὴν πετσέτα ὥς μισὴ ὥρα. Ὄχι ὅμως παραπάνω. Μποροῦμε νὰ ρίξωμε στὸ νερὸ καὶ λίγη σιναπόσκονη (μουστάρδα). Ὅταν πάψουν οἱ σπασμοὶ ἢ καὶ λίγο νωρίτερα τὸ παιδὶ μπορεῖ νὰ σταματήση ν' ἀναπνέη καὶ τότε μελανιάζει. Συνήθως ἡ ἀναπνοὴ ξανάρχεται μόνη της ἀμέσως. Στὴν πολὺ σπάνια περίπτωση ποὺ ἡ ἀναπνοὴ τοῦ παιδιοῦ ἀργεῖ νὰ ξανάρθη, ἀρχίζομε ἀμέσως τεχνητὴ ἀναπνοή, (σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες ποὺ ἔδωσα).

Πρέπει ν' ἀφήσωμε ἥσυχο τὸ παιδί. Νὰ μὴν τοῦ μιλοῦμε, νὰ μὴν τὸ ρωτοῦμε, νὰ μὴν τὸ κουνᾶμε, νὰ μὴν τὸ στενοχωροῦμε.

Καὶ ἡ πιὸ μικρὴ ταραχή, μπορεῖ νὰ ξαναφέρη τοὺς σπασμούς.

Στὰ πιὸ μεγάλα παιδιά, καλὸ εἶναι νὰ βάζωμε ἕναν φελλὸ στὰ δόντια γιὰ νὰ μὴ δαγκώνουν τὴν γλῶσσα τους.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ μπάνιο ἢ τὸ περιτύλιγμα, βάλετε τὸ παιδὶ στὸ κρεββάτι, καὶ σκεπᾶστε το καλά. Πρέπει δὲ τότε νὰ καλέσετε ἀμέσως τὸν γιατρό, γιατὶ ἡ σπασμοὶ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ καμμιᾶς σοβαρῆς ἀρρώστειας.

Κ Η Λ Η

Τὸ τοίχωμα ποὺ καλύπτει ἀπὸ μέσα τὰ ἔντερά μας εἶναι φτιασμένο μὲ τέτοιο τρόπο, ποὺ ἔχει δυὸ ἀδύνατα σημεῖα: Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ στὴν βουβωνικὴ χώρα, δηλαδὴ στὸ μέρος ποὺ τελειώνει ἡ κοιλιὰ κι' ἀρχίζει τὸ πόδι.

Σὲ μερικοὺς ἀνθρώπους μάλιστα, αὐτὰ τὰ κοιλιακὰ τοιχώματα εἶναι τόσο ντελικάτα, ποὺ κάποια μυϊκὴ προσπάθεια (νὰ σηκώση βάρος, νὰ βήξη, νὰ πηδήση) μπορεῖ νὰ σπρώξη πρὸς τὰ ἔξω μιὰ ἕλικα τοῦ ἐντέρου νὰ σπρώξη αὐτὸ τὸ τοίχωμα, καὶ νὰ πέση πρὸς τὰ ἔξω (πρόπτωση). Αὐτὴν τὴν πρόπτωση λοιπὸν αὐτὴν τὴν προεξοχὴ ποὺ φαίνεται σὰν φούσκωμα, τὴν ὀνομάζομε κήλη.

Τὰ συμπτώματα εἶναι φανερά. Στὴν βουβωνικὴ χώρα, παρουσιάζεται ξαφνικὰ ἕνα πρίξιμο ποὺ συνήθως ἐξαφανίζεται ὅταν ὁ ἄρρωστος ξαπλωθῆ στὴ ράχη (γιατὶ ὁ ἕλικας τοῦ ἐντέρου, ξαναγύρισε στὴν θέση του). Καμμιὰ φορὰ ὁ ἄρρωστος πονάει κιόλας, καὶ μάλιστα πολὺ δυνατά.

Τ ί π ρ έ π ε ι ν ὰ κ ά ν ω μ ε; Νὰ φωνάξωμε ἀμέσως τὸν γιατρό. Ὣς νὰ ἔλθη ὅμως, ξαπλώνομε τὸν ἄρρωστο στὴν ράχη, μὲ ἕνα μαξηλάρι στὸ κάθισμα, νὰ τοῦ κρατάη ψηλὰ τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλιᾶς, καὶ τὰ γόνατα λυγισμένα. Μ' αὐτὴ τὴ στάση, ἀναγκάζομε τὸν ἕλικα νὰ πέση ξανὰ μὲ τὸ βάρος του μέσα στὸ κοιλιακὸ τοίχωμα ποὺ τὄσπρωξε γιὰ νἄβγη. Κατόπιν βάζομε κρύες κομπρέσσες γιατὶ τὸ κρύο βοηθάει τὸ αἷμα ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ πρισμένο μέρος κι' ἔτσι τὸ ἔντερο γλιστράει εὐκολώτερα στὴ θέση του. Καλὸ εἶναι νὰ μὴ μετακινηθῆ ὁ ἄρρωστος παρὰ μόνον ἀνάσκελα.

Ε ἶ ν α ι π ο λ ὺ ἐ π ι κ ί ν δ υ ν ο π ρ ᾶ γ μ α ν ὰ ἐ π ι χ ε ι ρ ή σ ω μ ε ν ὰ ξ α ν α φ έ ρ ω μ ε τ ὴ ν κ ή λ η σ τ ὴ ν κ ο ι λ ι ὰ μ ὲ τ ὰ χ έ ρ ι α. Μ π ο ρ ε ῖ ν ὰ κ ά ν ω μ ε μ ε γ ά λ ο κ α κ ὸ σ τ ὸ ν ἄ ρ ρ ω σ τ ο. Πρέπει νὰ φέρωμε ἀμέσως γιατρό, κι' αὐτὸς θὰ δῆ τί θὰ κάνη. Ὑπάρχει πάντα κι' ὁ κίνδυνος νὰ πάθη ἡ κήλη περίσφιγξη, ὁπόταν πρέπει νὰ χειρουργηθῆ ἀμέσως.

Ὁ γιατρὸς Κ.

Ο ΠΑΣΧΟΣ ΠΙΑΝΕΙ ΜΕΤΕΡΙΖΙ!

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 147)

Τὸ μετερίζι θέλει ἄντρες ποὺ νὰ ξέρουνε νὰ διαφεντέβουνε τη σπαθα καὶ το καριοφυλλι!... Κανε λιγουλακι ὑπομονή!...

ΔΙΑΜΑΝΤΩ: Μιλάει σωστὰ ὁ Τζήμας, γιόκα μου! (ταχατες εὔθυμα): Ὅσο γιὰ νὰ τελέψουν οἱ αρβανιταδες, μὴ σὲ κόφτει! Εἶναι μιλιουνια ἀμετρητα! Ὅσους καὶ νὰ κόψουνε, πάλι θα μεινουνε καὶ γιὰ σένανε!

ΠΑΣΧΟΣ (ποὺ στὸ μεταξὺ ἔχει ντυθη): Εφτουνοι ν' αφηκουνε για μένα; (Δειχνει το Τζήμα). Αμ δεν τους ξερεις καλα μανα!... (στὸ Τζημα): Αιντε καπταν Τζημα! Ετοιμος ειμαι!...

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (ἐνω ξεσπαει σὲ κλάμμα): Γιοκα μου!... (Τον ἀγκαλιαζει και τὸν καταφιλάει).

ΠΑΣΧΟΣ (με καποια βαρυεστημάρα): Τέλειωσε μανα!... Πρεπει πριν χαραξη νάμαστε στο μετεριζι! Καιρο γιὰ φιλια θαχεις μπολικο, σα θὰ γυρισω! (Τραβιεται απ' την ἀγκαλια της και βγαινει ἀπ' τὴν πόρτα).

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (παρακλητικὰ στὸν Τζήμα που στεκεται βαθεια συγκινημένος): Τζημα!...

ΤΖΗΜΑΣ (τὴν ἀγκαλιάζει): Μὴ κλαῖς Διαμαντω!... Θὰ τον παραστέκω γω!... Θα τον φυλάξη τὸ δικό μου το στῆθος ἀπ' τ' ἀρβανιτικα βολια!...

ΠΑΣΧΟΣ (ἡ φωνή του ἀπ' ἔξω): Ἄϊντε καπτὰν Τζήμα!...

ΤΖΗΜΑΣ (στη Διαμάντω): Ἐγὼ θὰ στὸν φέρω πισω!... μπαρουτοκαπνισμένον!... (βγαινει).

ΔΙΑΜΑΝΤΩ (στέκεται γιὰ μιὰ στιγμὴ σὰν μαρμαρωμένη! Πνίγει τὸ λυγμὸ ποὺ εἶναι ετοιμος νὰ ξεφύγη ἀπ' τὸ στῆθος της καὶ τρεχει στα εικονίσματα. Γονατίζει κι' ἀρχιζει νὰ προσευχεται): Παρθένα μου την Ἀνάσταση τοῦ Γένους θελω νὰ τὴ γιορτάσω λαμπριάτικα ντυμένη μὲ τὸ βλασταρι μου νὰ σέρνη τὸ χορο! Τὸ βόλι το φαρμακερο ξεστρατησέ το, σὰν πάρη ντορο γιὰ τὸ στηθάκι του. Εἶναι ἄπραγο ἀκόμη, μὰ διψαει τόσο γιὰ τὴ Λευτεριά! Πῶς νὰ τὸ κρατήσω Παρθένα μου; Μὴ τὸ ἀφήκεις νὰ παη στὸν πατέρα του. Ἐγω τὸ περιμένω! Μὴ ξεχνας! (ξεσπάει σὲ λυγμὸ ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι της στὸ πάτωμα).

ΑΥΛΑΙΑ

ΝΙΚ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ

◇◇

ΑΠΟ ΤΑ 'ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΙΒΩΤΟΥ: Τὰ παιδιὰ μαζὶ μὲ τὴν Ἀρχηγό τους δεσποινίδα Μπακαστάμου ἀποφασίσαμε νὰ μεταφέρουμε πέτρα γιὰ νὰ εὐπρεπίσουμε τὸ ἡρῷο γιὰ τὴν 25η Μαρτίου. Ἡ καλή μας Ἀρχηγὸς ἔχει ἀναθέσει την διοργάνωση παραστασεως στὰ ἀγορια και κορίτσια 16 - 18 ἐτῶν. Τὰ χρήματα ποὺ θὰ εἰσπραξουμε ἀπὸ τὴν παράσταση θὰ διατεθοῦν γιὰ τὴν ἐκκλησία.

Δ. Ρ.

ΜΙΚΡΟΒΑΛΤΟΣ: Στὸ «Σπίτι» Μικροβάλτου παρατηρεῖται μεγάλη πρόοδος. Κι' ἐδῶ τὰ παιδιὰ μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Γεωργοτεχνίτου ἄνοιξαν λάκκους στὸν σχολικὸ κῆπο γιὰ νὰ φυτέψουν ὀπωροφόρα δέντρα, τὰ ὁποῖα θὰ τοὺς τὰ προμηθεύση ὁ Διοικητὴς κ. Γκλαβόπουλος.

Τὰ μεγάλα κορίτσια, ἀρχίσανε νὰ ὑφαίνουν πανὶ καὶ νὰ ράβουν τὰ φορέματά τους στὴν μηχανή, μὲ τὴν βοήθεια τῆς μοδίστρας.

Κ. Τ.

◇◇

Νέα ψευδώνυμα

Ἐγκρίνονται ἢ ἀνανεώνονται τὰ ψευδώνυμα: Ἁγνὸ Ἀηδονάκι, Ἁγνὸς Στρατιώτης, Ἄγνωστη Ἑλληνίδα, Ἀγρίμι τῆς Πάμπας, Ἄλφα βῆτα γάμα δέλτας Ἀνατολίτης Γεώργιος, Ἔλατος. Ζωγράφος Ρενουάρ, Θέσπις, Ἀλκαῖος, Κουκουναροθρεμμένος, Μηλολάνθη, Ὄμορφη Ἠπειρωτοπούλα, Πληγωμένος Γλάρος, Σπαγγοραμμένος, Τρομερὸς Μακεδών, Ἁγνὸς Φίλαθλος.

Ἐγκαταλείπονται τὰ ψευδώνυμα: Βροντή, Γαλάζιος Ἔβρος, καὶ Θύελλα.

Διορθώνεται τὸ ψευδώνυμο Ροδαλῖνος εἰς Τάκης Ροδαλῖνος.

31 Κι' ἀλήθεια, οἱ βάρβαροι ποὺ τρόμαξαν ἀπ' τὶς φοβέρες καὶ τοὺς φρικτοὺς ὅρκους, ὄχι μόνο γύρισαν στὸν Ἀλέξανδρο τὸ ἀγαπημένο του ἄλογο μὰ τοῦ ἔδωκαν πρόθυμα καὶ τὶς πολιτεῖες τους, καὶ τοὺς θησαυρούς τους.

—Ὁ τόπος σας εἶναι δικός σας, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, φτάνει νᾶστε φίλοι. Ὅσο γιὰ τ' ἄλογο, θὰ πληρώσω τὰ λύτρα του καί, μὰ τοὺς θεούς, ὄχι λίγα: γιατὶ τέτοιο ἄλογο δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο.

Καὶ τοὺς χάρισε πλούσια δῶρα.

Ὕστερα, προχώρησε στὴν πρωτεύουσα, στὰ Ζαδράκατα.

32 Τὸ χειμῶνα ἐκεῖνο τοῦ 329—328 π. Χ. ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε φτάσει στ' ἀπόγειο τῆς δόξας. Εἶχε κατακτήσει ὁλάκερη τὴν Περσία, καὶ τελευταῖα τ' ἀκρότατα ὅριά της τὴν καρποφόρα καὶ πλούσια Βακτριανή, τὴ δύσβατη κι' ἀνυπότακτη Σογδιανή, καὶ τοὺς Σκύθες ἀκόμα ποὺ μεσ' τοὺς αἰῶνες ἔμεναν ἀδούλωτοι.

Μὰ ὁ Κλεῖτος δὲν εἶχε ἄδικο: ἂν κανένας ἔκρινε ἀπ' τὰ φαινόμενα, ἡ ζωὴ τοῦ Ἀλέξανδρου εἶχε ἀλλάξει. Ζοῦσε μέσα σ' αὐλὴ πλουσιώτατη: Ὁ ἁπλὸς μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη, ντυνόταν τώρα πορφύρα καὶ βῆσσο. Οἱ μεγιστᾶνες τοῦ τόπου τὸν προσκυνοῦσαν, σὰ νᾶταν θεός.

33 Μιὰ μέρα ἡ Κύνα τοῦ ἔκαμε κάποιον ὑπαινιγμὸ γιὰ τὴ γνώμη τοῦ Κλείτου, ποὺ ἦταν καὶ γνώμη πολλῶν ἐκλεκτῶν Μακεδόνων.

Χαμογέλασε ὁ Ἀλέξανδρος:

— Τὰ παιδιὰ ἀγαποῦν ὅ,τι τὰ θαμπώνει, εἶπε αἰνιγματικά. Κι' οἱ βάρβαροι, Κύνα, εἶναι ἁπλοὶ καὶ πρωτόγονοι σὰν παιδιά. Τοὺς βασιλιάδες τους δὲν τοὺς θέλουν θνητούς. Ἀλλιῶς δὲν τοὺς σέβονται.

— Μὰ τότε ἐξήγησέ τα στὸν Κλεῖτο, τὸν συμβούλεψε ἡ Κύνα.

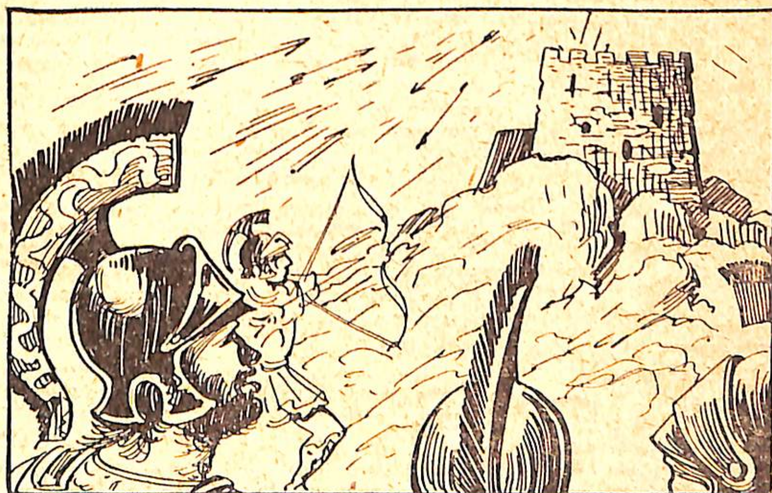
— Προτιμῶ νὰ τὸν κάμω σατράπη τῆς πλούσιας Βακτριανῆς, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος.

34 Ἔτσι ἔκανε πάντα σὰν ἦταν δυσαρεστημένος μὲ κάποιον. Τὸν φόρτωνε δῶρα καὶ τιμές. Ὄχι γιὰ νὰ τὸν καλοπιάση παρὰ γιὰ νὰ ἐξαντλήση τὴν καλωσύνη του, προτοῦ στρέψη σ' ὀργὴ τὴν ἀγάπη του.

Ἄξαφνα, ξέσπασε ἐπανάσταση στὶς ἀκρότατες αὐτὲς σατραπεῖες κι' ὁ Ἀλέξανδρος ποὺ ἑτοιμαζόταν γιὰ τὴν ἐπιστροφή του στὰ Σοῦσα, ζώστηκε πάλι τὸ ξίφος νὰ καταστείλη τὴν ἀνταρσία.

Μοίρασε τὸ στρατό του σὲ πέντε φάλαγγες: Τὴ μιὰ διοικοῦσε ὁ Ἡφαιστίων, τὴν ἄλλη ὁ Πτολεμαῖος, τὴν τρίτη ὁ Περδίκας, τὴν τέταρτη ὁ Ἀρταβάζης ὁ πιστός του Πέρσης καὶ τὴν τελευταία ὁ ἴδιος.

35 Καθένας πῆρε καὶ μιὰ κατεύθυνση σὰν ἀκτῖνες τοῦ ἴδιου κύκλου. Στὸ διάβα τους ἔπεφταν οἱ πόλεις, τὰ φρούρια, τὰ χωριά.

Μόνο ἕνα φρούριο δὲν παράδινε τὶς ἐπάλξεις του, κι' ἂς τὸ κύκλωνε, μὲ τοὺς ἐπιλέκτους του, ὁ Ἀλέξανδρος ὁ ἴδιος.

Τὸ φρούριο ἦταν ἀλήθεια ἀπόρθητο. Τὸ ἔλεγαν «ὁ Σογδιανὸς βράχος» κι' ἦταν μιὰ ἀετοφωλιά, κυκλωμένη ἀπὸ γκρεμνούς. Πίσω ἀπ' τ' ἀπάτητα βράχια του πολεμοῦσε μεγάλη φρουρὰ μὲ τὸν ἀνυπότακτο Ὀξυάρτη. Ἐκεῖ ὁ περήφανος κι' εὐγενὴς ἐκεῖνος σατράπης εἶχε κλείσει τὴν οἰκογένειά του, τὴν πάγκαλη κόρη του, τὴ Ρωξάνη καὶ τὴ γυναίκα του.

36 — Παραδόσου τοῦ μήνυσε ὁ Ἀλέξανδρος στέλνοντας στὴν ἀρχή, ὅπως τὸ συνήθιζε πρέσβεις. Ἀλλιῶς σᾶς προσμένει ἡ καταστροφή.

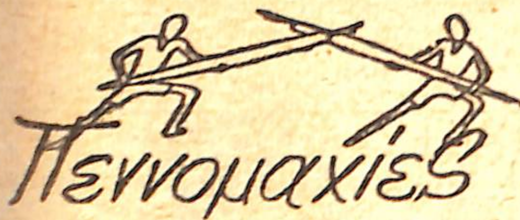
— Ἂν οἱ Μακεδόνες ἔχουν φτερά, ἀποκρίθηκε ὁ Ὀξυάρτης, ἂς ἔρθουν νὰ μᾶς χτυπήσουν.

Τοῦ κάκου ἀλήθεια πήγαιναν οἱ προσπάθειες! Πῶς νὰ πλησιάση τὸ κάστρο; Ἐξ ἄλλου κεῖνες τὶς μέρες εἶχε πέσει χιόνι πυκνὸ κάνοντας δυσκολώτερη τὴν ἀνάβαση.

— Πρέπει νὰ βρεθοῦν φτερωτοὶ ἄνθρωποι,, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος.

Τριακόσιοι νεαροὶ Μακεδόνες παρουσιάστηκαν μπροστά του. Εἶχαν ἐξασκηθῆ, νὰ σκαρφαλώνουν σὰν αἴλουροι.

(Συνεχίζεται)

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

450) (56—2) Ὑπερευχαριστῶ ὅσους μ' ἐψηφίσατε καὶ δέχομαι ἀλληλογρφία σας, μέσῳ περιοδικοῦ. Περιμένω. Θ' ἀπαντῶ μὲ μεγάλη προθυμία.

Ἄγνωστη Ἑλληνίδα
(Νικήτρια δημοψηφίσματος)

451 (56—3) Χαιρετῶ ὅλους τοὺς Βολιῶτες. Γλάρε τοῦ Παγασητικοῦ, Τρισεύγενη, ἀλληλογαφοῦμε;

Τάκης Ροδολῖνος

452) Ἀπωλέσθη σακκίδιον περιέχον ἐξυπνάδα. Ὁ εὑρών, ἂς τὸ παραδώση στὸν Σαλονικιόν, ἢ στὴν Κυρία Τετραπάχου καὶ θ' ἀμειφθῆ μὲ ἔξυπνη ἐξυπνάδα»!

Τ. Ροδαλῖνος

453) (56—4) ΘΕΑΜΑΤΑ. Εὐζωνοπούλα = Μπρούζινη Κατσίκα. Σαλονικιὸς = Φασίολος ὁ Κοιλιοπρήστης. Θρακιώτης = εἶμαι ἕνας κύριος... Νῖκος Γερολάνδος = ἔλα νὰ φᾶμε. Φαταούλας = ἔτσι μοῦ γουστάρει. Λαουζίκος = Μουσουλμάνος.

Προκομμένος Τεμπέλης

454) Νεράϊδα τῆς Περάνθης (193) σὲ χαιρετῶ. Ποῦ νὰ χαθῶ; Θεὸς φυλάξοι... Ἱππότη τῆς Ἁγίας Μαύρας σὲ γνωρίζω προσωπικῶς. Καλῶς ἤλθατε στὸ σαλόνι κόρες τοῦ 1953. Ἀντιχαιρετῶ Κὸρν Γουάηντ. Γειὰ χαρὰ ἀγαπητοί, Τυχερὸ 13, Γιὲ Μακεδονίας Ζηλιάρα - Χαϊδεμένη.

455) Στὸν ΑΡΧΙΠΕΝΝΟΜΑΧΟ (87).

Εἶσαι ἕνα φοβήριστρο
μὲ δέκα τρία πόδια
κι' εἶσαι θαυμάσιος βοσκὸς
μονάχα γιὰ τὰ βόδια.

Π. Τεμπέλης

456) ΣΤΟ ΛΕΟΝΑΡΔΟ (91).

Εἶμαι γὼ πολυτεχνίτης
κι' ἔχω δυὸ μεγάλα σπίτια
καὶ φύγε νὰ μὴν φαίνονται
τὰ ροῦχα σου τὰ τρύπια.

Π. Τεμπέλης

457) ΣΤΟΝ ΘΑΝΟ ΑΘΑΝΑΤΟ (144).

Ἐσὺ νὰ πάρης τὴν βουτιὰ
μέσα στὸ κρῦο κῦμα
γιατὶ νὰ κάθεσαι ἐδῶ
εἶναι βρὲ βλάκα κρῖμα.

Π. Τεμπέλης

458) ΣΤΟΝ ΠΙΝΟΚΙΟ (161).

Ἂν εἶμαι γὼ Δὸν Φράουλας
ἐσὺ εἶσαι Δὸν Κιχώτης
μὲ Σάντσο Πάνθα βοηθὸ
σὺ ὁ τρανὸς ἱππότης!!!...

Π. Τεμπέλης

459) ΣΤΙΣ ΞΑΝΘΕΣ ΠΡΙΓΚΗΠΟΠΟΥΛΕΣ (190).

Τὰ γαϊδούρια εἶσθε σεῖς
καὶ θέλετε σαμάρι
σὲ μένα τέτοια δὲν περνοῦν
καὶ πάρτε το χαμπάρι.

Π. Τεμπέλης

460) ΣΤΟΝ ΞΑΝΘΟΜΙΚΥ (157).

Ἐσὺ μοῦ δίνεις ἔλαιον
καὶ γὼ σοῦ δίνω μέλι
τράβα λοιπὸν νὰ μὴν πλεχθῆς
μ' ἐμένα τὸν Τεμπέλη

Π. Τεμπέλης

461) ΣΤΟΝ ΕΞΑΨΑΛΜΟ - ΝΤΟΛΟΡΕΣ.

Θερμὰ συλλυπητήρια
γιὰ τὴν ἀποτυχία
ὅμως αὐτὸ βρὲ φίλοι μου
δὲν ἔχει σημασία.
Εἴμαστε μεῖς οἱ πιὸ τρανοὶ
ἀπὸ τοὺς πεννομάχους
κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶν' κουτοὶ
γιαυτὸ ἀνάθεμά τους.

Π. Τεμπέλης

462) Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ φίλοι ποὺ μὲ ψήφισαν στὸ δημοψήφισμα νὰ τὸ δηλώσουν. Νὰ ζήση ἡ αὐτοκρατορία τῆς Πάρλας μας συνάδελφοι Ντολορὲς - Ἐξάψαλμε.

Π. Τεμπέλης
(Φοιτητὴς Νηπιαγωγείου)

463) (56—8) Ἀντιχαιρετῶ Τροβαδοῦρε (242) καὶ Μπούλη (262). Δέχομαι Μίμη Παπαρούνα (255) πρωτογράψε διεύθυνσίς μου εἰς τὴν 24 (1953).

Ἔλατος

464) Χαιρετῶ: Τρισεύγενη, Γλάρον τοῦ Παγασητικοῦ, Σ. Παπαϊωάννου, Φάντασμα, Α. Μαύρα. Πρωτο... θὰ λέγατε γιὰ λίγες γραμμοῦλες; ...άψτε.

Ἔλατος

465) Εὐχαριστῶ τοὺς ψηφίσαντάς με καὶ δέχομαι ἀλληλογραφία των.

Βασίλισσα τῆς Ἀληθείας

466) (56—9) Στὴν Π. Τσιγγάνα χαρίζω μιὰ κίτρινη κορδέλλα ποὺ θὰ τῆς πάει τρέλλα.

Ὄμορφη Ἠπειροτοπούλα

467) Παιχνιδιάρικη γατούλα καλοσώρισες εἰς τὸν κύκλο μας.

Ὄμορφη Ἠπειροτοπούλα

468) (ὀπ. ΥΝΓ.) Χαιρετῶ Ψὺν Δρυός. Χαϊδεμένη. Ναὶ Ζηλιάρα (120). Γράψε στὴν (802) περιμένω. Θρακιώτη (183) δὲν τὸ περίμενα ἀπὸ σένα. Πολλὲς φορὲς μ' ἔπιασες στὰ χέρια σου καὶ ξέρεις. Συγχαρητήρια γιὰ τὴν νίκη Σαλονικιέ.

Κόκκινο Τριαντάφυλλο

469) Σ' ὅλους τοὺς Θεσσαλοὺς ἀπευθύνω ἕνα ὁλόθερμο «Γειὰ χαρά». Ὅποιος - α θέλει νὰ μὲ γνωρίση ἂς γράψη μέσον περιοδικοῦ.

Ι. Θεσσαλὸς

470) ΘΕΑΜΑΤΑ: Ντολορές, Ἐξάψαλμος = Τὰ τόσα ὄνειρα γιατὶ πήγαν χαμένα. Πάνθηρ - Τροβαδοῦρος = Νάμουν... ὑπουργός. Ζ. Ρενουὰρ - Δάφνη τοῦ Εὐρώτα = Κάποια μέρα θὰ γυρίση ὁ τροχός.

Ι. Θεσσαλὸς

471) (56—10) Κὸρν Γουάηντ μεγάλος... φαφλατάς φαίνεταιι πὼς εἶσαι καὶ μάλιστα σὲ βαθμὸ... ὑπερθετικό!... Λακάζ, τυχερὸ 13: κύλησε ὁ ντέτζερης καὶ βρῆκε τὸ... καπάκι (94). Καὶ μή... ὀχειρότερα!...

Σπαγγορραμένος

472) Νίκο Σαλονικιὲ εὐχαριστῶ (199). Μιὰ ὅμως καὶ ἄλλαξα ψευδώνυμο... Ἀλλὰ θὰ σοῦ ἐξηγήσω αὐτοπροσώπως.

Σπαγγορραμένος

473) Βυζαντινὴ Ἀρχοντοπούλα, γκάφα ἡ 243 (ἢ ἕνεκα ὁ... Τροβαδοῦρος; (!)...) Ρεγγίνα πρὸς τί τὸ... κλαρίνο; (1934).

Σπαγγορραμένος

474) (56—11) Κὸρν Γουάηντ (104) τί εἴδους ἀναμνήσεις; Τροβαδοῦρε γιὰ τὴν αὐτοπροσωπογραφία εὐχαριστῶ. Ἀλληλογραφεῖς; Γράψε. Κύριον «Ἂν μὲ βοῆς». Τρέχα σπίτι σου 88 Καστελλόριζον. Ντολορὲς ἀλληλογραφεῖς;

Μυστηριώδης Ἄγνωστη

475) Θερμοχαιρετῶ Τρίπλεξ Ἀόρατο, Ἱππότη Ἁγίας Μαύρας, Παπαροῦνες ἰδιαιτέρως, Ζηλιάρα-Χαϊδεμένη. Ἀρχιπεννομάχε (83 - 84 κλπ.) σαπουνόφουσκες. Φαταούλα (119) ἄρχισε ἀπὸ μένα!... Θρακιώτη πολὺ ξεσπασμένος μικρό μου!... Ἄγνωστη Ἑλληνίδα σὲ ψήφισα καὶ σὲ γνωρίζω συγχαρητήρια Σαλονικιέ.

Μυστηριώδης Ἄγνωστη

476) Γειά σας. Ἀλληλογραφῶ μέσω περιοδικοῦ. Θ. Μπέμπη γράψε.

«Μηλολόνθη»

477) (56—12). Α. Λαουτζῖκο δὲν φαντάζεσαι μικρό μου τί ὡραῖα τὴν λέγει ὁ Σουρῆς στὰ σατυρικά του (Ν.Α.Μ. Οἰκονόμου τὴν 1779—80-81). Ι. Α. Μαύρας θυμᾶσαι στὸ Μενίδι ὅταν;... Τ. Ἀόρατε Α. Λάμπας καὶ... ἂν δὲν κάνω λάθος ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπο ἔτσι;

Νεράϊδα τῆς Περάνθης
(ὀμορφοῦλα)

478) (56—13) Ξαναμπαίνοντας χαιρετῶ ὅλους - ες. Εὐχαριστῶ Σαλονικιὸν (3) (ἐπινίκεια συγχαρητήρια). Βουλγαροκτόνε (322);

Ἀλφαβηταγαμαδέλτας

479) Ὁ Ρὶντ... ἄνοιξε πολὺ τὸ στοματοῦλι του. Ἐξάψαλμε προμήθευσέ του ἕνα φερμουὰρ βάζοντας πρῶτα ἐσύ. Λεονάρδε τίνος πατέρα γιὸς εἶσαι; (Τρέλλα 309,310). Ντολορὲς πήγαινε στὸ Δαφνί.

Ἀλφαβηταγαμαδέλτας

480) (56—14) Ντολορές, σὲ ψήφισα, ἀλληλογραφοῦμε;

Κοκοβιὸς

481) Ροδολῖνος, Ἰπτάμ. Θεσσαλὸς = δυὸ κοθώνια!!...

Κοκοβιὸς

482 (56—15).

«Ὁ Γιούλης» ἦρθε κάποτε
—Τώρα ἡ μπογιά του πέρασε —
φάρσες νὰ μᾶς σκαρώση,
μὰ γρήγορα ἐγέρασε
κι' ἐνῷ ἡ μάχη μαίνεται,
αὐτὸς ἐδῶ μοῦ φαίνεται,
πὼς τἄχει κακαρώσει!...

Νῖκος Αὐγινὸς
(Ὁ παλιὸς «Ἀλκαῖος» τοῦ «Ἑλληνόπουλου»)

483) Ἐξάψαλμε, Ντορεμῆ, κ.ἄ. πολλοί:

Τί τρωγόσαστε μικρά μου
καὶ χαλᾶτε τὰ λεφτά (;...)
ἄχ! σπαράζει ἡ καρδιά μου
ὅσο σκέπτομαι τὸ χάλι
ξεσπεσμένων στιχουργῶν
—τῶν ἀδέσποτων μωρῶν!—
μ' ἀλαζονικὸ κεφάλι!...

Νῖκος Αὐγινὸς
(ροδοδάκτυλος)

484 (Χ.Χ.). Μπαίνοντας στὴν κίνηση τοῦ περιοδικοῦ χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Θράκας. Ἀλληλογραφῶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ μὲ ὅλους τοὺς πεννομάχους.

Γεωρβασπὰρ
(Ὁ ἐξ Ὀρεστιάδος)

485) (56—16) Σαλονικιὲ γράψε μέσω περιοδικοῦ.

Μηλολάνθη

487) (56—17) Γειά ἐξάψαλμε, Πινόκιο, Π. Τεμπέλη, Ντολορές, Σαλονικιό, καὶ Τροβαδοῦρο.

Τσιγγανοποῦλα

488) Ὄχι! Ρὶν—τὶν—τὶν λάθος ἡ ἀποκάλυψή σου.

Τσιγγανοποῦλα

489) (56—18) Οὐρὲ Ρὶν — τὶν — τὶν εἶσαι μεγάλο κεφάλι μωρέ. Τί μᾶς λιὲς ὡρὲ εἶσ' καὶ λεβέντης καὶ ἀρραβωνιασμένο οὐρὲ ἀφιλότιμε. Ἄντε οὐρὲ καὶ καλὰ κόλυβα.

Τροβαδοῦρος

490) Χαιρετῶ κάποιον Μάϊκελ, Τσιγγανοπούλα — Λ. Ντὰ Βίντσι. Κρινάκι τῆς αὐγῆς ἀλληλογραφῆτε; Γράψτε μου δύο λογάκια. Περιμένω συμμετοχή σας στοὺς διαγωνισμούς μου. Δῶρα πλούσια.

Τροβαδοῦρος

491) (ΥΠΣΤ) (318—1).

Ἔλαμψε καὶ τ' ἀστέρι του
πιὸ φωτεινὸ ἀπ' ἄλλα
μὰ ἔφυγε στὰ μέρη του
μὲ τὴν ξανθὴ κεφάλα
παίρνοντας καὶ τὰ δ(λ)όξα του
μέσ' σ' ἕνα πακετάκι.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

492) Στὸν Τεμπέλη:

Τὸ νερουλένιο πνεῦμα σου
καὶ τὰ στραβὰ κανιά σου
τὸ παγωμένο αἷμα σου
καὶ ἡ ἄχαρη λαλιά σου
σὲ ἔχουνε κάνει νούμερο
σὲ τούτη δῶ τὴ στήλη
(τὸ ξέρουν ὅλοι οἱ φίλοι)

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

493) (56—19) Νά τί τραγουδοῦν οἱ Πεννομαχοϋποψήφιοι μετὰ τὴν ἀνακοίνωση τῶν ἀποτελεσμάτων: Ν. ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΣ: Πάντα μαί.—Θὰ βρισκόμαστε.— Πάντα μαζί.— Ἀρχηγία μου.— Ἐγὼ καὶ σύ.

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ: Παντοῦ ὅπου νᾆμαι.— Ἐσένα θὰ θυμᾶμαι.— Ἀρχηγία.— Γιατὶ νὰ μοῦ φύγης —γλυκειά μου Μαντόνα.— Ἀρχηγία.

ΝΤΟΛΟΡΕΣ: Ξένοιαστα ἔπαιζα κρυφτοῦλι — σὰν πρωτοπῆρα τὴν «Ἀρχὴ»—μὰ μοῦ τὴν πῆρε ἕνα Μακεδονοῦλι—χωρὶς ντροπή.

ΠΑΝΘΗΡ: Σβῦστε με ἀπ' τὸν χάρτη—γιατὶ «Ἀρχὴ» ἐπήγαινα — μὰ μοῦ βγῆκε σκάρτη — σβῦστε με ἀπ' τὸν χάρτη — μιὰ καὶ βγῆκε σκάρτη.

ΓΛΩΣΣΟΚΟΠΑΝΑ: Βρὲ παιδιὰ δὲν ἔχει μπέσα — τῆς ἀρχηγίας ἡ καρδιὰ — νόμιζα πὼς εἶμαι μόνη μέσα — μάταν καμμιὰ 30ριὰ (δὶς)— (γιατὶ ἐβγῆκα 30η).

Π. ΤΕΜΠΕΛΗΣ: (πρὸς τὸν ΜΠΟΥΖΟΥΟΚΕΦΑΛΟ). Ἄστο τὸ μαλλάκι σου — ἀνακατωμένο — τώρα ποὺ τὸ μαύρισμα — ἦρθε μαζεμένο.

Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ (πρὸς τοὺς μαυρισμένους). Ρὲ κορόϊδα γιατὶ κλαῖτε γιὰ μιὰ ἄπιστη καρδιά, γιὰ χαρά σου νὰ τὶς λέτε, καὶ τοῦ χρόνου μὲ ὑγεία.

(Διασκευὴ στίχων) Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

494. ΘΡΑΚΙΩΤΗ: Πήγαινε πρῶτα σὲ κανένα ὀφθαλμίατρο, πᾶρε γυαλιά, καὶ ἄντε στὸ τεῦχος 47 καὶ εἰς σελίδαν 35 γιὰ νὰ δῆς ποιανοῦ εἶναι ἡ νίκη...

Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

495. Γιατί κύριοι «Σατυρισταὶ» βγῆκε σκάρτη ἡ Α.Ε.Κ. ἐπειδὴ μήπως ἔρριξε 3 - 0 καὶ 2 - 0 στὸν Π.Α.Ο;

Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ
(Ὁ σκιτσογράφος)

496. Γειά σας φίλοι μου ΕΞΑΨΑΛΜΕ, ΝΤΟΛΟΡΕΣ, Μ. ΑΓΝΩΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΕ.

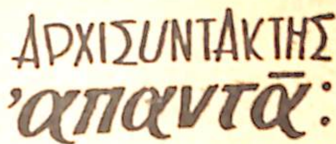
Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ (Ὁ Ζωγράφος)

497. Εὐχαριστῶ Ξανθομπουκλίτσα ποὺ εἶσαι τῆς γνώμης μου, περιμένω πάντοτε δυὸ - τρία λογάκια σας.

Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ
(Ὁ καλλιτέχνης)

498. Π. ΤΕΜΠΕΛΗ: Εὐχαρίστως νὰ σοῦ δανείσω, μόνον ποὺ δὲν ἔχω παρὰ πάνω ἀπὸ 9 δραχμές, τί κρίμααα...

Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ (ὁ κουβαρντὰς)

∴ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Τάκης Ροδολῖνος, Λάμπρος Ντότσιας καὶ Π. Κανελλόπουλος.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ ΒΡΟΝΤΗ γιὰ ὅσα μοῦ ἔστειλες. Μὴν κάνης ὅμως τὸν κόπο νὰ μοῦ στέλνεις τέτοια γιατὶ εἶναι ἀρκετὰ γνωστά.

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Τάκης Ροδαλῖνος, Μηλολάνθη, Δημ. Χαματζῆς, Βασίλειος Μουτσος, Π. Κανελλόπουλος καὶ Εὐτύχιος Ἀναστασάκης (σ' εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τοὺς χαιρετισμούς σου).

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη ὅ,τι ἔλαβα σχετικὰ μὲ τὸν ἀθλητισμὸ ἀπὸ τοὺς φίλους μου: Χρῆστος Στασινός Παν. Τσουμπαῖος, Κ. Μίσσιος καὶ Παναγιώτης Καλαϊτσίδης.

∴ Ὁ φίλος μου ποὺ μὲ ἐρωτᾶ γιὰ τὸν ἀσυνείδητον καὶ συνειδητόν», ποία χώρα κατὰ σειρὰν ἔκαμε νίκες κατὰ τοῦ Ἄξονος νὰ ἐπαναλάβη τὶς ἐρωτήσεις του καὶ νὰ μὴ ξεχάση αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ βάλη τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμό του.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Τάκη Ροδολίνου. (Δὲν μου ἀρέσουν. Νομίζω πὼς μὲ κάποια προσπάθεια θὰ μπορέσης νὰ φτιάσης κάτι καλλίτερο. Ὁ Γλάρος τοῦ Παγασητικοῦ καλὸ ὡς ἔμπνευση καὶ σὲ συγχαίρω. Ὡς ἐκτέλεση ὅμως καθόλου καλό), Κων. Μαρκοπούλου (καλά), Παν. Δηλημήτσου (καλὸ ἀλλὰ μὲ μολῦβι δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευτῆ), Σπαγγοραμμένου (πολὺ καλά). Διον. Μαρκοπούλου (καλό), Π. Τσαβδαρίδη (ὄχι καλὰ δυστυχῶς. Γιὰ προσπάθησε νὰ μοῦ φτιάσης κάτι καλλίτερο), Ν. Χρίστου (καλούτσικο). Μπράβο Ἐξάψαλμε. Σπουδαῖα τὰ σκίτσα του, Ψὺν ὁ τῆς Δρυός. (Δὲν γίνεται κλισσέ. Μὴν κάνης ἄδικα τὸν κόπο νὰ μοῦ στέλνης σκίτσα μὲ τέτοιο μελάνι).

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιτροπὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ἡ διευθύντρια τοῦ σχολείου κ. Μαριάνθη Φισερῆ (* εὐχαριστοῦμεν θερμά), Γεώργιος Καλαποθάρακος. (Μπορεῖς νὰ γραφῆς συνδρομητὴς ὡς ἄπορος μὲ μιὰ ἁπλῆ δική σου βεβαίωση), Δημ. Ἄγγελος, Στ. Νίκων(εὐχαρίστως), Γεώργιος Παπατσέργιος (*), Χρῖστος Σαμανίδης (θερμὲς εὐχαριστίες). Διευθυντὴς Δημοτικοῦ Σχολείου Ὀλυμπιάδα, Δημήτριος Τερλέγκας καὶ Νικ. Δελληγιάνης (ἡ ἐπιταγή σας ἐλήφθη ἐγκαίρως καὶ ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημά σας. Ἐλπίζω ὅμως νὰ ἔχη πιὰ τακτοποιηθῆ ἡ ὅλη ὑπόθεσις. Διὰ τὸ ἄλλο ζήτημα ἔδωσα αὐτὴ τὴ φορὰν ρητὴν ἐντολὴν στὴ διεκπεραίωση), Παναγιώτης Καψάλης (* εὐχαρίστως), Παναγιώτης Β. Δηλημῆτσος (*), Β. Κάβουρας (* σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα), κ. Β. Εὐαγγέλου Διευθυντὴ Σχολείου Πουρναρίου, Σταῦρος Πετροπουλάκος (γιὰ τοὺς ἀπόρους ἡ συνδρομὴ εἶναι 15.000 δραχμές), Διαμαντὴς Ἰωάννου Χατζησωτηρίου (*), Δ. Χαματζῆς (* εὐχαριστῶ θερμά), κ. Τ. Διακοσάββας, Μαθηταὶ Δημοτικοῦ Σχολείου Βατὶ Ρόδου (μὰ ἀφοῦ εἶσθε ἄποροι δὲν μπορεῖ νὰ γεννηθῆ ζήτημα, Ντίνα Δημ. Σχολίδου (* θὰ σημειώσω ἰδιαίτερα τὶς συστάσεις σου), Κων. Γεωργιάδης (* εὐχαριστῶ τὸν φίλο ποὺ σὲ γράφει καὶ δὲν βάνει τὴν ὑπογραφή), κ. Στυλιανὸς Κόκκινος (*), Ἀθαν. Τσόγγας (*) καὶ Μιχαὴλ Τρα-κάσης (*), Διευθυντὴς Δημ. Σχολείου Παλαιοχωρίου (* εὐχαριστῶ θερμά), Λάζαρος Τσάπος (* μὰ σοῦ ἀπάντησα καλέ μου φίλε) καὶ Δημ. Κοτρωνούλας (*).

∴ Δὲν εἶναι ὅπως μοῦ τὰ γράφεις ΕΛΑΤΕ. Φαντάσου: Τὴν ἀπάντηση αὐτὴ στὴ γράφω στὶς 28 Φεβρουαρίου καὶ μόλις τώρα θὰ καταπιαστῶ μὲ τὶς ἀπαντήσεις ποὺ θὰ γράψω γιὰ τὰ φύλλα ἀπὸ 16 Μαρτίου μέχρι καὶ 1ης Μαΐου. Σκέψου δηλαδὴ φίλεμου: Οἱ ἀπαντήσεις ποὺ δημοσιεύτηκαν στὰ φύλλα 16 Ἰανουρίου ὡς καὶ 1ης Μαρτίου γράφτηκαν μαζὶ στὰ τέλη Δεκεμβρίου. Καὶ ἦταν ἐρωτήσεις ἀπὸ Μάϊο καὶ Ἰούνιο. Πρέπει ἀκόμη νὰ σᾶς πῶ: Καὶ νὰ εἶχα χῶρο γιὰ τὸ ἐρωτῶ καὶ ἀπαντῶ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ἀνταποκριθῶ ἀπολύτως. Γιατὶ γιὰ κάθε ἐρώτηση πρέπει κι' ἐγὼ νὰ συμβουλευθῶ βιβλία, λεξικὰ καὶ κάθε ἄλλη πηγή. Κάθε ἀπάντηση μοῦ τρώει πολλὲς φορὲς 3 καὶ 4 ὧρες.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΟΜΟΡΦΗ ΗΠΕΙΡΩΤΟΠΟΥΛΑ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

ΡΙΝ - ΤΙΝ - ΤΙΝ: Ἐκεῖ ποὺ πῆγα νὰ ἐγκρίνω τίς... βαθμολογίες σου μοῦ τὶς ρούφηξε ὁ... κάλαθος τῶν ἀχρήστων. Δὲν ξέρεις τί ἔξυπνο καλάθι εἶναι αὐτό! Μὰ σοβαρὰ ἤθελες νὰ κάτσω νὰ φτιάσω καὶ πίνακες στὶς πεννομαχίες γιὰ θέμα μάλιστα ποὺ δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου ἔξυπνο; Ὡραῖα! Παίρνεις ψευδώνυμα καὶ τοὺς βάζεις βαθμοὺς διάφορους, ὡς Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Λοιπόν; Ποιὸς θὰ γελάση;

∴ Φίλε μου ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΓΚΑΜΕΡΑ: Μπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω ἀγαπητέ μου φίλε πὼς τουλάχιστο στὰ χέρια μου δὲν χάνονται γράμματα. Βέβαια δὲν μπορῶ νὰ ξέρω γιὰ ποιὲς ἀγγελίες μοῦ μιλᾶς. Διερωτᾶμαι ὅμως: Μήπως μπῆκαν καὶ σοῦ διέφυγαν! Πάντως ὅ,τι καὶ νὰ ποῦμε δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι συμπέρασμα ἀναμφισβήτητο!

∴ Δὲν ἐπιτρέπεται αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητᾶς ΠΑΡΑΣΧΟ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗ, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ σοῦ χαλάσω τὸ χατῆρι... Πάντως φρόντιζε νὰ μὴν προδίδεσαι μόνος σου!

∴ Μὴ μοῦ ἀντιγράφετε «ΨΥΝ Ο ΤΗΣ ΔΡΥΟΣ» ἀστεῖα ἀπὸ ἄλλα περιοδικά!

∴ Παρακαλῶ θερμῶς τοὺς φίλους μου νὰ μὴν ἀλλάζουν τὰ ψευδώνυμά τους. Ἂν αὐτὸ ποὺ πῆραν δὲν τοὺς ἀρέσει ἃς ἐγκρίνουν ἄλλο.

∴ Ἡ πάρα πάνω παρατήρηση ἀφορᾶ καὶ σένα «ΒΡΟΝΤΗ». Ἔτσι; Πάντως γιὰ τελευταία φορά: Σὲ χρέωσα 1.000 δραχμές.

∴ Καλὸ τὸ ποίημά σου μὲ τὸν τίτλο «Ὁ Χαλαστὴς Χρόνος» ΚΩΝ ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ. Πιστεύω ὅμως πὼς ἀκριβῶς τὸ χαλάει ὁ τελευταῖος στῖχος. Δὲν εἶναι ἀπόλυτα κυριολεκτικῶς καὶ δὲν λέει ἐκεῖνο ποὺ ἀκριβῶς θέλεις νὰ πῆς:

Μαδᾶνε τὰ γαρούφαλα
στὰ μάγουλα π' ἀνθίζουν
λυγᾶν τὰ ἴσια τὰ κορμιὰ
τὰ φύλλα κιτρινίζουν
κι ὅπου περνᾶ ὁ χαλαστὴς
τὸν ὄλεθρο σκορπάει
μονάχα τῆς ἀνάμνησης
τ' ἄνθη δὲν ξεφυλλάει.

∴ Μοῦ συνιστᾶς ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ ἀνάμεσα στ' ἄλλα: 1) Νὰ ἐπαναφερθῆ ὁ τίτλος «Παιδόπολις» μὲ τὸ «γραφικὸ χαρακτῆρα» τοῦ 1ου τόμου: Ἀπαντῶ: Λυποῦμαι πολὺ ἀλλὰ αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη. Θὰ μελετήσω τὸ ζήτημα τῆς μεταβολῆς τῶν γραμμάτων τοῦ τίτλου. 2) Νὰ δημοσιεύσω διηγήματα τῆς Κας Κλ. Νοταρᾶ: Ἀπαντῶ: Ἑνώνω κι' ἐγὼ τὴ δική σου παράκληση στὴν Κα Νοταρᾶ. 3ον) Νὰ ἀλλάξουν οἱ ζωγραφιὲς τῶν ἐξωφύλλων καὶ νὰ μπαίνουν φωτογραφίες: Ἀπαντῶ: Ἐλπίζω πὼς θὰ μείνετε ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὰ ἐξώφυλλα τῆς 16ης Μαρτίου, 1 καὶ 16 Ἀπριλίου καὶ 1ης Μαΐου. Ἂν ναὶ θὰ συνεχισθοῦν σ' αὐτὸ τὸ μοτίβο. 4) Στὴ σελίδα γύρω ἀπὸ τὸν ἀθλητισμὸ νὰ μὴ μπαίνη ἡ ἀθλητικὴ κίνηση τῶν ἐπαρχιῶν: Ἀπαντῶ: Μελετῶ ἤδη τὸν τρόπο καλλιτέρας ἐμφανίσεως τῆς σχετικῆς σελίδας. Δὲν συμφωνῶ ὅμως μὲ τὴν ὑπόδειξή σου. 5) Ὁ Γιαννάκης νὰ μπαίνη ὅπως στὰ τεύχη 57 - 69. Ἀπαντῶ: Συμφωνῶ κι' ἐγώ: Μετὰ τὸ φύλλο τῆς 1ης Μαΐου — γιατὶ ἔγιναν καὶ τυπώθηκαν πιὰ οἱ γελοιογραφίες γιὰ τὰ τέσσερα φύλλα 78, 79, 80 καὶ 81, θὰ κόψω τὸν Γ ι α ν ν ά κ η καὶ θὰ τὸν μεταφέρω στὴν τελευταία σελίδα τῶν ἐσωφύλλων. 6) Νὰ καθιερωθῆ ἡ σελίδα τῶν πρακτικῶν γνώσεων ποὺ εἶναι πιὸ χρήσιμη ἀπὸ τὴ σελίδα τὸ σκάκι ποὺ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἀπαντῶ: Μὰ δὲν κάνουμε κι' ἄλλη δουλειὰ παρὰ νὰ σᾶς δίδουμε σὲ κάθε σχεδὸν σελίδα πρακτικὲς γνώσεις. Τὸ «σκάκι» μπῆκε στὸ περιοδικὸ ἔπειτα ἀπὸ ἐπίμονα αἰτήματα πολλῶν παιδιῶν. Ἐὰν τὸ παρακολουθοῦσες καὶ σὺ θὰ σοῦ κινοῦσε ἀσφαλῶς τὸ ἐνδιαφέρον. 7) Νὰ καθιερώσω μιὰ σελίδα μὲ τὸν τίτλο «Διασκεδάζετε καὶ γελᾶτε» ποὺ νὰ μπαίνουν οἱ μῦθοι τοῦ Αἰσώπου, ὁ Γιαννάκης, οἱ ἱστορίες τοῦ Ναστραδὶν Χότζα κλπ. Ἀπαντῶ: Θὰ μελετήσω τὴν ὑπόδειξή σου ποὺ μοῦ φαίνεται καλὴ καὶ τὴν εἶχα ἄλλοτε στὸ περιοδικὸ «Νεολαία» καὶ 8ον) Νὰ μπαίνη τὸ εἰκονογραφημένο ἀνάγνωσμα «Ζῆ καὶ Βασιλεύει» στὴν τελευταία σελίδα. Αὐτὸ μοῦ φαίνεται πὼς θὰ γίνη ἀσφαλῶς καὶ πολὺ γρήγορα! Μοῦ ζητᾶς ἀκόμη νὰ προκηρύξω δημοψήφισμα ἐπάνω σ' αὐτὰ τὰ θέματα. Ἀπαντῶ: Τὰ θέματα αὐτὰ δὲν λύονται μὲ δημοψηφίσματα. Θὰ ἀκούω ὅμως μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὶς ὑποδείξεις τῶν φίλων μου.

∴ Καλὴ καὶ ἔξυπνη ἡ συνεργασία σου μὲ τὸν τίτλο «ἡ Καλονή μου» ΤΑΚΗ ΡΟΔΑΛΙΝΟ.

∴ Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν σχετικὰ μὲ τὴν 25ην Μαρτίου οἱ φίλοι μου: Διονύσιος Δ. Μαρκόπουλος, Παναγιώτης Καψάλης, Διαβάτης Κ.Κ., Ν. Ζέρβας, Γιάννης Ἐγνάτης, Ἐδουάρδος Τριφύλλιος, Κώστας Τσιρογιάννης, Παν. Κανελλόπουλος, Τάκης Ροδαλῖνος. Μπῆκαν στὸ φύλλο αὐτὸ ὅσες κατάφερα νὰ βάλω:

∴ Ἐνδιαφέρουσα ἡ συνεργασία σου μὲ τὸν τίτλο «Νοσταλγία Γυρισμοῦ» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ.

∴ Βρίσκω ΘΕΣΠΟΥΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ πὼς θὰ μποροῦσες νὰ γράψης καλὰ ποιήματα, ἂν τὰ δούλευες μὲ περισσότερη προσοχὴ κι' ἐπιμονή. Δὲς καὶ μόνη σου: Ἐνῶ τὸ πρῶτο τρίστιχο ἔχει ἐνδιαφέρον:

"Ολα διαβαίνουνε, περνοῦν
καὶ χάνονται καὶ σβύνουν
πίσω ποτέ τους δὲν γυρνοῦν...

προσθέτεις ἕνα ἄλλο τρίστιχο ποὺ δὲν στέκεται στὰ πόδια του:

"Ολα μέσ' τὴ ζωὴ κυλοῦν
φεύγουνε καὶ τὰ πλούτη
μόνο π' ἐμᾶς ὢ ξεγελοῦν!...

---

499. Τὸ καλοτρόχισα, ΜΑΣΟ καὶ περιμένω, ἄντε νὰ δοῦμε τί θὰ μᾶς κάνης...
Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ
('Ο μεγολύτερος ΖΩΓΡΑΦΟΣ τῶν αἰώνων)

500. Δὲν τρομάζουμε εὔκολα ΡΙΝ - ΤΙΝ-ΤΙΝ. Σὲ συγχαίρω ΡΑΜΠΑΓΑ γιὰ τὴν προσπάθειά σου, ἴσως λίγο ἀργότερα σὲ βοηθήσω.
Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ
('Ο βοηθῶν τὶς καλὲς προσπάθειες)

501. ΠΙΝΟΚΙΟ, δὲν τὸ περίμενα ἀπὸ σένα, νὰ μαζέψης τὰ χιλιάρικα, καὶ τὶς συμμετοχὲς «ἄστες νὰ τὶς πάρη ὁ ἄνεμος» κρίμα σου σὲ ψήφισα κρῖμα...
Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ
('Ο παραπονούμενος)

502. Γιατί ὁ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ἡ κόκκινη θύελλα ἅρπαξε 3 - 2 ἀπὸ τὴν ΑΕΚ; Ἀπαντήσεις δεκτὲς μόνον ἀπὸ Ὀλυμπιακούς, ἀλλὰ δὲν πειράζει καὶ ἀπὸ Παναθηναϊκούς.
Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ
«ΑΕΚΤζῆς ΑΕΚ»

503. Πάνε τὰ λεφτάκια μουουουου.
Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ ('Ο ΑΔΕΚΑΡΟΣ)

504. (56—20) Μικρὲς πιτσιρίκες γιατί σταματήσατε τὸ χορό, χορέψτε νὰ σᾶς χαρῶ.
Γαλανὴ Νεράϊδα

505.. (35—26 καὶ 56—21). Ὑπερέλληνα! Στὰ καλὰ σᾶς ἐπηρέασε βλέπω ὁ Ὑπεράνθρωπος μὲ τοὺς ψεωτοηρωϊσμούς του. Ρεγγίνες, καὶ φάρμακα τοῦ Ἕλληνα καὶ πράσινα ἄλογα θὰ βάλετε καμμιὰ φορὰ μυαλὸ κοτζὰμ μαντραχαλαῖοι;
Κουκουναροθρεμμένος

506. Κυρία Τετραπάχου συμμαχοῦμε; Θὰ κάνουμε ἕνα ἐξαίρετο ζευγάρι ἐμεῖς οἱ δυὸ σὰν τετράπαχοι ποὺ εἴμαστε (ἂχ καὶ ποῦ νὰ ξέρετε πὼς εἶμαι... τσίρος).
Κουκουναροθρεμμένος

507. Πωλεῖται πάγος. Ἂς σπεύσουν οἱ ἀδύνατοι πρὶν ἐξαντληθῆ. Ἀπευθυνθῆτε στὸν...
Κουκουναροθρεμμένο

508 (56—34).

Εἶμαι ζόρικο παιδὶ
μὲ εὐφυΐα περισσὴ
ὅλους ἀψηφῶ
καὶ τοὺς κτυπῶ.

Πληγωμένος Γλάρος

504) Ντολορές, Ἐξάψαλμε = Δαφνί, Ζελίνα, Ζαΐρα = ρέγγα καπνιστή. Ἀρχιπεννομάχος = χαζοπεννομάχος. Χαϊδεμένη, Ζηλιάρα = ξεκούρδιστη κιθάρα. Πειρατή, Τεμπέλη, Μαχητὴ = γκαζοτενεκέδες οἱ τρεῖς.
Πληγωμένος Γλάρος

510) (56—38)

Μὴ τὰ βάλετε μαζί μου
ἂν καὶ θᾶναι ἐμὲ χαρά μου
γιατὶ ὅλους φίλτατοί μου
θὰ σᾶς τσούξη ἡ σάτυρά μου.

Μηλολάνθη
(21)

511) Κεραυνὲ μ' ἀρέσεις. Ἀλληλογραφοῦμε; (μέσῳ περιοδικοῦ).
Μηλολάνθη

512) (56—39) Νομίζω πὼς εἶναι λίγο ἕνα ἁπλὸ εὐχαριστῶ σὲ ἐκείνους ποὺ μ' ἐψήφισαν, προπαντὸς γιὰ τοὺς πατριῶτες μου καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς Κρεσταινιῶτες. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους σας.
Ζ. Ρενουὰρ

513) Θέλοντας νὰ ἀφυπνίσω τὸ καλλιτεχνικὸ ἐνδιαφέρον τῶν πεννομάχων καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ μας προκηρύττω ἀπὸ σήμερα διαγωνισμὸ σχεδίου μὲ θέματα: α) προσωπογραφία καὶ β) μιὰ σύνθεση «ἄνοιξις». Κάθε θέμα θὰ κριθῆ χωριστά. Ὁ καθένας ἠμπορεῖ νὰ στείλη σχέδιο καὶ στὰ δυὸ θέματα. Συμμετοχὲς μέχρι τὸ διάστημα δυὸ μηνῶν ἀπὸ σήμερα. Ὅλοι ἠμπορεῖτε καὶ πρέπει νὰ στείλετε. Φυσικὰ θὰ δώσουμε καὶ τὰ βραβειάκι. Τὰ γράμματα νὰ στέλνωνται: Ε. Χρυσικόπουλον, Γριεζώτου 7. Χαλκίδα.
Ζ. Ρενουὰρ

514. (56—40)

Γειά σου λεβέντη Ἐξάψαλμε
μὲ τὸ Σπαγγοραμμένο
ποὺ καὶ οἱ δυό σας κάνετε
ντουέτο ταιριασμένο.
Ἀλλὰ γιατὶ σὲ χάσαμε...
Καὶ πάψαμε τό... κλάμα
Πόσα — ἕως ἐδῶ μᾶς ἔκανες
Ἤτανε γιὰ ρεκλάμα;

Ρομπὲν τῶν Δασῶν

515. (57—1) Στὸ χέρι πῆρα πέννα, κι' ἄρχισα νὰ γράφω, στέλνωντας χαιρετίσματα σὲ κάθε πεννομάχο.
Σαμοθρακίτης

516. Ὁμοίως πεννομάχισσες σᾶς χαιρετῶ ὅλες. Ἰδιαιτέρως χαιρετῶ τοῦ 53 Κόρες.
Σαμοθρακίτης

517. Τροβαδοῦρε, Ξανθομύκι, Χαϊδεμένη, Ραμπαγᾶ, Παιχνιδιάρικη Γατούλα, σ' ὅλους ἕνα «Γειὰ - χαρά».
Σαμοθρακίτης

ὡστόσο τὸ γράμμα σου τὸ διάβασα μὲ περισσότερη ἱκανοποίηση. Καὶ σὲ βεβαιῶ πὼς τὸ ὄμορφο γράφιμό του μὲ πείθει πὼς ξέρεις νὰ χειρισθῆς ἄριστα τὸ γραπτὸ λόγο!

Μικρό, μὰ ἕνα μικρὸ ἐλάττωμα στὸ δεύτερο στίχο τὸ ποίημά σου «ὁ Κῆπος μου» φίλε ΔΙΑΒΑΤΗ Κ. Κ. τὸ χαλάει.

Εἶναι γεμᾶτος μὲ λουλούδια.
παντοῦ σκορπίζουν εὐωδιὰ
καὶ τὰ πουλάκια ψέλνουνε τραγούδια
πάνω στὰ ὁλάνθιστα κλαδιά.

Ἐὰν ὁ 2ος στῖχος ἀντικατασταθῆ μὲ τόν: «π' ὅλο σκορπίζαν εὐωδιὰ» θὰ γίνη καλλίτερο. Ἔπειτα: Τὸ ποίημα πρέπει νὰ εἶναι αὐτοτελὲς σὰν «σῶμα» καὶ ἀνεξάρτητο ἀπὸτὸν τίτλο του: Ἐὰν βγάλης ἀπὸ τὸ τετράστιχο τὸν τίτλο ἐρωτῶ: Ποιὸς εἶναι γεμᾶτος λουλούδια;

Καλὲς οἱ συνεργασίες σου ΖΩΗ Β. ΛΕΥΚΗ: Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸ τὸ «Σ.Ο.Ε.» ποὺ βάζεις κάτω ἀπὸ τὸ ὄνομά σου;

Διαβάζεται μὲ ἐνδιαφέρον τὸ «γιὰ τὸ περιοδικό σας» ΑΝΑΤΟΛΙΤΗ ΓΕΩΡΓΙΕ. Ἀλλὰ κάτι τοῦ λείπει! Δὲν ὁλοκληρώνεις τὸ θέμα σου!

ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΜΑΜΤΖΗ: Δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῆς πόσο δύσκολα εἶναι αὐτά, πὼς νὰ τὰ πῶ, τὰ «ἐπιγραμματικὰ» ποιήματα. Πρέπει νἆναι κάθε λέξη τους καὶ ἔννοια, νὰ μὴν πηγαίνη, οὔτε καὶ τὸ κόμμα χαμένο! Τὸ δικό σου θὰ ἔπρεπε νὰ δουλευτῆ πολύ. Καὶ θὰ μποροῦσε νὰ βγῆ κάτι τὸ τέλειο. Γιὰ νὰ δῶ ὅμως. Θὰ μπορέσω νὰ τὸ χρησιμοποιήσω στὴ σελίδα τῆς 25ης Μαρτίου ἀφοῦ σ' αὐτὴ ἀναφέρεται.

Σ' εὐχαριστῶ ΔΗΜ. ΚΟΥΛΟΥΜΤΖΗ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα ποὺ τὸ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση.

Διαβίβασα ἀγαπητὲ ΛΑΜΠΡΟ ΣΤ. ΝΤΟΤΣΙΑ τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση γιὰ νὰ κανονίση ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ ἀνήκουν στὴν ἁρμοδιότητά της. Προαιρετικὴ εἰσφορὰ δὲν βρῆκα στὸ φάκελλο, ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ.

Καλούτσικο τὸ ποίημά σου ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΝΤΖΕ.

Ἀφοῦ πρῶτα πρῶτα σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΓΕΩΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΕ, σοῦ συνιστῶ νὰ μὴν καταπιαστῆς μὲ τοῦ εἴδους αὐτοῦ τὰ λογοτεχνήματα! Λὲς «ἡδίστη» «τίκτουσα» καὶ ἔπειτα μοῦ ριμάρεις τὸ «ἀλογων» μὲ τὸ «ἀνόμων». Διάβασέ το λοιπόν:
Παναγιὰ ἡδίστη μήτηρ τίκτουσα υἱὸν
διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἀνελθόντα στὸν σταυ-(ρόν.

Καλὸς ὁ ξενητεμένος σου ΝΤΙΝΑ ΣΟΛΙΔΟΥ.

Λοιπὸν ἄκουσε ἀγαπητέ μου ΡΙΝ - ΤΙΝ - ΤΙΝ. Νὰ γράφης ποιήματα ἀλλὰ ὅταν τὰ γράφεις νὰ προσέχης. Καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴ μεταχειρίζεσαι τὸ ὄνομα τοῦ «Χριστοῦ» ὅταν γράφης στίχους σὰν αὐτόν: «ὡσὰν τὴν σόμπα ποὺ ζεσταίνει τὶς παγωμένες μας τὶς ρίνες». Πῶς νὰ στὸ πῶ: Δὲν τὸ κατάλαβες πὼς ἔκαμες μιὰ ἀπρέπεια; Ἐπειδὴ ὅμως οἱ προθέσεις σου μὲ τὸ ποίημά σου ἦταν πολὺ καλές, φρόντισε νὰ τὸ διορθώσης, νὰ βρῆς κάποια ἄλλη παρομοίωση — ἐν ἀνάγκη ἄλλαξε τὸ «ἀκτῖνες» τὸν ἠθικὸ αὐτουργὸ τοῦ «ρίνες» καὶ ξαναστεῖλε το.

Δημοσιεύουμε ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΡΜΑΝΤΑ περίληψη.

Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: ΑΠ. ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ καὶ Χ. Α. (ΑΠΑΚ).

Διαβίβασα ΝΙΚ. Α. ΜΑΤΘΙΟ τὶς ἐρωτήσεις σου στὸν Πάτερ Ἱερώνυμο!

Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Παναγιώτη Θ. Μουντζούρη Ἐλ. Μάγια καὶ Γεωργίου Παραπαγκίδη.

Ὄχι ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΜΑΓΙΑ: Μόνο γιὰ τὶς πεννομαχίες πληρώνει κανείς. Γιὰ τίποτε ἄλλο δὲν πληρώνει. Ἀλλὰ ὅτι στέλνει δημοσιεύεται. Πάντως δὲν παραξενεύομαι καθόλου ποὺ παίρνω γράμμα σου. Ἴσα - ἴσα νοιώθω ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση.

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Δημητρίου Παναγιωτίδη, Παν. Θ. Μουντζούρη, Γεωρβασπάρ, Χρυσάνθου Μπάρμπα, Ἀπ. Κων. Παπαγιαννοπούλου, Φώτη Γουλιμῆ Πέτρου Κριέλη, Βασιλείου Σιφνιώτη. Συγχαίρω ἰδιαιτέρως ...ὸν φίλο μου ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟ γιὰ τὴν εἰ...ονογραφημένη σπαζοκεφαλιὰ ποὺ μοῦ ἔστειλε.

Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι ...υ: Δ. Παναγιωτίδης (καλούτσικα), Νανᾶ Σπα... (μπράβο. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λό...α), Εὐάγγελος Σκούρας (καλούτσικο, ἀλλὰ δὲν ...μοσιεύεται στὸ περιοδικό), Δέσποινα Παπαδο...ννάκη (ἀρκετὰ καλά), Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι ...ρίφημα) Α.Π. (πολὺ καλὰ), Χαράλαμπος Προ...μίδης (καλὸ ἀλλὰ μὲ μολύβι), ὁ φίλος μου ... μοῦ ἔστειλε τὸν Ἅγια Γεώργιο Γρεβενῶν (δὲν ...ται κλισέ), Σταῦρος Ἰωαννίδης (καλὸ ἀλλὰ ...ολύβι), Παναγιώτης Ε. Μουντζούρης (καλούτσικο), Πάνθηρ (πολὺ καλά), Κ. Σαρρῆς (καλό), Νικ. Δ. Θανασούλης (καλό), Φώτιος Πούλος (καλά) Κ. Σκαφίδας (καλούτσικα), Α. Τσίγκας (καλά), Ἀπόστολος Κων. Παπαγιαννόπουλος (μπράβο).

Θὰ λησμόνησες ἀσφαλῶς ΓΕΩΡΒΑΣΠΑΡ νὰ βάλης τὶς 2.500 στὸ φάκελλο!

Ὄχι. Δὲν γίνεται πιὰ καμμιὰ διόρθωση ψευδωνύμων ΓΑΛΑΝΗ ΝΕΡΑΙΔΑ.

Πῆρα καὶ διάβασα τὶς ἐπιστολὲς διαφόρων φίλων μου ποὺ ἐνδιαφέρουν τὴν διεκπεραίωση. Ἐπίσης τῶν κατωτέρω φίλων μου ἔλαβα τὰ χρήματα: Ἠλία Γκέκα καὶ Παναγιώτη Ζουπουνιώτη, Θεοδώρου Ἀντωνοπούλου (νὰ ἐπαναλάβης τὶς ἐρωτήσεις σου), Νικ. Ματθαίου, Βαΐου Χαριώτη, Γεωργίου Μητροζίκη καὶ Δημ. Γκιαουράκη, Χρήστου Εὐρυνιάδη, Ι. Σελλούτου, Εὐαγγέλου Καφαντάρη.

ΑΓ. ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Ἐκάμαμε παραστάσεις στὸ ταχυδρομεῖο.

Ἔχεις δίκιο ΓΕΩΡΒΑΣΠΑΡ γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὰ περιθώρια. Θὰ φροντίσω.

Πῆρα τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Κουκουναροθρεμμένου, Μαρίας Στέφου (μπράβο), Κώστα Κατσούκη (μπράβο), Δημητρίου Παναγιωτίδη Γεωργίου Βλάκα, Σπ. Παπαχρήστου, Κλεάνθη Μανωλούλη, Χρήστου Εὐρυνιάδη, Παναγιώτη Θ. Μουντζούρη, Δημ. Καραθάνου, Γεωργίου Εὐαγγέλου Ἀραβανῆ, Σπύρου Σκαφίδα, Νικολ. Ἰμβριώτη (εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμμα σου), Μιχ. Ἐδεσσαίου.

Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση κι' αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ γράμμα σου ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ.

ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Ἐλπίζω πὼς δὲν συλλογίστηκες καθόλου σὰν ἔγραφες τὸ γράμμα ποὺ μοῦ ἔστειλες!

Ναί, ΑΠ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ. Θὰ τὸ δημοσιεύσω τὸ σκίτσο, ἀλλὰ μὲ τὴ σειρά του. Ἔχω τρεῖς μῆνες ποὺ δὲν ἔστειλα σκίτσα στὸ τυπογραφεῖο.

Δὲν θὰ μποροῦσα ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΕΚΗ νὰ σοῦ δώσω καμμιὰ ἐξήγηση γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις. Θὰ ἔπρεπε νὰ γίνη ἐπιτόπιος ἐξέταση. Αὐτὸ μάλιστα ποὺ μοῦ γράφεις σχετικὰ μὲ τὸ θόλωμα τοῦ νεροῦ κάθε Σάββατο ἕνα ἀπὸ τὰ περίεργα καὶ τὰ ἀπίστευτα.

ΑΓΗΣΙΛΑΕ ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Μπορεῖς νὰ ἔχεις διπλῆ συνδρομή: Τὰ ὅσα μοῦ ἔστειλες γραμμένα σὲ ἐπιστολὴ ποὺ θέλω νὰ στείλω στὸ ὑπουργεῖο δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη.

Πῆρα τὰ «ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ» τῶν φίλων μου Γεωργίου Ζάχου, Κων. Νικ. Μακρυγιάννη καὶ Σ. Κυριακίδη.

Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου Σ. Κυριακίδης, καὶ Γεώργιος Τρυφ. Πανουσόπουλος.

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου Ἰωάννου Λασκαρίδη καὶ Ἰωάννου Σ. Μιάρη.

Ἔλαβα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου Πεννομάχος (καλούτσικα ἀλλὰ μὲ μελάνη ἀκατάλληλη) Ἰωάννης Μιάρης (ἐπίσης), Ψυν ὁ τῆς Δρυὸς (ἄδικος κόπος μ' αὐτὴ τὴ μελάνη), Ζωγράφος Ρενουὰρ (πολὺ καλά), Μαρίας Λατσίνου (καλούτσικο, ἀλλὰ μὲ μολύβι δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ) Περαστικοῦ (καλά) Γ. Καπερνάρου (ἔτσι κι' ἔτσι).

Πῆρα καὶ ἄλλες ἐπιστολὲς φίλων μου ποὺ προορίζονταν διὰ τὴ διεκπεραίωση. Τὶς διάβασα ὅλες. Πῆρα ἀκόμη τὰ χρήματα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Σπῦρος Πλάκας, Κωστῆς Ροῦσσος, Ἰωάννης Σ. Μιάρης, Δημάκου Βούλα, Γεώργιος Καράβαλος, Ἀντώνιος Δεμέναγας (ἄλλη φορὰ σὲ παρακαλῶ φρόντιζε νὰ ξεχωρίζης τὸ γράμμα μὲ τὰ ψευδώνυμα καὶ τὶς πεννομαχίες).

Ὁ ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΡΕΝΟΥΑΡ μοῦ γράφει: «Ἔχω σχεδὸν τρία χρόνια ποὺ παρακολουθῶ τὴν Παιδόπολη. Ἐν τῷ μεταξὺ διεπίστωσα πὼς τὸ περιοδικό μας θὰ ἦταν ἀκόμη καλύτερο ἂν ἔλειπαν μερικὰ πράγματα. Μέσα σ' αὐτὰ εἶναι καὶ οἱ πεννομαχίες. Μὰ τί κακὸ εἶναι τοῦτο; Θὰ ἠμποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς πὼς μέσα σ' αὐτὴ τὴν στήλη εἶναι συναθροισμένα τὰ καλύτερα κρύα ἀστεῖα καὶ οἱ περισσότερες κουταμάρες. Ἔλεος κύριε Μεταξᾶ! Δὲν γίνεται νὰ λογοκρίνωνται μερικὲς ἀγγελίες καὶ νὰ γίνουν λίγες συστάσεις στοὺς πεννομάχους; Ἐσεῖς τί λέτε; Ἢ μήπως δὲν διαβάζετε καθόλου τὶς ἀγγελίες;

Ἴσα - ἴσα τὶς διαβάζω: Συμφωνῶ μαζί σου πὼς τὶς περισσότερες φορὲς λείπει τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὶς πεννομαχίες. Μὰ εἶναι κι' αὐτὴ μιὰ στήλη ποὺ καθένας καταθέτει ὅ,τι πνευματικὸ προϊὸν παράγει καὶ δίνει ἐξετάσεις καλὲς ἢ κακές.

Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ι. Τσιρογιάννης, Γεώργιος Ζάχος, Σ. Κυριακίδης, Κώστας Ροῦσσος Ἰωάννης Σ. Μιάρης, Χαρ. Καρβουνιάρης καὶ Ναπολέων Σαΐνης.

Ὄχι νερὸ κι' ἀλάτι ΚΩΝ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ. Ἔχετε δικαίωμα νὰ διατυπώνετε τὶς ἀντιλήψεις σας καὶ νὰ κάνετε τὶς παρατηρήσεις σας. Ἀλλὰ ὄχι καὶ νὰ μὴν ἀπαντῶ: Λοιπόν: Πάντοτε φίλε μου, γράφω πὼς ἐπῆρα τὰ γιὰ νὰ γελᾶτε ποὺ παίρνω. Δὲν λέω μόνο ἂν θὰ δημοσιευτοῦν ἢ ὄχι. Καὶ λέω τώρα καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ ὅλους τοὺς φίλους μου: Τὰ περισσότερα εἶναι ἢ σαχλά, ἀνόητα καὶ ἀκατανόητα ἢ χιλιοειπωμένα. Διάβασα λοιπόν, τὸ ἔργο σου ἡ «Δίκη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», καὶ μοῦ ζητᾶς τὴν κρίση μου: Τὴν ἔχεις λοιπὸν τίμια: Εἶναι γραμμένο μὲ φράσεις καλές. Ἔχεις καλὴ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ στέκεσαι μέσα στὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια. Μὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ φτιάσης ἕνα λογοτέχνημα; Ὄχι. Πρῶτα, πρῶτα μεταχειρίζεσαι ρητορικὸ ὕφος. Νομίζει κανεὶς πὼς πᾶς νὰ γράψης ἄρθρο ἐφημερίδος ἢ πὼς κάνεις ἀγόρευση στὸ δικαστήριο. Ἐὰν ἔγραφες ἔτσι ἕνα ἄρθρο θὰ σοῦ ἔλεγα μπράβο. Μὰ γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴ δίκη του — χρειάζεται ἄλλο ὕφος. Δὲν θέλει ρεαλισμό! Πρέπει νὰ τὸ πάρης ἁπαλά, μὲ τὴν ψυχὴ θλιμμένη, μὲ ὕφος πένθιμο! Ἔπειτα τι μᾶς λές. Κάτι ποὺ κανένα δὲν ξαφνιάζει; Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια. Ἄστα τὰ χιλιοειπωμένα. Δὲν λὲς τίποτα νέο ποὺ νὰ κάνη πρωτότυπο τὸ κομμάτι σου! Μὰ θὰ μοῦ πῆς: Μὰ ὑπάρχει τίποτα νέο; Τί νὰ προσθέσω στὴν ἱστορία; Στὴν ἱστορία τίποτα, μὰ στὰ αἰσθήματα πολλά: Μετάφερε νοερὰ τὸν ἑαυτό σου στὰ Ἱεροσόλυμα: Νοιῶσε τὸ μεγαλεῖο τοῦ θεανθρώπου καὶ ἄφησε τὴν ψυχή σου νὰ κινήση τὸ χέρι σου ποὺ κρατάει τὴν πέννα! Πόσα θὰ ἔχης νὰ πῆς! Μὲ πόση πρωτοτυπία θὰ μπορέσης νὰ διαχειριστῆς τὸ θέμα σου καὶ νὰ γράψης κάτι ποὺ θὰ συγκινήση τοὺς ἄλλους! Ἐνῶ αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες, ὡραῖα ἀλλὰ χιλοειπωμένα, γνωστά, ποὺ τὰ ξέρουν ὅλοι ἀπ' ἔξω κι' ἀνακατωτὰ καὶ ποὺ θὰ ἔπιαναν ἄδικα τὸ χῶρο. Συνεννοηθήκαμε ναὶ ἢ ὄχι;

Διάβασα μὲ προσοχὴ τὸ ποίημά σου, ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΠΑΥΛΟΥ ΤΣΙΑΚΑ. Εἶναι ἀρκετὰ καλό. Μολονότι ἔχω ἐπιφυλάξεις γιὰ μερικὲς λεπτομέρειες, ἀνάξιες ὅμως λόγου. Ἀλλὰ πῶς νὰ σοῦ πῶ ἂν θὰ βραβευθῆ στὸ Διαγωνισμὸ τῆς «Μαθητικῆς Ἑστίας»; Θὰ πρέπει νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου κάτι ἄλλα ποὺ ἐστάλησαν· πάντως ἐκεῖνο ποὺ μπορῶ νὰ πῶ εἶναι πὼς τὸ δικό σου θὰ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματα ποὺ θὰ προκαλέσουν τὴν προσοχὴ τῶν κριτῶν. Ὅσο γιὰ τὴ δημοσίευσή του νομίζω: Δὲν εἶναι ὀρθὸ νὰ δημοσιευτῆ σ' ἐμᾶς ἕνα ποίημα ποὺ ἐστάλη στὸ διαγωνισμὸ ἑνὸς ἄλλου περιοδικοῦ. Θὰ κάναμε μαζὶ μιὰ ἀπρέπεια.

Μόνο τὸ ποίημα ἔλαβα ὑπ' ὄψη μου ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΠΟΡΦΥΡΗ. Τὰ ἄλλα στὸ ἴδιο χαρτὶ γραμμένα δὲν τὰ ἔλαβα ὑπ' ὄψη μου.

Ὁ φιλοτελιστὴς Γ. ΜΠΕΛΛΟ στὰ ἐρωτήματά σου ἀπαντάει τὰ ἑξῆς: «Τὸ ἀκριβώτερο γραμματόσημο τοῦ κόσμου, ἀνήκει εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἀποικίαν τοῆ Γουϊάννας, εὑρισκομένην εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικήν. Νομίζω πὼς ὁ Βασιλιᾶς μας Παῦλος δὲν συλλέγει γραμματόσημα».

Καὶ σὲ σένα ΚΩΝ)ΤΙΝΕ Π. ΠΑΠΑΠΕΤΡΟ ὁ φιλοτελιστὴς ἀπαντᾶ: «Δυστυχῶς δὲν θὰ μποροῦσα νὰ σὲ ἐξυπηρετήσω».

Πῆρα ΣΑΒΒΑ ΠΟΥΛΗ τὴν ἀθλητική σου συνεργασία. Γιὰ τὸν «Ἄρη» ἔκαμα σύσταση στὸν ἀθλητικό μου συνεργάτη.

Πῆρα τὸ γιὰ νὰ «γελᾶτε» ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΣΜΑΝΙΔΗ.

Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ἀγησίλαος Πασ. Παπαοικονόμου. (Δὲν εἶναι καλό. Νομίζω ὅμως πὼς θὰ μποροῦσες προσεκτικώτερα νὰ φτιάσης κάτι καλό!) Γιῶργο Γιαμτσίδη (καλούτσικα).

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Δημ. Θεοδοσίδη καὶ Ν. Φανουράκη.

Οἱ ἐρωτήσεις του ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα γιὰ τὴν διεκπεραίωση δὲν τὸ ἔλαβα ὑπ' ὄψη μου.

Πῆρα τὸ τελευταῖο ἀπὸ 4)3)53 γράμμα σου. Στὰ προηγούμενα σοῦ ἔχω ἀπαντήσει φίλε ΠΑΝΘΗΡ.

ΑΓΗΣΙΛΑΕ ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Οἱ δυὸ χιλιάδες δὲν ὑπῆρχαν μέσα στὸ γράμμα σου. Ψευδώνυμο στάλθηκε ἄλλο καὶ ὄχι τὸ Ρομπὲν τῶν Δασῶν.

Πῆρα τὴ συνεργασία τῶν φίλων μου: Γεωργίου Ντίσιου, Νίκου Πατζαντζῆ, Γεωργίου Τρ. Γιαννέλου, Κώστα Παπάφ. (Δυστυχῶς τὸ πῆρα πολὺ ἀργὰ (εἶχαν κι' ὅλας κλείσει οἱ δυὸ σελίδες), Βασ. Ἰωσηφίδης, Χρυσοῦλα Βαλσαμίδου (καὶ τὸ δικό σου πολὺ ἀργά), Γεωργίας Κωνσταντινίδου.

Πῆρα τὴν συνδρομή σου ΝΙΚΟΛΑΕ Χ. ΛΑΜΠΡΟΥ.

Λὲς νὰ ἔχης δίκιο ΕΥΘ. ΤΑΜΠΟΥΡΗ; Πάντως ἔκαμα συστάσεις στὸν γραμματέα συντάξεως.

Θὰ σοῦ ἀπαντήση ΑΘ. ΧΟΛΙΒΑΤΟ ἡ διεκπεραίωση.

Δυστυχῶς ΔΗΜ. ΚΟΥΣΑΗ δὲν μπορῶ νὰ ἀπαντῶ ἀμέσως σ' αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις' Μὲ ἔσουν πνίξει οἱ ἐρωτήσεις τῶν φίλων μου κι' ἐγὼ μόλις μπορῶ νὰ ἀπαντῶ σὲ 4 - κάθε φύλλο.

Σ' εὐχαριστῶ ΕΜΜ. ΣΑΡΙΔΑΚΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Ἐλπίζω καὶ θέλω πάντοτε φίλε ΧΡ. Δ. ΗΛΙΑ νὰ συνεργασθοῦμε.

Θὰ τὸ διαβάσω καὶ πάλι μὲ προσοχὴ ΣΤΡΑΤΗ ΜΙΣΓΙΡΗ. Θέλω νὰ σὲ βεβαιώσω ὅτι τρέφω γιὰ σένα τὶς καλλίτερες ἐλπίδες.

Ἀπάντησα σὲ ὅλα τὰ γράμματα ποὺ πῆρα μέχρι καὶ τῆς 8 Μαρτίου.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΗΜΙΤΕΛΕΣ

Τ		Ι		Α		Α
	Π		Ν		Ν	
Π		Λ		Κ		Σ
	Λ		Κ			
Σ		Ρ		Τ		Σ
	Λ		Υ			
Φ		Ω		Ι		Α

Μόνον ὁριζόντια: 1) Πόλις τῆς Ἑλλάδος. 2) Τροπικὸ φροῦτο. 3) Κοπτερὸ ἐργαλεῖο. 4) Πουλερικό. 5) Ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος. 6) Θεὸς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυθολογίας. 7) Πόλη τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλκμήνη

2) ΤΡΙΑΙΝΑ

* * *
* * *
* * *
* * *
*
*
*

Ὁριζόντια: 1) Μονὰς βάρους. 2) Βεβαιωτικό. 3) Τὰ ζητοῦν οἱ ἄπληστοι. 4) Αἰτιατικὴ προσωπικῆς ἀντωνυμίας.
Κάθετα: 1) Ἔχει ὑπομονὴ ἀλλὰ καὶ πεῖσμα. 2) Πόλη τῆς Πελοποννήσου. 3) Ὁμηρικὸς ἥρωας.

«Ἀρκάδι», Χαλκὶς

3) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ποιὰ πόλη ἀσφαλίζει τὰ πλοῖα;
2) Ποιὰ ὄρη ἔχουν φωτιά;

Ἰωάννης Νασούλας καὶ Κ. Κανάτας, Ζηρὸ

4) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΤΡΙΑΙΝΑ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 1, 1, 2, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 5, 5, 6, 7, 7, 7, 9, 11 ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 24.

Στ. Κυριακίδης, Θ)νίκη

5) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζουν συνηθισμένο ἀνδρικὸ ὄνομα:
1) Πόλη τῆς Κ. Μακεδονίας.
2) Καὶ μιὰ πόλη τῆς Ἠπείρου.
3) Νησὶ τοῦ Ἰονίου.
4) Γνωστότατο βουνὸ τῆς Ἑλλάδος.
5) Θηρίο.
6) Ὑπάρχουν πολλοὶ στὸ ἑορτολόγιο.
7) Ἡ ὑπομονή του εἶναι παροιμιώδης.
8) Νησὶ τῶν Κυκλάδων.

Ν. Γ. Βότσης

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

_ α _ α _ ο _ _ ε _
α _ ου _ ο _ _ ε.

Ἀπάντηση τοῦ Θεμιστοκλῆ πρὸς τὸν Εὐρυβιάδη.

Παν. Θ. Μουτζούρης, Κακόρρευμα

7) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Τοποθετῆστε στὰ κενὰ τετράγωνα ἀριθμοὺς ἀπὸ τὸ 12 ἕως τὸ 20 κατὰ τέτοιον τρόπο ὥστε τὸ ἄθροισμα ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ εἶναι 48.

Ζ. Σγουράκης, Κατερίνη

8) ΑΣΤΕΡΙ

* * *
* * *
* * Α * *
* * *
* * *

Ὁριζόντια: Ἡ φωνὴ γνωστοῦ ζώου. Κάθετα: Μῖγμα. Διαγώνια: Μέρος τοῦ πλοίου.— Μικρασιατικὴ πόλη.

Δ. Παναγιωτίδης, Σέρραι

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 78

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Περιφέρεια τῆς Β. Ἑλλάδος. 2) Ὑπόσχεση.— Προϋποθέτει καλὴ φωνή. 3) Συμπαθητικὸ κατοικίδιο.—Ἡ μητρυιὰ τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Ἕλλης.— Χρονικὸ ἐπίρρημα. 4) Μέχρι.— Μένει στὴν πόλη.— Νότα. 5) Καθώς.— Θὰ τὴν βρῆτε στὶς Κυκλάδες.— Ξενικὴ ἄρνηση. 6) Προκειμένου γιὰ βάρη, χρειάζονται γερὲς πλάτες.—Ἐξουσιάζει μαύρους. 7) Ἀνήκουν σ' ἕνα ὄχι φιλικό μας Κράτος.—Ἑλληνικὸ πέλαγος. 8) Δὲν εἶναι πολλά.—Ἡ κάτοικος ἑνὸς νησιοῦ τῆς Δωδεκανήσου. 9) Νότα.—Ἔσχατον σημεῖον.— Τῆς ὁποίας. 10) Σύνδεσμος.— Τὸ ἄδυτον τῆς ἐκκλησίας.— Τὸ ἀκοῦμε στὸ τηλέφωνο. 11) Τὸ Ἅγιον Ὄρος.— Τὸ γουροῦνι ἀρχαϊστί.—Ἐβασίλευσε στὴ Σπάρτη. 12) Ἀρχαία θεὰ στὴ γενική.— Νοστιμίζει. 13) Ἐπιβάλλεται ἔπειτα ἀπ' τὴν ἐργασία.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Διδάσκεται στὸ σχολεῖο. 2) Τὰ φτερά του εἶναι ὡραιότατα.— Εὐωδιάζουν. 3) Διεξάγεται στὰ γήπεδα.— Ἄφησε.— Δὲν τρώγονται ὅταν εἶναι ἔτσι τὰ φροῦτα. 4) Συγχρόνως.— Λουλούδια.—Ὁμοιωματικόν. 5) 21.—Ἕνα παιχνίδι ποὺ χρειάζεται ὑπομονή.— Δικά σου. 6) Μετατρέπουν τὸν ἀέρα σὲ κινητήριο δύναμη.—Ἀγγλικὸς τίτλος (ἀνάποδα). 7) Μεγάλος ἰταλὸς ποιητής.— Μιὰ ἀρρώστεια ποὺ προσβάλει τὶς κόττες. 8) Περιέχει σπουδαῖα θρεπτικὰ συστατικά.— Θεὸς τῶν Ρωμαίων. 9) Σύνδεσμος.— Τὸ φέρετρο.— Μόριο. 10) 16.—Ἀπαραίτητη γιὰ τὰ πατώματα.—Ἐπιφώνημα. 11) Προφήτης τῆς Π. Διαθήκης.— Συνεταιρικὸς ὅρος.— Τουρκικὸς τίτλος. 12) Σπεῦσον (ἐπίρ.).—Ἀρχαία πόλη τῆς Πελοποννήσου. 13) Νησὶ τῶν Βορείων Σποράδων.

Κ. Χρυσικόπουλος, Λευκίμη Κερκύρας

◆◆◆

ΛΥΣΕΙΣ 77ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

5 3 6 7 = 21
7 1 5 8 = 21
8 9 2 2 = 21
1 8 8 4 = 21
= = = =
21 21 21 21

2) ΣΚΑΛΑ

1) ΜΥΣ, 2) ΑΨΟΣ 3) ΡΟΔΟΣ, 4) ΟΜΗΡΟΣ, 5) ΠΑΡΟΔΟΣ, 6) ΟΛΥΜΠΟΣ, 7) ΥΠΑΚΟΗ, 8) ΛΑΓΟΣ, 9) ΟΝΟΣ, 10) ΣΟΣ.

3) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) Ἀ—ρκαδία, 2) Κ—ῶς, 3) Ρ—ώμη, 4) Ὁ—λλανδία, 5) Π—ηνειός, 6) Ὄ—θων, 7) Λ—έων, 8) Ἴ—καρος, 9) Σ—οφία = ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ.

4) ΤΡΙΑΙΝΑ

Α Η Υ
Κ Γ Β
Ω Ε Ο
Ν Ο Σ Ο Σ
Ι
Α

5) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Α	Ζ	Ω	Τ	Ο	Υ	Χ	Α
Κ	Α	Ζ	Α	Μ	Ι	Α	Σ
Β	Ρ	Α	Ζ	Ι	Λ	Ι	Α
Γ	Α	Λ	Α	Ζ	Ι	Ο	Σ
Β	Α	Σ	Τ	Α	Ζ	Ο	Σ
Κ	Ρ	Α	Υ	Γ	Α	Ζ	Ω
Σ	Α	Μ	Π	Ο	Τ	Α	Ζ

6) ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ

Θ' ἀφαιρεθοῦν τὸ 8 τῆς β' σειρᾶς καὶ τὸ 5 τῆς γ' σειρᾶς:

948
32
102
———
2000

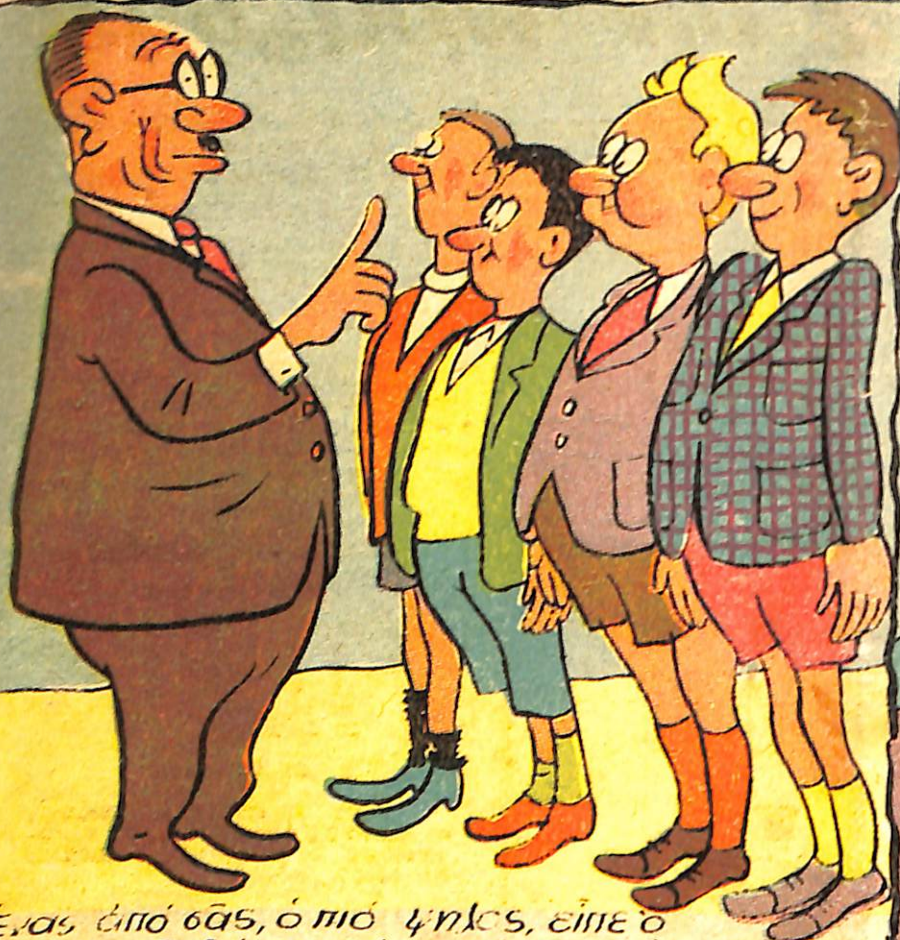
ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 77

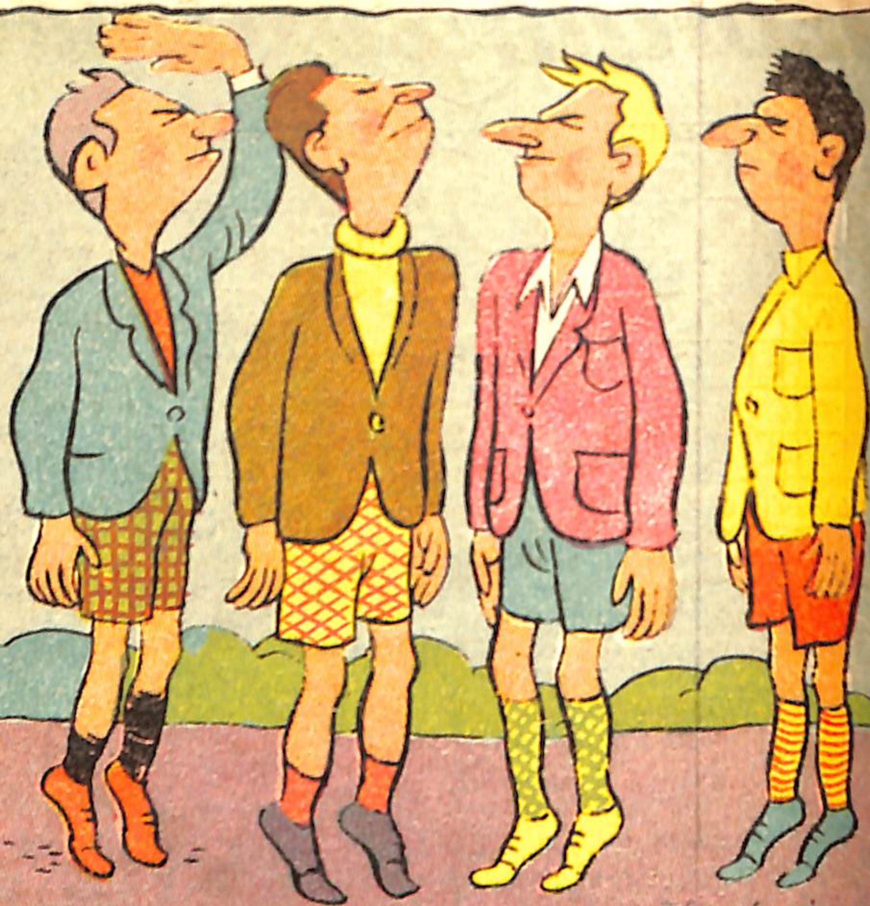
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΕΡΜΗΣ — ΝΕΑΡΑ 2) ΗΡΩΔΙΑΣ, 3) ΚΙΛΑ — ΡΙΤΑ, 4) ΟΡΑ — ΩΡΑ — ΑΕΙ, 5) ΣΙ — ΟΡΑΜΑ — ΛΑ, 6) ΔΕΚΑ — ΦΑΚΑ, 7) ΑΙ — ΑΙΤΙΑ — ΜΑ, 8) ΙΟΣ — ΑΡΑ — ΙΩΝ, 9) ΩΝΙΑ — ΑΡΝΙ, 10) ΑΛΑΜΑΝΑ, 11) ΑΤΜΟΣ — ΙΩΝΙΑ.

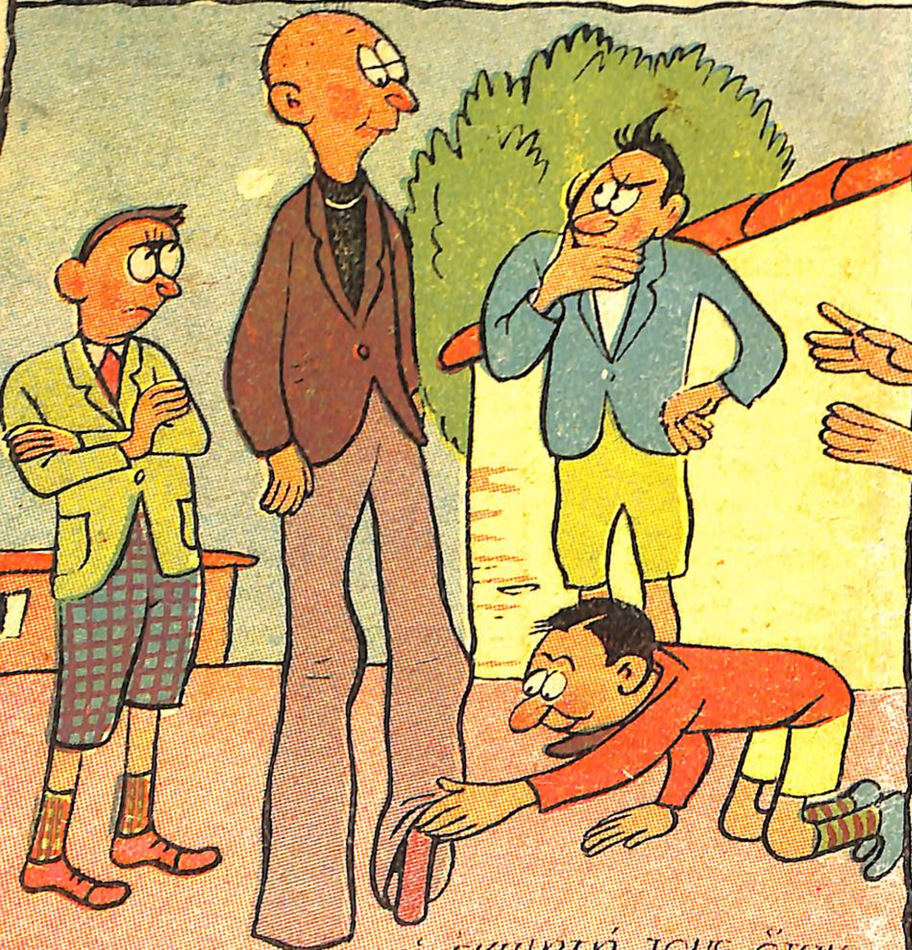
ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΕΛΚΟΣ — ΑΙΩΡΑ, 2) ΙΡΙΔΙΟΝ, 3) ΜΗΛΑ — ΣΙΑΜ, 4) ΗΡΑ — ΟΚΑ — ΑΛΟ, 5) ΣΩ — ΩΡΑΙΑ — ΑΣ, 6) ΔΩΡΑ — ΤΡΑΜ, 7) ΝΙ — ΑΜΦΙΑ — ΑΙ, 8) ΕΑΡ — ΑΑΑ — ΑΝΩ, 9) ΑΣΙΑ — ΙΡΑΝ, 10) ΤΕΛΑΜΩΝ, 11) ΑΡΑΙΑ — ΑΝΙΣΑ.

Η ΣΗΜΑΙΑ

Ένας άπό σας, ό πιό ψηλός, είπε ό
δάσκαλος, θά κρατήση τή Σημαία στήν πα-
ρέλαση τής Έθνικής μας έορτής.

Καί καθένας διεκδικούσε γιά τόν έαυ-
τό του τό μεγαλείτερο... ανάστημα.

σαν όμως μεγάλη ή έκπληξή τους όταν
ν άλλη μέρα είδαν τόν Γιαννάκη νά έ-
ει πετάξη τόσο ανάστημα μέσα σέ μιά
ύχτα. Ώστόσο δέν άργησαν νά αντιληφθούν

τί είχε γίνει. Καί κυνήγησαν τόν Γιαννά-
κη μέ τά ίδια του τά ξυλοπόδαρα.